8 NOEMBRIE

—Zahu PANĂ—

Ziua Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil, a fost întotdeauna sărbătorită de întreaga creştinătate, dar cei care au avut un respect şi dragoste deosebită pentru această zi, au fost legionarii.

Căpitanul Legiunii *"Arhanghelul Mihail"* ne-au lăsat scris ce a însemnat pentru fondatorii Legiunii, Arhanghelul Mihail: *"El nu era pentru noi o fotografie pe o icoană; ci îl simţeam viu. Acolo la icoană, făceam de gardă cu schimbul, zi şi noapte, cu candela aprinsă".*

Timpul Legiunii şi a celor plecaţi *"dela Icoană"* nu venise încă pentru Ţara Românească, îmbâcsită de păcatele grele ale unei pături conducătoare, o zvâcnire spre mai bine a fost acum 55 de ani, dar scoarţa grea a păcatelor nu se curăţise încă.

La 8 Noembrie 1940, a avut loc la Iaşi, solemnitatea înmânării spadei lui Mihai Viteazul, Regelui Mihai. A fost ales Iaşul pentru această solemnitate, pentrucă aici a luat fiinţă Legiunea care purta numele Arhanghelului.

Dela 14 Septembrie a acelui an, România fusese declarată Stat Naţional Legionar, prin decretul semnat de Regele Mihai şi generalul Ion Antonescu, conducătorul Statului Român şi Preşedinte al Consiliului de Miniştri.

Pentru a da şi mai multă solemnitate zilei, dar şi pentru a se impune ca şef al Mişcării - după ce la 6 Octombrie 1940 îmbrăcase cămaşa verde - generalul ţine cu această ocazie o cuvântare pentru a consacra legătura Tronului cu Legiunea, în care a spus: *"A vrut Domnul, Sire, ca ziua Majestăţii Tale să fie ziua de proslăvire a biruinţei legionare - Arhanghelul Mihail... Este în acest semn, care ne vine de dincolo, o împletire de destine. Să ne legăm credinţa în Majestatea Ta de însăşi credinţa legionară, pentru ca biruinţa Legiunii, în Iaşul încercării Neamului; să facem un legământ că vom sluji cu vrednicie pe Arhanghelul nostru şi pe Regele Mihai"...* iar după înmânarea spadei lui Mihai Viteazul, generalul Antonescu, în numele Ţării şi al Armatei, hotărăşte: *"Voinţa Ţării este ca această spadă să n'o încingeţi decât în ziua de Sf. Mihai, iar restul anului să stea la Muzeul Armatei... Să nu fie a voastră pe de-a'ntregul şi să nu o încingeţi în orice zi, decât atunci când Arhanghelul Mihail vă va învrednici să redaţi Neamului toată bucuria dreptăţii şi toată întruparea nouă pe care o merită Neamul"...*

Această frumoasă cuvântare avea să fie înnecată în sânge doar peste câteva luni, de cel care a ţinut-o, fără să ştie că nu poţi negustori cu Forţa Spirituală mai cu seamă cu cea a Arhanghelului Mihail. Nu se vor împlini patru ani dela prigoana împotriva Legiunii şi cel care a tras în legionarii Arhanghelului a fost pedepsit.

La 8 Noembrie 1945, când tineri, adolescenţi şi oameni în vârstă plini de entuziasm s'au strâns în Piaţa Palatului pentru a manifesta pentru ziua onomastică a regelui, comuniştii organizaţi au venit în camioane şi autobuze pentru a sparge manifestaţia, cu sloganul lor: *"Petru Groza şi Poporul"*. Violenţa comuniştilor care intrau cu autocamioanele în grupurile de oameni, pentru a-i dispersa, a fost oprită şi învinsă abia după ce pe Calea Victoriei, dinspre Athenee Palace a apărut imensa placardă *"Studenţii Regelui"* urmată de o nesfârşită coloană de studenţi şi manifestanţi, venită în ajutorul celor din Piaţa Palatului.

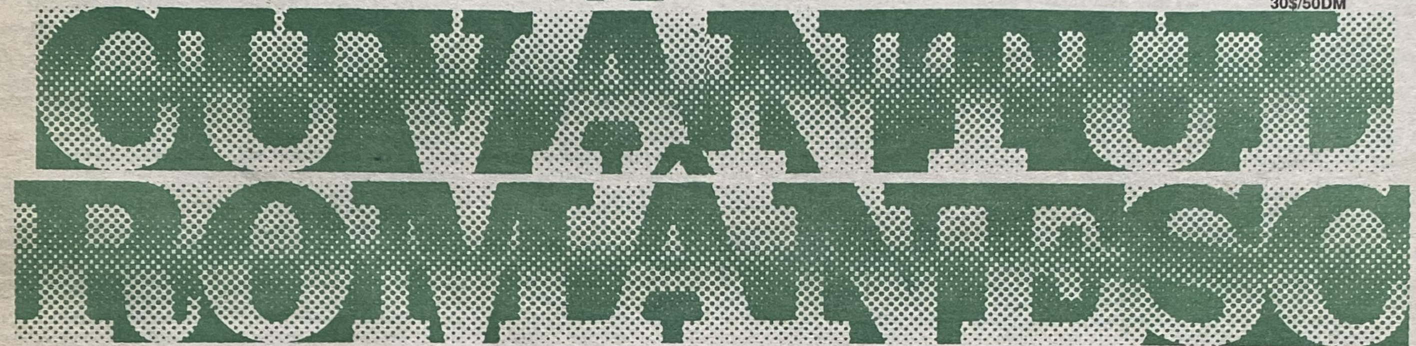
Puţini ştiu cum a fost constituită acea coloană de neînvins.

Era perioada examenelor de toamnă şi de admitere la Academia Comercială. Culoarele erau pline de studenţi - în special cei veniţi de pe front, cu examene restante. În amfiteatrul *Auditorum Ma-*

Continuare în pag. 4

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonament anual
30$/50DM

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 21 Nr. 232 - NOEMBRIE 1995 | PUBLICAŢIE LUNARĂ | EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZEELANDA

PROBLEMA LUNGITULUI

Eugen BÂRSAN

Îndeobşte e cunoscut că Românul e predispus s'o lungească. Se pare că acest lucru e în natura lui. Şi *"noii"* ca şi *"foştii"* exploatează această natură a Românului la maximum, pentrucă aşa cer interesele lor existenţiale.

În fapt, în cadrul acestor interese, lungitul devine un factor esenţial. Căci lungitul de jos în viaţa celor rele şi coşmar, este suportul lungitului vieţii a criptocomunismului de sus ca putere de stat.

La drept vorbind, Românul ar avea libertatea să aleagă între o viaţă de coşmar şi necoşmar. Între comunism şi necomunism. Un lucru care scurt spus, are aparenţă de simplu şi logic. Numai că ce pare a fi şi simplu şi logic, intră în complexul măcinării normalului din Român. Un complex care a măcinat noţiunile de simplu şi de logic, înlocuindu-le cu anormalul, adică şi cu complicatul şi cu nelogicul. Iar în acest complicat şi nelogic, Românul, în loc s'o scurteze spre cele bune, ţine s'o lungească în cele rele.

Iar acest lucru se întâmplă într'o situaţie când vremurile îi cer Românului să iasă din răbdarea-i disperată, să deosebească ce este fals, strâmb, adevăr şi să decidă. Îi cer să aleagă. De ce s'o mai lungească cu eşecul cincinalului postdecembrist, care nu este nimic altceva decât cincinalul mizeriei cea de toate zilele româneşti, produsă de tiparele învăţăturilor şcolilor moscovite. Tipare care i-au intrat atât de adânc Românului în fire, încât - deşi 50 de ani de comunism -, îl ţin în greul de a decide să nu o mai lungească cu ele şi de a spune *"ajunge!"*

Şi aşa, din nefericire, ce-ar trebui să fie simplu şi logic este complicat. Din cauză că lungitul e la baza sistemului care a încorporat lumea. Tot ce se concepe şi se face, dela Palatul Cotroceni şi până jos, nu este în slujba ţării sau a poporului, ci în slujba prelungirii puterii criptocomuniste.

Şi uite aşa, ţara trece printr'o fază - numită de tranziţie - care pe cât e de lungită pe atât e şi de dezorientată. Adică, tocmai ce vrea puterea care-şi cultivă prelungirea cu modul de viaţă al unei politici de dezorientare prin şmecherii lustruite, îndelung exersate şi mereu perfecţionate.

Până una alta, ţara continuă a fi victima lungitului, care la rândul lui e victima pârjolirii comuniste. Căci, ca rezultat al acesteia, oamenii nu mai pot gândi în

continuare în pag.3

CIRCUL ŞI CAPCANA

—Roxana IORDACHE—

E trist că politica din România a ajuns într'o asemenea stare de degradare încât un politician de tarabă ca preşedintele partidului ilicit numit *"România Mare"* să ţină săptămâni în şir capul de afiş al discuţiilor publice. Aceasta pentrucă respectivul C.V. Tudor, al cărui nume regret că sunt nevoită să-l pronunţ, a aruncat, cum se spune, *"o piatră în lac"* şi toată lumea pare că nu are altceva mai bun de făcut decât să se chinuie s'o scoată. Inclusiv presa independentă, fără concursul căreia articolele din revista insalubră *"România Mare"*, care, sub pseudonimul *"Alcibiade"* îl bălăcăresc pe Preşedintele Iliescu, ar fi rămas confidenţiale, din cauza tirajului infim. Presa, însă, le-a reprodus obsesiv, cu o frenezie demnă de o cauză mai bună decât popularizarea unei mascarade. Fiindcă atacurile din *"România Mare"* nu aveau, în mod evident, alt scop decât creşterea cotei electorale a Preşedintelui Iliescu, aparent calomniat, de fapt victimizat ca să pară democrat în raport cu extremistul calomniator. Iar Opoziţia a muşcat momeala şi a căzut în plasa victimizării preşedintelui, începând să-l apere la scenă deschisă, şi abandonându-şi criticile, pe care C.V. Tudor le-a confiscat şi le-a compromis, înămolindu-le în insulte. Respectivul a plusat, şi-a continuat campania, pretinzând, însă, că nu-i aparţine şi atribuind-o *"personajului colectiv"* care, chipurile, se ascunde sub pseudonimul *"Alcibiade"*. Mai mult, C.V.T. a sfidat, ca de obicei, Justiţia ipotetică, afirmând că niciodată nu se va putea dovedi identitatea dintre el şi pseudonim. De altfel, Justiţia nu s'a grăbit să se autosesizeze, aşa cum a făcut când nu era cazul (vezi procesul *"Ziua"*-Iliescu-KGB), nici Procurorul General Manea Drăgulin, nici Ministrul Justiţiei, Chiuzbaian dela PUNR, neîndrăznind să ceară ridicarea imunităţii parlamentare a Preşedintelui PRM, aşa cum a solicitat Opoziţia. Opoziţia, nu Preşedintele Iliescu, cel ce, mulţumit, probabil, de serviciul făcut, aproape că şi-a cerut scuze dela C.V.T. şi Funar, afirmând că presa i-a răstălmăcit spusele dela Washington prin care îi compara pe cei doi cu Jirinovski. Funar şi PUNR au stat cuminţi, conştienţi că li se face jocul conform căruia prin comparaţie cu PRM şi al său preşedinte, ei par democraţi, aliaţi de nădejde ai PDSR. Iar Opoziţia a dus naivitatea până la a declara neîncetat că e gata să susţină un guvern minoritar fără extremişti. Cu alte cuvinte, partidele de Opoziţie, după ce că nu şi-au dat seama că sunt folosite pentru spălarea imaginii Preşedintelui Iliescu, acum sunt gata să se lase manipulate pentru spălarea de responsabilitate a principalului partid guvernamental, PDSR.

Liderii PDSR au profitat de toată această îndelungată campanie, pentru a găsi pretextul de rupere a alianţei politice cu PRM, când această delimitare trebuia să o facă dela început, măcar pentru mult invocata *"imagine a României în lume"*. Adrian Năstase vorbeşte abia acum de *"demnitate"*, după ce, ani de zile, PDSR n'a considerat sub demnitatea lui alianţa cu un partid xenofob şi antisemit, care n'a încetat să calomnieze toate personalităţile publice ale ţării. Ruptura actuală de PRM este, în mod evident, electorală, Năstase anunţând că PDSR va susţine candidatura prezidenţială a lui Ion Iliescu. Faptul că Opoziţia şi-a declarat disponibilitatea de a susţine un guvern

Continuare în pag.3

CITIŢI ÎN ACEST NUMĂR

articole semnate de următorii colaboratori din România:

EDITORIAL

PUNCTE DE REPER IDEOLOGICE

Partea a doua

Numai o ideologie care porneşte dela datele reale ale istoriei româneşti, nefalsificată şi dela datele pe care le oferă contextul istoric de azi, împreună cu conexiunea tradiţiilor moştenite de experienţa şi concepţia de viaţă şi moarte a întregului neam, adică, legea strămoşească, naţională şi spirituală şi interesele naţionale poate fi o ideologie românească, valabilă pentru salvarea naţională şi a legii strămoşeşti. Poporul român trebue să se întoarcă la el însuşi, la tot ceea ce este al său dintru ale sale şi pentru sine; la virtuţile strămoşeşti ale neamului; la cultul pentru faptele vitejeşti ale înaintaşilor noştri.

Marea confuzie de azi s'a născut din dorinţa de imitaţie a unor forme străine de viaţă, care sunt departe de tot ce este naţional. În formarea unei ideologii este necesar să se înceapă cu începutul, cu ceea ce este dat în ceea ce este naţional. Numai după aceea se pot integra şi principii acumulate din alte părţi ale omenirii, dacă corespund cu specificul naţional; dacă ajută la dezvoltarea normală a entităţii naţionale, dacă împrumuturile se vor putea integra organic şi cu rodnicie în procesul istoric de creştere al naţiunii. Altfel, toată truda este zadarnică şi sortită eşecului, din care nu se va putea ieşi decât cu mari vătămări. Nu poţi să clădeşti o ideologie pentru nevoile româneşti cu cârpăceli adunate din diferite colţuri ale lumii.

O ideologie se alcătuieşte pe bază de intuiţie profundă, a ceea ce constituie entitatea naţională pentru care se concepe în formularea ei. Ideologia trebue să fie coerentă aşa cum este şi entitatea naţională, care nu este făcută de istorie, prin petece adăugate, ci prin dezvoltarea sâmburelui originar şi care conţine în el toate potenţele de dezvoltare ulterioară.

Vom porni dela început, cu CONSTITUŢIA şi cu PARLAMENTUL, ca elemente de bază ale rânduielilor juridice, sociale şi politice. Constituţia României a fost, la apariţia formelor absurde ale comunismului, aceea votată în 1923 şi considerată de toate guvernele occidentale ca una dintre cele mai bine articulate şi mai viabile constituţii din Europa. Între cele două războaie mondiale, ea a funcţionat într'o formă adecvată intereselor româneşti, până la impunerile dictaturii regale, ale lui Carol al II-lea, din 1938. Atunci s'a dereglat întreaga viaţă socială şi politică a României. La această dereglare s'au adăugat versiunile Constituţiilor comuniste, care reflectau numai doctrina marxistă, deci ceva care nu avea nimic din substanţa unei concepţii româneşti şi nu era fundată pe ceea ce exista ca real în România. Totul era bazat pe existenţa unui proletariat, care urma să creeze o societate dictatorială, dictatura proletariatului, care nu mai avea nevoie de fapt de o lege fundamentală, cum este Constituţia. Totul se baza pe o halucinaţie. Constituţia devenea inutilă şi fără nici un fel de putere intrinsecă; era un singur petec de hârtie, pe care niciodată comuniştii nu l-au respectat.

După Decembrie 1989, era normal să se revină la Constituţia din 1923, pentru ordinea juridică şi politică a statului român, care exista înainte de dictatura comunistă, a fost expresia acelei constituţii şi cum regimul comunist a fost înlăturat, era firesc să fie create condiţiile de restaurare ale formelor vechi statale care au fost anulate de comunişti. Nu a fost aşa şi nomenclatura care s'a instalat ilegal şi abuziv a făcut un fel de ciulama din toată rânduiala societăţii româneşti. Constituţia pe care au adoptat-o forţele comuniste, rămăşiţe ulceroase care s'a menţinut la putere, a fost o Constituţie, care nu se referea sub nici o formă la stările de fapt din România. Era o constituţie cusută cu aţă şi cu petece, de către "presupuşi" legislatori şi în ea se reflectau aceleaşi concepţii de bază ale marxismului care tocmai fusese înlăturat formal, dar nu în substanţa lui căci conducerea ţării a căzut pe mâna celor care nu aveau de-a face cu interesele naţiunii. În primul rând, au declarat regimul de guvernare, un regim *"republican"* şi au şters din instituţiile fundamentale *"monarhia"* care nu era o simplă monarhie, ci o *"monarhie constituţională"*. Aceasta a fost o aberaţie care a oprit dela început reconstrucţia ţării, pe toate planurile de existenţă. A fost o crimă naţională căci în trecutul şi tradiţiile naţionale nu a existat o *"republică"* decât în comediile lui Caragiale. Nimic nu a legitimat înfiinţarea unei republici în România. Nu era în conformitate cu realităţile naţionale şi poporul român a fost înşelat în instigaţia comuniştilor de a obţine un asentiment popular. Iar Parlamentul care a fost o emanaţie a acestei Constituţii *"republicane"*, nu a fost decât o eşalonare a formaţiilor politice create fantomatic în cabinete, fără nici un suport real, al unor categorii sociale care puteau constitui partide de apărare a intereselor naţionale, în cadrul statului român.

În România după 1989, nu existau decât două categorii reale, sociale: rezistenţa naţională împotriva comunismului, care cuprindea în componenţa ei toate straturile româneşti şi *"bişniţarii"* care erau foştii membri ai partidului comunist, care dispuneau de averi incomensurabile, toate achiziţionate din tezaurul naţional în diferite forme ilegale. Restul ţării, care era poporul în întregimea lui, nu avea un organism politic prin care să-şi instrumenteze dorinţele şi nevoile sale. *"Rezistenţa naţională"* care dispunea de elemente şi personalităţi bine pregătite, în toate domeniile au fost scoase de nomenclatura comunistă din procesul de circulaţie al elitelor şi au ramas la suprafaţă numai *"bişniţarii comunişti"* care erau sfertodocţi, deci nu pricepeau problemele de bază ale României, pentrucă ei cunoşteau marxismul şi aveau o spoială de educaţie în diferite domenii obţinută din şcolile Apusului care respingeau ideologia marxistă. Deci amestecul care a ieşit din formaţia lor era lipsit de orice organicitate şi închegare politică.

George BĂLAŞU

TOT DESPRE CASELE NAŢIONALIZATE ÎN ROMÂNIA

Av. George VASU

"Neminem laedit qui suo iure utitur"
(pe nimeni nu păgubeşte cel ce-şi pretinde dreptul său).

Iată un principiu moral şi un principiu juridic, comprimate în 6 cuvinte, de către făuritorii dreptului. Să vedem cum ştim noi aplica aceste precepte:

-I-

Decretul 92/1950, pentru naţionalizarea unor imobile, (în România) arată fără echivoc, în art.I criteriile în temeiul cărora s'a alcătuit lista imobilelor naţionalizate, indicând proprietarii acestora.

Acelaşi decret, în art.II arată că: *"nu intră în prevederile decretului de faţă* ***şi nu se naţionalizează*** *imbobilele proprietatea muncitorilor, funcţionarilor, micilor meseriaşi, intelectualilor profesionişti şi pensionarilor"*.

Au fost însă deposedate de casele lor atât persoane dintre acelea care se încadrau în prevederile art.I din decret şi a căror nume au fost menţionate în listele anexă la decret, dar au fost deposedate de casele lor şi persoane ale căror nume nu apăreau în lista anexă la decret şi, în fine, au fost deposedate de casele lor şi persoane exceptate dela naţionalizare prin at.II din acelaşi decret şi pe ale căror imobile decretul nu le-a naţionalizat.

După evenimentele din Decembrie 1989, decretul 92/1950 nu a fost anulat şi nici măcar abrogat. A fost, pur şi simplu, *"uitat"*. Această *"uitare"* este condamnabilă pentrucă atât Constituţia din anul 1948, cât şi Constituţia din anul 1950 prevedeau că *"proprietatea particulară este garantată de lege"*.

Tâlcul acestei *"uitări"* va apare din cele ce urmează:

-II-

Actuala Constituţie a fost publicată în 21 Sept. 1991 şi prin art.140 înfiinţează Curtea Constituţioanală acordându-i atribuţiile înscrise în art.144: se pronunţă asupra constitualităţii legilor înainte de promulgarea acestoara; asupra constitualităţii regulamentelor Parlamentului; ***hotărăşte asupra excepţiilor ridicate*** în faţa instanţelor judecătoreşti privind neconstituţionalitatea legilor şi ordonanţelor; veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Preşedintelui României şi confirmă rezultatele sufragiului.

Constituţia dispune în art.150 alin.1 că *"legile şi toate celelalte acte normative rămân în vigoare, în măsura în care ele nu contravin prezentei Constituţii"*, iar în alin. 2 dispune:

"Consiliul legislativ, în termen de 12 luni dela intrarea în vigoare a legii sale de organizare, va examina conformitatea legislaţiei cu prezenta Constituţie şi va face Parlamentului sau, după caz, Guvernului, propuneri corespunzătoare."

Lucrarea Consiliului Legislativ care să analizeze conformitatea legislaţiei (anterioare n.n.) cu Constituţia din anul 1991 încă n'a apărut deşi ne aflăm spre sfârşitul anului 1995, iar cu privire la exercitarea atribuţiei prev. în art.144 pct.c din Constituţie, adică *"să hotărască asupra excepţiilor ridicate în faţa instanţelor judecătoreşti privind neconstituţionalitatea legilor şi ordonanţelor"*, găsim următoarea motivare în deciziile Curţii Constituţionale:

"În conformitate cu regimul constituţional al dreptului de proprietate privată instituit prin Constituţia din 1991, naţionalizarea - aşa cum s'a statuat prin Decizia Curţii Constituţionale no.4/1992 - este o măsură neconstituţională; singura posibilitate de trecere silită în proprietatea publică a unor bunuri proprietate privată fiind exproprierea în condiţiile art.41 alin.3 şi 5 din Constituţie precum şi consficarea, în condiţiile alin.8 al aceluiaşi articol."

•••

"Deci cu referire la legile anterioare, faţă de care art.150 alin.1 din Constituţie prevede că ele sunt abrogate în măsura în care vin în conflict cu o dispoziţie constituţională, art. 26 alin.3 din L.47/1992, potrivit principiului "lex posteriori" ***limitează efectul*** *abrogator la data intrării în vigoare a Constituţiei. Această regulă este însă inaplicabilă imobilelor naţionalizate prin D.92/1950, deoarece în cazul acestor imobile dreptul subiectiv de proprietate al Statului s'a constituit, deci raporturile juridice corespunzătoare s'au stabilt anterior Constituţiei."* (Dec. 27/1993; dec.3/1993).

Cu această *"motivare"* Curtea Constituţională a respins şi excepţia de neconstituţionalitate a decretului 92/1950, atât în raport cu Constituţia anului 1991, cât şi a anilor 1948, 1952 şi 1965, deşi toate garantau dreptul de proprietate privată...

Este deci vorba de un gen de motivare *"juridic-originală"* dar, în temeiul căreia Curtea Constituţională a respins ca *"vădit nefondată"* excepţia de neconstituţionalitate a decretului 92/1950 privind naţionalizarea unor imobile.

Cu alte cuvinte deci, ***în ciuda*** faptului că art.144 pct. c din Constituţie instituie tocmai această atribuţie Curţii Constituţionale *"de a hotărî aspra excepţiilor ridicate în faţa instanţelor judecătoreşri privind neconstituţionalitatea legilor şi ordonaţelor* ***(fără nici o limită)****, instanţa constituţională îşi autolimitează atribuţiile doar cu privire la legile şi ordonaţele ce vor apare după înfiinţarea sa - 21 Sept. 1991 -"* ***încălcând astfel CONSTITUŢIA***.

Încălcarea disp. art.144 din Constituţie de către Curtea Constituţională, în cazul descris, este mai mult decât evidentă şi rezultă din împrejurarea că acelaşi text 144, sub pct.a, stabileşte Curţii Constituţionale atribuţia *"de a se pronunţa asupra constitualităţii legilor,* ***înainte de promulgarea acestora****"*... (deci a celor ce se votează ***după*** promulgarea Constituţiei ce a avut loc pe ziua de 21 Sept. 1991.

Spre deosebire de acest punct a, sub punctul *"c"* al aceluiaşi art.144, Curtea Constituţională are atribuţia de: *"a hotărî asupra execepţiilor ridicate în faţa instanţelor judecătoreşti privind neconstituţionalitaea legilor şi ordonanţelor."*

Este cât se poate de clar redată atribuţiua stabilită Curţii Constituţionale de a se pronunţa (anterior promungării) asupra constituţionalităţii legilor ce se votează ***după*** 21 Sept. 1991 cât şi asupra constituţionalităţii legilor (acte normative) vechi, respectiv celor ce au apărut anterior datei de 21 Sept. 1991, din aceste două puncte *"a"* şi *"c"* ale art.144 din Constituţie.

"Autolimitarea" de către Curtea Constituţională a atribuţiilor ***sale numai*** asupra legilor de ***după*** ziua de 21 Sept. 1991, face total inaplicabil punctul *"c"* din art.144 al Constituţiei, deci o *VIOLARE a CONSTITUŢIEI* însăşi, tocmai de către organul anume instituit de a veghea la aplicarea neabătută a celei mai importante legi!

-III-

Replica n'a întârziat:

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIŢIE, în decizii posterioare celor ale CURŢII CONSTITUŢIONALE menţionate a demonstrat juridiceşte că în soluţionarea unei acţiuni în revendicarea imobiliară, în cadrul excepţiei de nelegalitate, instanţele judecătoreşti sunt competente să verifice şi să judece ***actele de deposedare*** ale organelor de stat, acte a căror legalitate o pot cerceta pe calea excepţiei de nelegalitate, fără a urmări, în principal, anularea însăşi a actului de autoritate în baza căruia s'a procedat la deposedarea imobliară.

Fără a intra în atribuţiile Curţii Constituţionale, Curtea Supremă de Justiţie arată că în cazurile în care se introduc acţiuni în justiţie (acţiuni în revendicarea imobiliară) arătând că reclamantul a fost ***ilegal deposedat*** de imobilul său şi că acesta ***ilegal a fost trecut în proprietate statului***, ***PESTE*** PREVEDERILE D.92/1950 sau **ÎMPOTRIVA** PREVEDERILOR D.92/1950 (aşa cum s'a exemplificat sub pct.I, mai sus) în aceste cazuri, instanţele judecătoreşti, ***pot*** şi chiar ***trebue*** să le soluţioneze, în cadrul acestei excepţii de nelegalitate şi acolo unde este cazul, a dispune restabilirea dreptului de proprietate în favoarea celuia ce pe nedrept a fost privat de acest drept şi de asemenea a-l pune în posesia bunului respectiv.

-IV-

A venit replica PUTERII:

Curtea Supremă de Justiţie a avut practica menţionată mai sus, în cazul deposedării ilegale a proprietarilor de imobile, adică, ***peste*** sau ***împotriva*** prevederilor D.92/1950.

S'a declanşat procedura de schimbare a ***practicii***, în privinţa caselor naţionalizate la D.92/1950 şi prin Hotărîrea no.1 din ziua de 2 Februarie 1995 a Secţiunilor Unite ale Curţii Supreme de Justiţie, cu majoritate de voturi *"schimbă jurisprudenţa Secţiei în sensul că instanţele judecătoreşti nu* ***au atribuţia*** *de a cenzura şi*

Continuare în pag.4

Second Class Mail Registration Number 4133

PRECIZĂRI REDACŢIONALE

- Nu garantăm apariţia articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacţia nu doreşte să intervină cenzurand prin forţa împrejurărilor, textele supradimensionate.
- Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.
- Reproducerea articolelor este interzisă fără menţionarea sursei.

"CINE SEAMĂNĂ VÂNT, CULEGE FURTUNĂ"

Mihaela MOISIN

Aşa a spus Preşedintele Partidului România Mare, C.V. Tudor, în declaraţia făcută în legătură cu hotărîrea Biroului Executiv Central al PDSR, de rupere a relaţiilor cu PRM, pe motivul că *"Protocolul cvadripartit a fost nesocotit prin materiale publicate în revista condusă de CV Tudor"*. Acesta a declarat: *"Conducerea PRM ştia cu 48 de ore înainte că această şedinţă a BEC al PDSR va denunţa alianţa cu PRM. Aceasta arată fără echivoc că şedinţa a fost o mascaradă, de ochii lumii, pentrucă ei primeau indicaţiile dela Palatul Cotroceni. În ceea ce ne priveşte, noi considerăm că PRM n'a pierdut nimic, ci din contră, noi vom câştiga lupta cu puterea dela Bucureşti. Noi ştim foarte bine că pamfletul din "România Mare", la o pagină de umor, sub un pseudonim colectiv, era numai pretextul lui Ion Iliescu şi al conducerii PDSR, de a rupe alianţa cu noi. Acesta este rezultatul împotrivirii noastre la politica pe care o face Ion Iliescu şi oamenii lui de paie"*. Apoi C.V. Tudor a acuzat pe Ion Iliescu că *"a patronat reţele mafiote infernale"* (cu referire la cazurile Dumitru Iliescu şi Nicolae Spiroiu). În concluzie, el a mai afirmat că *"PRM apreciază că PDSR-ului i-a luat bunul Dumnezeu minţile, altminteri nu se explică uşurinţa cu care a rupt alianţa. Dar vorba bunului Dumnezeu,"cine seamănă vânt, culege furturnă"*.

Este greu de înţeles însă, din concluzia lui CV Tudor, cine a semănat vântul şi cine culege furtuna.

Pe de altă parte, pe principiul că dacă lumea nu mai vorbeşte de tine, nu mai însemni nimic, Ion Iliescu doreşte să se vorbească cât mai mult despre el, să fie în centrul atenţiei, aşa că a început stagiunea de toamnă cu piesa de teatru *"Alegeri 1996"*. În primul act al piesei s'a certat cu ziarul *"Ziua"*; în actul doi s'a dus la Washington să dea mâna cu Preşedintele Clinton; în actul trei se ceartă cu Vadim. Cu cine s'o mai certa în actul patru şi cine ştie câte acte or mai fi până la alegeri?

În orice caz, piesă sau nu, circ sau mascaradă cum numesc majoritatea ziarelor politica de azi din România, zilnic se încurcă iţele şi par tot mai greu de descurcat. E ca şi cum un nebun aruncă o piatră în apă şi o mie de savanţi se căznesc să o scoată.

Ruptura PRM-PDSR poate avea tot felul de implicaţii politice, unele anticipate de PDSR, altele mai puţin. Căci coaliţia guvernamentală, parafată prin protocolul cvadripartit semnat la 20 Ianuarie 1995, PDSR-PSM-PUNR-PRM, prin ruperea de PRM (19 Octombrie a.c.) poate întâmpina greutăţi în maşina de vot astfel creată, datorită căreia până acum s'au trecut prin Parlament orice legi propuse de actualul guvern comunist (referitor la cei ce îndrăznesc să critice conducerea ţării etc.).

Dl. Adrian Păunescu, vicepreşedinte al PSM, în cadrul unei conferinţe de presă, a făcut un apel general la cele patru partide semnatare ale protocolului cvadripartit, cerând menţinerea actualei majorităţi proguvernamentale, arătând că o eventuală venire la putere a unor partide din actuala Opoziţie, ar duce la un dezechilibru masiv în societate. Acesta a declarat că Partidele de opoziţie - *"sirene de dreapta şi pârîţi de centru stânga"* vor să determine PDSR să renunţe şi la alianţa cu PUNR şi să *"dirijeze Guvernul şi Parlamentul cu faţa la ambasadele occidentale dela Bucureşti"*. Iar Preşedintele PSM, Ilie Verdeţ a apreciat că PDSR s'ar dezice de propriul electorat dacă s'ar alia la guvernare cu partidele de dreapta. Adrian Păunescu a mai arătat că vina principală a rupturii PDSR-PRM este a PDSR-ului, care *"a ocupat toate posturile, fără să dea nimic în schimb"*, neabţinându-se însă de a critica şi pe PRM pentrucă *"practică un spectacol electoral justiţiar"* şi a afirmat că *"politica nu se face cu pamflete"*.

Pe de altă parte, o parte din partidele Opoziţiei ar putea accepta să participe la guvernare, desigur în minoritate, lucru care ar reprezenta pentru cei rămaşi din protocolul cvadritat un cuţit în coastă, iar pentru Opoziţie un compromis îngrozitor.

Dl. Emil Constantinescu, ca şi mulţi oameni cu judecată dreaptă, este sceptic în privinţa acestei rupturi: *"...nu trebue uitat că funcţii din eşalonul doi al Guvernului şi poziţii cheie din teritoriu sunt, în continuare, deţinute de reprezentanţi ai PRM. Astfel încât, cred că va mai dura până când va exista o despărţire definitivă între cele două formaţiuni. Dacă această despărţire va fi, vreodată, definitivă"*.

Între timp, Marţi 24 Octombrie 1995, Procurorul General al României a cerut Ministrului Justiţiei să declanşeze în Senat procedura de ridicare a imunităţii parlamentare lui Corneliu Vadim Tudor. Acesta a declarat Miercuri 25 Octombrie că solicitarea de ridicare a imunităţii sale parlamentare este o mârşăvie. *"Înainte de a fi numit, i-am cerut Preşedintelui Iliescu să găsească pe altcineva, Drăgulin fiind un infractor dovedit, turnător cu simbrie în Securitate, nemaivorbind de jenantele sale puseuri alcoolice"*. In încheiere, Vadim a declarat că: *"Ridicarea imunităţii parlamentare îmi va deschide drumul spre Cotroceni."* Cererea de ridicare a imunităţii parlamentare se va supune spre aprobare plenului Senatului. Pentru aprobare, este necesar să se întrunească 2/3 din voturile senatorilor.

Şi tot între timp, CV Tudor atuncă văpăi pe nări, ca un balaur înjunghiat. Şi atunci, ne întrebăm cine seamănă vânt şi cine va culege furtuna?

PROBLEMA LUNGITULUI

Urmare din pagina 1

chip total independent cu mintea lor. Pentrucă undeva, spiritul curat al independenţei are de lucru cu negura sădită de *"epoca de aur"*, al cărei tiran a pângărit pe mult timp liberul arbitru al poporului. După cum, de asemenea, el a mai semănat tot pe mult timp şi moartea morală.

Fără de liber arbitru şi fără de morală, a urmat transformarea oemenilor într'un automat gata a primi programare de *"sus"*. Un automat care a înlocuit şi din păcate mai înlocuieşte încă, viaţa autentică. Până când acest automat încă subzistă ca factor al desfiinţării sau chiar numai subminării conştiinţei de sine, va mai continua să existe şi problema lungitului pusă în discuţie.

Pe lângă alte feluri de ucideri - uciderea bunei credinţe, a bunului simţ şi a bunei voinţe - cea a conştiinţei de sine, este holocaustul comunist săvârşit asupra poporului român. Un holocaust imens, pe lângă care din nefericire se trece cu o imensă resemnare, care în fond poate fi luată şi ca aşteptare. O aşteptare în care nimeni nu poate auzi nici un singur glas de iertare sau de regret din partea comunismului care a desfigurat ţara mai bine de patru decenii. Nici unul din şcoliţii în Lenin şi în *"măreaţa Uniune Sovietică"* nu a rostit încă măcar un singur cuvânt de regret sau de condamnare a aparatului de represiune comunist. În schimb, ei nu se sfiesc să folosească orice prilej pentru a propaga *"valorile comunismului"* într'un *"viitor luminos"*.

În lipsă de reacţie şi de duritate faţă de promisiunea *"viitorului luminos"* de care ţara a mai avut parte, faţă de faptul că reforma s'a oprit, faţă de marea corupţie din structuri, faţă de mizeria salariilor şi scumpirea preţurilor, parcă se reiveşte situaţia *"spuselor"* uitate: *"Deşi nu e grevă, nimeni nu munceşte. Deşi nimeni nu munceşte, planurile se depăşesc. Deşi planurile se depăşesc, produse nu se găsesc. Deşi produse nu găsesc, lumea stă la coadă. Deşi stă la coada, înjură guvernul. Deşi înjură guvernul, spune da, aplaudă şi votează cu el."* Acest vot este cel mai deosebit semn distinctiv al lungitului.

Între lungitul unei situaţii de blestem şi obiectivul eliberării de ea, stau bazele politice comuniste construite timp de 45 de ani. Baze care nu sunt uşor de clintit. Dar cu toate acestea, când 90 de procente din populaţia ţării a ajuns să se convingă că *"ţara are ca principal duşman însăşi puterea politică actuală"*, este normal ca ea să poată găsi resursa de putere şi de determinare care să spargă valul de zbucium, de neînţelegere şi de staticism, pentru biruinţa curajului asupra fricii, a primatului adevărului asupra minciunii, a demnităţii asupra laşităţii şi a conştiinţei adevăratei istorii. Foarte simplu: printr'un vot dat contra nomenclaturii.

Drumul forţei spiritului care izbucneşte, este puntea între ce este şi ce trebue să fie. Cu ieşirea din tine, din problema lungitului, ţara va regăsi ceea ce-i lipseşte. O regăsire care va contribui la regenerarea morală a neamului, de care este mai mult decât nevoie.

Acum, când Românul are libertatea să aleagă, de ce s'o mai lungească în staticismul democraţiei D-lui Iliescu, care, din păcate, se reazemă doar pe blestemata ei capacitate de a convinge poporul de cele ce ea vrea.

Eugen BÂRSAN

DESPRE CATÂR ŞI "DEMOCRATISM"

***CATÂR:** s.m. (ZOOT.) Animal hibrid rezultatul din împerecherea măgarului cu iapa (Equus mullus). Se foloseşte ca animal de transport, fiind de regulă mai puternic decât calul... ("mic dicţionar enciclopedic", pag.156).*

***DEMOCRATISM:** s.n. (Cuvânt care n'a apărut încă în dicţionar) este un sistem politic hibrid rezultatul din împerecherea Democraţiei cu Comunismul. "Democratism"-ul oferă un guvern mai corupt decât comunismul şi mai tărăgănat decât democraţia.*

N'am fi avut acest *"democratism"* cu haos şi faliment dacă, după Decembrie 1989, unii politicieni miopi din Washington n'ar fi preferat să se împerecheze cu foştii comunişti în loc să coopereze cu fruntaşii necompromişi ale fostelor partide politice şi cu luptătorii anticomunişti din exil.

Nu încercăm să retuşăm teroarea regimurilor de după 1948 până la Revoluţia din 1989, dar ne frământă gândul, că'n faţa jafului şi haosului, ne-a cuprins nepăsarea şi'n ţară s'a stins făclia celor care au murit pentru libertate.

Ceauşescu monopolizase jefuirea ţării în timp ce Dl. Iliescu a socializat-o: azi toţi fură şi se fură cu grămada.

Totuşi suntem optimişti: cei din Washington l-au avertizat pe Dl. Iliescu că *"Democratismul"* nu merge de multe ori la Casa Albă.

Prima şi probabil ultima *"vizită de lucru"* (O audienţă cu preşedintele, o masă cu vicepreşedintele) urmată de un duş rece: DL. Iliescu a fost silit să-l asculte pe deputatul David Funderburk, fost ambasador american la Bucureşti, care, după un preambul de bine venit, i-a spus'o pe şleau:

"Dvs., aveţi puterea în România, nu Parlamentul", care se înţelege: *"Dvs. sunteţi un dictator care nu ţineţi seama de legile ţării"*.

Deputatul american şi-a identificat acuzele:

A) Corupţia în afaceri, în domeniul bancar, al negocierilor comerciale (...) birocraţia sufocantă şi pretinderea mitei...

B) Problemele legate de libertatea presei inclusiv restricţiile privind accesul la hârtie (...) împiedicarea difuzării ziarelor Opoziţiei, Televiziunea subordonată guvernului ar trebui să fie sub un Consiliu de Administraţie liber ales (...) interzicerea programelor BBC.

C) ... Proprietăţile naţionalizate sau confiscate să fie restituite foştilor proprietari legitimi sau să fie despăgubiţi echitabil...

D) Poliţia secretă, SRI, continuă să intimideze oamenii prin interceptarea convorbirilor telefonice, a corespondenţei şi prin urmărirea lor.

E) La viitoarele alegeri (...) trebuesc interzise listele speciale de nume fictive...

F) În guvern şi aparatul de stat ar trebui să fie mai multe persoane care să nu fi fost legate de regimul comunist al lui Ceauşescu. (Se sugerează remanierea guvernului, n.r.).

Deputatul Funderburk şi-a încheiat discursul:

"Vă mulţumesc pentru atenţie!"

Care, tradus din limbajul diplomatic: *"Bagă-ţi mintea'n cap şi fii atent la ce ţi-am spus"*.

Întâlnirea s'a desfăşurat într'o atmosferă de colaborare: Dl. preşedinte nu l-a luat de guler şi nu l-a făcut *"Golan"* pe Dl. Funderburk.

Stroe MOLDOVANU

Desen de L. M. Drăghici

CIRCUL ŞI CAPCANA

Urmare din pag.1

minoritar favorizează PDSR, care, în campania electorală, se va putea deroba de responsabilitatea guvernării din acest mandat, pe de o parte, atribuind eşecurile, foştilor aliaţi declaraţi, retroactiv, extremişti, şi, pe de altă parte, împărţinând responsabilitatea de după ruptură, cu Opoziţia, care şi-a declarat sprijinul pentru guvernarea minoritară. Probabil că se va păstra alianţa cu PUNR pentrucă, după cum s'a demonstrat, un Funar e uşor de cuminţit şi neutralizat. PDSR va profita, în acest caz, de neglijenţa Opoziţiei care, cel puţin după delimitarea de UDMR, avea tot timpul să-şi câştige sprijinul PUNR, temperându-i tendinţa extremistă şi chiar tentând o fuziune sau măcar o alianţă cu PNŢCD, pe linia Partidului Naţional din Ardeal. În ceea ce priveşte PSM, acest partid poate merge liniştit singur în alegeri mai ales datorită, trebue să recunoaştem, inteligenţei cu care, prin Adrian Păunescu, ştie să speculeze nemulţumirile sociale, declarându-şi susţinerea inclusiv pentru studenţi şi pentru presa independentă. Aşa cum se prezintă actualmente situaţia, partidele moştenitoare ale regimului comunist îşi văd profilată perspectiva de a ieşi întărite din viitoarele alegeri. Pe care, dacă Opoziţia nu se trezeşte, le vor câştiga, vorba cuiva, *"separat, împreună"*. Din greşeală în greşeală, spre victoria finală. Păcatele Opoziţiei, ponoasele Puterii.

Roxana IORDACHE

APA ŞI SĂNĂTATEA PUBLICĂ ÎN ROMÂNIA

Dr. Coriolan BRAD

Ceea ce m'a determinat să scriu aceste rânduri este inserarea unor comentarii în ziarele din străinătate şi România privitoare la starea igienico-sanitară din România.

Ziarul german **Bild** din 26.07.95 publică comentariul intitulat: ***Otravă în apa de băut din România.*** Transcriu textul integral în traducerea românească: *"Experţii sunt îngrijoraţi: Apa de băut în România este rea şi periculoasă pentru sănătate. Conţinutul în clor este de patru ori mai mare decât este permis, pentrucă lipsesc aparatele pentru dozare. În afară de aceasta Românii înghit cu apa lor şi amoniac, nitrate, bacterii şi fecale. Pericolul pentru holeră şi dizenterie devine tot mai mare. Pe lângă aceasta, conductele de transport merg cu vechimea lor până la optzeci şi cinci de ani, din cauza multor găuri pierd un procent de 58% din apa de băut.*

Este cert că apa este mediul prin care se pot transmite multe şi periculoase boli. Dacă puritatea apei nu se păstrează, apa se răzbună prin îmbolnăviri cu caracter grav endemic sau epidemic (f. tifoidă, holeră, dizenterie, hepatita epidemică etc.) sau intoxicaţii sau infestaţii cu paraziţi intestinali sau chiar tulburări de metabolism.

Dacă starea igienică a apei din România este aşa cum o descrie ziarul german, inseamnă că se datoreşte unei incalificabile neglijenţe şi din partea guvernului care nu investeşte fonduri pentru protecţia mediului şi în special pentru purificarea apei, cât şi a organelor sanitare responsabile cu medicina preventivă din Ministerul Sănătăţii.

Un comunicat al Ministerului Sănătăţii publicat în ziarul ***România Liberă*** din 12 Septembrie 1995 informează că la data de 11 Septembrie 1995, *pe teritoriul României au fost înregistrate 89 cazuri de holeră (65 bolnavi şi 24 purtători de vibrion holeric).*

Ziarul ***Cuvântul Românesc*** ce apare în Canada în numărul său din August 1995 reproduce câteva date preluate dela Direcţia Sanitară a judeţului Dolj în legătură cu starea sanitară din acest judeţ. Din datele prezentate rezultă că: *"indicele mortalităţii infantile a sporit dela 20% în 1992 la 25,5% în 1994. În hepatita virală dela 631 de cazuri în 1993 s'a ajuns în 1994 la 989 de cazuri din care de tip A 822 şi de tip B 167.*

Exemple ar mai putea fi date multe, dar mă opresc aici. Este cât se poate de evident că România se găseşte în momentul de faţă într'un dezastru sanitar care nu poate să aibă scuze având în vedere şi masivele ajutoare sanitare din străinătate care din 1989 se revarsă şi acum spre România din belşug.

Răspunderea revine în primul rând Ministerului Sănătăţii, care are ca sarcină prioritară angajarea sa în menţinerea integrităţii potenţialului biologic şi psihic al populaţiei din România. Mă întreb cum este posibil cu atâtea cadre calificate, medici şi personal auxiliar să ajungă într'un aşa hal de degradare sanitară. Nu cred că este vorba de incompetenţă profesională, mai degrabă de lipsa de respect pentru sănătatea poporului român, prin stranie pasivitate şi lipsă crasă de interes, atât din partea Ministerului Sănătăţii cât şi din partea instituţiilor sanitare afiliate lui, responsabile fiecare în sectorul său de activitate.

Se pare că în prezent activitatea medico-sanitară din România se găseşte în stare de colaps şi are nevoie de o terapie urgentă de şoc.

În timp ce în alte state se investesc sume enorme, de ordinul miliardelor pentru sănătatea publică, în România se mai aplică o politică eronată care blochează drumul acţiunilor şi reformelor nu numai în sectorul medico-sanitar, care ar trebui să fie prioritar, ci şi în alte sectoare.

La Piteşti, în timpul reeducării studenţilor, una din metodele aplicate de torţionari era şi obligaţia *banditului* să-şi bea urina şi să-şi mănânce fecalele. Dar mă întreb acum, cu ce a păcătuit bietul popor român, de trebue în prezent să înghită fecale cu apă?

Dacă realitatea crudă s'ar cunoaşte şi în România ar fi o traumă nefericită pentru poporul român, iar în străinătate rămâne o excelentă *propagandă turistică.*

CASELE NAŢIONALIZATE

Urmare din pag. 2

***a dispune** restituirea imobilelor naţionalizate prin D. 92/1950 şi listele anexe la acest decret.* (din cei 45 magistraţi, 25 au votat *"pentru"* şi 20 au votat *"împotriva"* acestei soluţii).

Nu s'a publicat decât opinia majoritară deşi legal este a se comunica, în egală măsură, şi opinia minoritară. Este inutil a comenta această schimbare a jurisprudenţei, faptul că 20 magistraţi au votat împotriva schimbării, este un argument suficient de puternic pentru a vedea că aceştia nu au renunţat la IDEEA DE DREPTATE!

-V-

Deasupra acestor discuţii există o realitate care rezultă chiar din cuprinsul D. 92/1950 şi anume aceea că acest act normativ a *"lovit"* în anumite ***persoane*** pe care le-a nominalizat în listele anexe la decret şi ale căror proprietăţi le-a naţionalizat, enumerându-le. Pentru a *"lovi"*, persoana respectivă trebuia ca la data apariţiei decretului să fi fost proprietara imobilelor respective.

Acelaşi decret în art.II, protegueşte alte categorii de persoane în felul următor:

"Nu intră în prevederile decretului de faţă şi NU SE NAŢIONALIZEAZĂ** imobilele propietatea **muncitorilor, funcţionarilor, micilor meseriaşi, intelectualilor profesionişti şi pensionarilor."

Faţă de acest conţinut al decretului şi faţă de sancţiunea *"in personam"*, PUTEREA şi-a dat seama că a repurtat o victorie *"à la Pirus"* şi a deplasat întreaga discuţie în Parlament, sub pateticul: *"ce se întâmplă cu bieţii chiriaşi din casele naţionalizate???, vor fi scoşi în stradă!!!"*

Pentru a da eficienţă acestei griji faţă de chiriaşii caselor naţionalizate se îndrumă a se legaliza abuzul prin care un decret din anul 1950 - decret cu caracter discriminator, neconstituţional, contar tratatelor internaţionale (în care ţara noastră este parte) i-a deposedat pe proprietari şi le-a răpit dreptul de proprietate. Legalizarea abuzului constă în a se păstra atât legea nedreaptă prin efectele ei cât şi ceea ce s'a trecut în proprietatea statului peste prevederile decretului sau ***împotriva*** prevederilor acestuia dar sub denumirea acestui decret.

Se invocă protecţia chiriaşilor ca şi când persoanele ce deţin cu chirie locuinţele, ar fi fost lăsate de izbelişte şi acestea ar fi realmente ameninţate cu scoaterea lor în stradă.

Fals, inexat:

Legea 5/1973, ce este în vigoare şi azi, în art.64 arată cum poate lua în stăpânire proprietarul imobilului, spaţiul locativ deţinut de chiriaşul său şi anume:

Proprietarul va solicita sprijinul Primăriei în sensul de a atribui chiriaşului spaţiul locativ pe care proprietarul îl deţinea în alt imobil, cu chirie sau de a atribui chiriaşului un alt spaţiu, la care este îndreptăţit potrivit legii, de asemenea în chirie.

Dacă chiriaşul se opune, instanţa judecătorească va verifica dacă spaţiul locativ oferit chiriaşului este salubru şi dacă corespunde suprafeţei la care acesta este îndrituit, după numărul membrilor săi de familie.

Numai dacă toate aceste condiţii sunt îndeplinite, se dispune de către instanţa judecătorească, evacuarea chiriaşului.

Această lege se aplică de 23 de ani faţă de toţi cetăţenii ţării! Ne întrebăm, de ce n'ar fi ea la fel de bună şi pentru chiriaşii din casele naţionalizate??

Este oare nevoie de o lege discriminatorie faţă de aceştia?

Iată, chiriaşii sunt bine proteguiţi încă din anul 1973 şi nu trebue să ne facem astăzi griji în privinţa lor şi NU trebue, neapărat, să-i frustrăm pe adversarii proprietari, de bunul lor, pentru a-i protegui şi mai mult pe aceştia sau chiar mai mult, PUTEREA să le vândă lor casele noastre...

În plus, legea no.17 din anul 1994, tot pentru proteguirea chiriaşilor a prelungit ***cu 5 ani*** valabilitatea contractelor de închiriere pentru spaţii de locuit!

Se naşte întrebarea: S'a abolit oare noţiunea juridică de contract de închiriere şi trebue neapărat ca fiecare chiriaş să fie transformat într'un proprietar?

Dacă s'ar hotărî ca cel ce deţine cu chirie o locuinţă, să fie transformat în PROPRIETARUL imobilului pe care îl deţine sub acest titlu de chiriaşi, s'ar naşte şi următoarea întrebare:

- să-l declari proprietar asupra unui imobil proprietatea unui alt cetăţean dar care a fost deposedat samovolnic şi gratuit? sau

- să-l declari proprietar NUMAI asupra unui apartament din acelea pe care **STATUL** le-a construit, prin efortul tuturor, în cei 45 de ani de comunism?

În privinţa apartamentelor construite de stat există lege în sensul că chiriaşul îl poate cumpăra la un preţ modic (aproape simbolic).

Casele naţionalizate (sau luate abuziv dar sub titlu de naţionalizare) au fost preluate de către stat ***fără nici o plată*** iar ***statul a încasat*** dela chiriaşi chiria, ca orice proprietar, începând cu anul 1950.

Acum, cei deposedaţi, îşi pretind dreptul LOR, adică CASA LOR, ce pe nedrept le-a fost luată.

Prin această solicitare a lor, păgubesc ei pe cineva? Cei ce locuiesc cu titlu de chiriaşi, pot oare susţine, cu seriozitate, că ar avea un drept mai puternic asupra locuinţei respective decât persoana care a construit acel imobil sau a devenit proprietarul acelui imobil prin moştenire sau cumpărare?

Despre un drept mai puternic al lor decât al proprietarului nu poate fi vorba! Ei pot avea doar un interes, legat de o speranţă, anume că efectuându-se ACUM o naţionalizare, prin LEGALIZAREA celei din anul 1950, în viitor, statul le-ar vinde lor, în condiţii avantajoase, acea locuinţă.

Cu alte cuvinte, să păgubeşti pe unii cetăţeni (cei ce au construit acele case, le-au moştenit sau le-au cumpărat) pentru a FAVORIZA pe alţi cetăţeni ai aceleiaşi ţări.

NICI MORAL şi NICI LEGAL! (pentrucă acel interes al chiriaşilor NU ESTE LEGITIM ci numai EGOIST). În acelaşi timp, cu încălcarea dreptului de proprietate a celor deposedaţi, în condiţiile descrise.

Un stat de drept trebue să ofere deplină garanţie statică şi dinamică dreptului de proprietate, TUTUROR ÎN MOD EGAL.

Dacă acum s'ar nesocoti dreptul de proprietate a celor deposedaţi, în condiţiile ştiute, în anul 1950, ce garanţie ar avea, în viitor, cei ce acum ar trage foloasele unei NEDREPTĂŢI? Nimeni nu ar mai avea garantat, în fapt, dreptul de prorietate, dacă s'ar crea acest precedent.

Această măsură ar descuraja pe cetăţenii ţării şi în acelaşi timp ar descuraja şi pe cei ce ar dori să investească în ţara noastră. Ei îşi vor pune, pe bună dreptate, întrebarea: dacă faţă de cetăţenii acelei ţări s'a încălcat dreptul de proprietate, legea şi Constituţia, de ce ni s'ar rezerva nouă o soartă mai bună??

Iată eternul adevăr inserat în cele 6 cuvinte ale strămoşilor noştri: ***pe nimeni nu păgubeşte cel ce-şi pretinde dreptul său.***

George VASU

8 NOEMBRIE

Urmare din pag. 1

ximum dela Academie se dădea lucrarea scrisă pentru admitere, la matematică. S'a aflat imediat de cele ce se întâmplau în Piaţa Palatului şi s'a dat alarma. Atunci s'a întâmplat un caz unic în istoria universităţilor. Profesorul Mazilescu a suspendat examenul de admitere şi le-a spus candidaţilor că locul lor astăzi este acolo unde se duce o luptă de afirmare a românismului. Examenul se amână!

Cu lozinca *"toţi Românii la Palat"* s'a trecut la acţiune. O imensă placardă cu *"Studenţii Regelui"* a fost confecţionată în grabă şi valul de tineri - candidaţi şi studenţi - s'a revărsat, imens fluviu de energie, curaj şi frumuseţe în Piaţa Palatului.

Militarii proaspăt lăsaţi la vatră şi alţii încă în uniforme, au intrat în luptă împotriva camioanelor şi autobuzelor pline de comunişti.

Din duelul verbal *"Regele şi Patria"* contra *"Petru Groza şi Poporul"* în ziua de 8 Noembrie 1945, a rămas în final doar *"Regele şi Patria"* scandat fără întrerupere de miile de participanţi. A fost înăbuşit abia atunci când cei îmbrăcaţi în uniforme sovietice din divizia T.V. (*Trădătorii Voluntari*, cum le ziceau Românii) au pus mitralierele în funcţiune.

8 Noembrie: 1940 şi 1945. Acum 50 şi acum 55 de ani. Ce va fi în viitor?

Zahu PANĂ

Vineri, 6 Octombrie, la Ambasada Franței:

DOMNUL CORNELIU COPOSU A PRIMIT DECORAȚIA DE MARE OFIȚER AL LEGIUNII DE ONOARE

— Roxana IORDACHE —

Vineri, 6 Octombrie, la Ambasada Franței, a avut loc ceremonia de decorare a Domnului Corneliu Coposu, președintele Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat, cu Ordinul ***LEGIUNEA DE ONOARE***, în grad de Mare Ofițer, înalta distincție a statului francez, conferită de către Domnul ambasador Bernard Boyer, în numele Domnului președinte Jacques Chirac.

Ambasadorul Franței a entuziasmat asistența rostind un impresionant discurs de recepție, în care l-a elogiat pe Domnul Corneliu Coposu ca pe un miracol, din galeria personalităților providențiale ale unei țări, comparabil pentru România cu ceea ce au reprezentat un De Gaulle sau un Churchill pentru țările lor. Aceasta, a arătat Domnul Boyer, chiar dacă *"Dumneavoastră, Domnule Coposu, n'ați fost nici președinte, nici prim ministru, nici conducător militar, nici academician, nici măcar ambasador, nici una din acele figuri care apar la televizor. Dar nici n'ați avut nevoie. V'ați făcut un nume, toată lumea vă cunoaște și vă respectă. Oamenii se recunosc în Dumneavoastră. Dacă aș fi teolog, aș numi asta, miracolul comuniunii sfinților"*. Domnul ambasador l-a comparat pe Domnul Coposu cu eroii tragediei grecești și cu primii creștini, cu precizarea că martiriul domniei sale a avut chiar un plus de înălțime prin demnitatea cu care a spus *NU* diabolicului regim comunist în expresia cea mai înfiorătoare a stalinismului de care a avut parte țara noastră. Domnul Boyer a adăugat că Domnul Coposu a plătit pentru refuzul său în fața răului cu cei mai frumoși ani din viață, petrecuți în închisoare, dar a câștigat, în schimb, ceea ce puțini oameni reușesc, respectul de sine și respectul lumii. Datorită Dumneavoastră, *"Domnule președinte și altora ca Dumneavoastră, România este astăzi liberă. Ceea ce este bine pentru România este bine și pentru Franța. Sper ca poporul român să se recunoască în Dumneavoastră"*, a mai spus domnul ambasador, care a avut delicatețea să rostească, în final, câteva versuri din *"Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie"*. Menționăm că Domnul ambasador Boyer - care l-a îmbrățișat pe Domnul Coposu cu căldura unui adevărat prieten al României - a precizat în mod repetat că uzanțele și prerogativele sale diplomatice îi impiedică să spună mai mult. Și așa, a fost un discurs minunat.

Domnul președinte Corneliu Coposu i-a mulțumit Domnului ambasador Bernard Boyer, făcând, însă, următoarea precizare: *"consider această înaltă decorație, un omagiu adus României și poporului român"*. Domnul Coposu a transmis calde mulțumiri Domnului Președinte Jacques Chirac și Domnului Prim-ministru Alain Jupée, exprimându-și bucuria că această onoare ne-a fost făcută de către Franța-soră: *"Aduc un viu omagiu Franței Eterne și poporului francez. Vive la France!"* Emoția cu care Domnul Coposu a primit distincția și a mulțumit pentru ea s'a datorat, cum a spus chiar domnia sa, gândului copleșitor că, după aproape 50 de ani, acest înalt act reprezintă un omagiu adus camarazilor săi de luptă și suferință în închisoare, unui întreg popor martirizat. Toți cei care n'au avut tinerețe au fost, astfel, răscumpărați. Pentru ***PATRIE ȘI ONOARE***, cuvinte încrustate pe decorație.

După ceremonie, Domnul ambasador Bernard Boyer a oferit o recepție în cinstea evenimentului. Au participat numeroase personalități ale vieții publice, parlamentari, scriitori, artiști, Români din exil, printre care Doamna Rodica Coposu, Flavia Bălescu, Galateea Ciorănescu, Rodica Ivanov, Lucia Hossu Longin, Simina Mezincescu, Anda Cantacuzino, Prințul Ghica, Domnii George Antoniade, Șeful Casei Majestății Sale Regelui Mihai, Dan Grigore, Octavian Paler, Mihai Baican, directorul Clinicii din Wilkenberg-Germania și medic curant al Domnului Coposu, Dumitru Ionescu, președintele Uniunii Foștilor Deținuți Politici Români cu sediul la Geneva, Constantin Ticu Dumitrescu, Sergiu Cunescu, președintele Partidului Social Democrat Român, Ion Diaconescu, Emil Constantinescu, președintele CDR și multi alții. Din arcul guvernamental au participat președinții celor două Camere legiuitoare, Oliviu Gherman și Adrian Năstase. Președintele Senatului, Oliviu Gherman, i-a declarat ziaristului Marius Ghilezan dela *"România Liberă"*: *"Evenimentul are o dublă semnificație: o apreciere a vieții politice din România și o prețuire a activității Domnului Coposu"*. De unde rezultă că viața politică din România se bucură de apreciere datorită Domnului Coposu. Președintele Camerei Deputaților, Adrian Năstase, i-a declarat aceluiași ziarist: *"Este un moment important pentru clasa politică din România de a arăta respectul unui față de altul. M'am bucurat să fiu aici în momentul primirii acestei distincții de către Domnul Coposu"*. După cum vedem, guvernanții încearcă să confiște până și această distincție, să-și atribuie merite pentru ea! În loc să-și ceară iertare că n'au fost în stare să-l prețuiască pe Domnul Coposu și au patronat o întreagă campanie de injurii și calomnii, dirijate de către însuși Iliescu. N'am auzit vreodată un guvernant dela București adăugând-i Domnului Coposu măcar un strop din minunatul omagiu al ambasadorului Franței și al președintelui ei.

În seara aceleiași zile, Domnul Coposu a oferit o recepție la Casa Oamenilor de Știință. Sute de participanți au făcut... coadă la Dl. Coposu pentru a ciocni o cupă de șampanie, a-l felicita și a se fotografia cu Domnia Sa, bucurându-se de onoarea de a fi contemporani cu Domnul Coposu. A fost o seară de grație. Directorul Serviciului Român de Informații, Virgil Măgureanu ne-a declarat: *"Este un moment înălțător. Domnul Corneliu Coposu este unul dintre cei mai demni oameni pe care i-a dat România. Binemeritată această decorație"*.

Mulți ani trăiască!

Scrisori esențiale

NAȚIUNEA ÎNSEAMNĂ ACȚIUNE?

"Ia-ți cuponul nominativ!"

— Teodor BRĂILEANU —

Domnule Mircea Coșea,

Ne dăm foarte bine seama că tot ce se întâmplă azi în țară din punct de vedere economic și mai ales social vine dintr'un diabolic joc politic al *"strădaniei"* celor ce au făcut parte din fostul aparat de stat al regimului socialist de a *"ține pasul cu cerințele actuale"*. Mai mult ca oricând, domnia voastră și toți care v'ați reîncadrat în miezul fostului partid comunist numit acum PDSR, vă străduiți din răsputeri să mențineți puterea și să faceți *"concesii"* cerințelor actuale ale Europei de Est, în așa fel ca ele făcute să nu clatine cât de puțin noua-veche putere. Pe lângă *"inventivitățile"* diabolice de doctrină și mai ales de limbaj ale Domnului Ion Iliescu veniți și domniile voastre (A. Năstase, O. Gherman, I. Șolcanu, V. Văcaru etc.) cu contribuții personale în spiritul ideii de bază: doi pași înapoi - după preceptul leninist - dar nu chiar concreți și nicidecum cum vor proprietarii, căci o Românie în made proprietari face caducă și anacronică existența ideii *"economiei sociale de piață"*, care este în fond forma de azi a gândirii marxiste față de proprietate: v'o dăm - ca titlu - dar o dirijăm noi, ca materialitate și formă productivă.

Această găselniță politică - (să nu-i zicem șmecherie patentată) este atât de cusută cu ață albă încât și un naiv - cum este țăranul român - văzut-o.

Dela *"nu ne vindem țara"* - concept al naționalismului socialist al lui Ceaușescu, care se *"desprinsese"* și de Moscova pentru *"indipindența națională"* - a *"dori"* cu ardoare venirea investitorilor străini, tocmai de către acei care au câștigat de două ori alegerile cu apărarea românismului de pericolul revenirii moșierilor și a străinilor de a ne lua bunurile materiale, iată adâncul jocului politic pervers de care vă folosiți.

Vă dați seama cât de nepopulară este marea privatizare încă de când ați demarat-o, deoarece după zeci de luni de împărțire a certificatului de proprietate nu s'a întâmplat nimic cu ele, deși țiganii au continuat permanent să le cumpere. Acum, după distribuirea *"cupoanelor nominative"* de proprietate au și apărut Turci prin sate care le cumpără. Românii ori le vând - că e un ban venit pe degeaba (și degeaba!) ori le păstrează ca și certificatele *"să fie acolo, cine știe la ce-or fi bune"*.

Autorul acestor rânduri - un mare anonim român - le păstrează și se uită la ele cu ironie dar cu mare atenție la mișcările politice ale domniilor voastre, socialiști de tip nou, școliți și unși cu toate alifiile perversiunii și vicleniei politice de un grad pe care nu l-a atins nici unii din politicienii veroși ai acestei țări.

Este posibil ca prin acordarea acestei facilități ca Românul prost să câștige 900.000 lei dela Turci (căci atâta oferă noii deținători ai puterii economice în România, paradox istoric scăpat și de sub observația imparțială și doctă a istoricilor) și la faptul că în primăvară, în sfârșit, veți juca ultima carte a mințirii țăranului nostru, acordându-i de-abia acum titlul de proprietate asupra pământului la care veți mobiliza toți pedeseriștii, peuneriștii, peremiștii și pesemiștii să ajute la scrierea certificatelor și la măsurarea în câmp (de formă!) a loturilor personale (sub baremul socialist al celor 10 hectare) să obțineți iarăși multe voturi. S'ar putea să rămâneți cu un procentaj important (dar nu decizionar) în parlament, mentorul domniilor voastre (vicleanul Ion Iliescu) să recâștige încăodată alegerile, dar adevărul istoric se scrie - *nolens volens* - cu litere mari: comuniștii din România au făcut pe dracu'n patru să păstreze încă 10 ani puterea, frânând astfel enorm revenirea țării la ce-a fost ea odată.

Revenim pe plan final și reiterăm faptul că istoriei nu-i va scăpa nici fenomenul româno-iugoslav în care, după zdruncinarea sistemului socialist din 1989 aici comuniștii n'au scăpat nici o zi puterea din mâini. În România ei au domnit cu minciuni și vicleșuguri *"în coastă"* cu o opoziție slabă, netranșantă și măcinată de orgolii personale, în Iugoslavia însă opoziția fiind puternică și categorică celălalt mare viclean comunist Miloșevici a fost nevoit să *"organizeze"* războiul civil în Croația și Bosnia.

Desigur în spate rămân Rușii care, deși nu mai sunt o uniune sovietică socialistă, este condusă tot de foștii comuniști care nu uită ce armată și ce armament au și mai pe ocolite mai direct amenință că vor interveni dacă Estul Europei va fi scăpat complet de sub *"tutela"* lor.

Nimeni nu relevă faptul că la noi China s'a inflitrat puternic reușind ca, după Arabi, să ne inunde piața cu oameni mici și cu ochii oblici, care sunt negustori de vază, dar câți dintre ei spioni?

Credem că în curând și Chinezii vor cumpăra cupoane de privatizare și iată că ceea ce ar dori Domnul Iliescu de a vinde - dacă este să vândă până la urmă țara - să o vândă prietenilor lui și nu dușmanilor, care au fost dintotdeauna Nemții și capitaliștii anglo-americani.

Hai, Domnule Coșea, că e prea vizibilă ața albă!

TOAMNA LEGISLATIVĂ

— Radu STEFĂNESCU —

Luni 4 Sept. a.c. s'a reluat bâlciul toamnei legislative, pe fondul chiulului și al blazării aleșilor, reveniți după două luni de vacanță mai fălcoși, bronzați și forțoși. În atenția lor stă, de aproape doi ani, modificarea Codului Penal și Codului de procedură penală. Puncte fierbinți:

- art.170 care legiferează turnătoria în familie, denunțul între soți în situații limită, de comiterea unei infracțiuni ce lezează interesele țării, în stare de necesitate sau război, de către partenerul de viață.

- art.197 cu violul a fost amendat de sexologi, în sensul că nu doar bărbații violatori de femei sunt aspru pedepsiți, ci și invers, violarea bărbaților din România cade sub incidența legii! S'a omis aici să se menționeze că, singur KGB-ul, prin Ilieștii lui, rămâne să-i violeze pe Români, fără a da socoteală!!

- art.200 privind regimul homosexualilor mioritici a declanșat onania verbală a aleșilor, care au pledat pro și contra ore în șir, ca în final să ne îndreptăm spre Europa cu ei cu tot, dacă nu agresează sau nu fac scandal în public.

- art.205 și 206 (insulta și calomnia) vizează direct pe oponenții democrației originale, condeierii anticomuniști ai *României Libere, Expres Magazinului, Tineramei, Cotidianului, Dreptății, Flacărei, Zilei, Românului Liber, Formulei As, 22* ș.a. puțini la număr, dar judecați la minte și curajoși, pe care rostirea scrisă a tragediei românești sub Iliescu îi va costa libertatea și viața. Că doar n'au fost puține nici pân'acum *"accidentele"* de mașină cu autori neindentificați sau corecțiile aplicate în stradă jurnaliștilor opozanți. Insulta și calomnia le sunt caracteristice Ilieștilor și permise doar lor. Astfel, prima hărțuială a toamnei legislative s'a încadrat perfect în sloganul iliescist: *"noi muncim, nu gândim!"*

Deși anul electoral '96 bate la ușă, nimeni n'are interesul să analizeze Legea electorală sau Legea partidelor, Bugetul sau Legea funcționarului public. A fost dezbătută Moțiunea grâului depusă de Opoziție, sămânță de dihonie între comuniștii tufei trandafirii și cei ai trandafirului solitar. Nevolnicul premier Văcăroiu a citit 26 de pagini de acuze și ironii la adresa Opoziției, susținând inexistența crizei grâului și prostind o țară întreagă cu *"realizărilii"* cabinetului său, în efortul eroic de îndreptare a greșelilor guvernărilor anterioare.

Au urmat dezbaterile asupra Legii mediului, Legii privind evidența populației și cartea de identitate și Legii privind apărarea secretului de stat și de serviciu. Astfel, constituie secret de stat informațiile, datele, notele, documentele sau dezvăluirile din presă ce pot fi lesne încadrate într'unul din cele 30 de articole ale secretomaniei comuniste. Vor fi energic reactivați securiștii din fabrici și uzine, turnătorii din întreprinderi și școli, mâncătorii de rahat, zvonerii și răspândacii plasați strategic în cozile tranziției iliesciste... După cum se vede cu ochiul liber, stafia lui Ceașcă, capătă contur proeminet la Cotroceni.

La șase ani dela Lovitura din Dec. '89 a apărut proiectul de legiferare a statutului bunurilor fostei Uniuni a Tineretului Comunist *(uteciștii de azi - refegiștii de mâine!)* Dar cum toate cluburile de tineret, casele de cultură și birourile de turism pentru tineret au devenit între timp societăți sau fundații cu capital privat, proiectul cu pricina, propus în Senat, urmărește de fapt naționalizarea acestora, trecerea lor la Ministerul Tineretului! Dacă proiectul devine lege și se adoptă, atunci soarta societăților cu capital privat va fi la mâna aleșilor majoritari care fac sluji la porunca stăpânului dela Cotroceni.

S'a adoptat Legea drepturilor de autor, care va obliga televiziunea prin cablu să încheie contracte ferme cu posturile TV din lumea liberă, cărora le preiau și retransmit programele. Legea stopează, de asemenea, furtul în domeniul creației. S'a încercat rediscutarea raportului *"Apartamentul"*, a abuzurilor comise de comuniștii social democrați originali în *"afacerea caselor"*, dar peștii cei mari în frunte cu rechinul *Bombonel*, zis *Cometa*, alias *Adrian Năstase - 4 case* au străluctit prin absență, sfidând cu nonșalanță și cinism orice încercare de intrare în legalitate.

Şi un alt holocaust...

—— Aurelian GULAN ——

Motto:
"Aţi luminat cu jertfe sfinte
Pământul până'n temelii
Căci ţara arde de morminte
Cum arde cerul de făclii."

La inaugurarea Muzeului holocaustului s'au înghesuit şefi de state şi guverne, unii pentru a-şi face *mea culpa*, alţii pentru a se reculege în memoria celor şase milioane de Evrei, victime ale fascismului negru. Este o lecţie şi un advertisment pentru generaţiile viitoare. Adevărata istorie pare însă că trebue rescrisă de marii vânzători ai umanităţii, de victime şi regândită de criminologi.

Internaţionalismul naşte dictaturi, dictatura fascism roşu, negru sau verzii, al cărui scop final este lichidarea demnităţii umane, desfiinţarea personalităţii şi spiritualităţii oamenilor şi naţiunilor, pervertirea conştiinţelor sau asasinarea acelora care se opun sau rămân în afara jocului. Doctrinele inventate, ca suport al acestor sisteme politico-economico-financiare, au ca factor comun internaţionalismul sau globalismul, au gândit o nouă ordine mondială, îşi doresc un guvern mondial cu armată şi poliţie proprie, îşi propun în final conducerea, deci exploatarea unei omeniri, adusă metodic şi constant, prin crearea unui vid moral şi spiritual fie în stare de inconştienţă, de capacitate de discernământ, fie în stare de troglоditism, deci totală lipsă de reacţiune. Sistemul se bazează pe controlul perfect, prin finanţe şi mass-media, al individului, societăţii şi naţiunii.

Conceptele de totalitarism şi de monopolism sau globalism fiind prin efecte sinonime, cei ce se opun fiind desemnaţi, funcţie de sistem, duşmani ai poporului, fascişti, legionari sau golani, naţionalişti şi antisemiţi. De fapt ambele sisteme au fost promovate de aceleaşi grupări de interese şi au acţionat deasupra intereselor guvernelor statale, indiferent de mărimea sau forţa lor. Antagoniste aparent, au colaborat când s'au văzut periclitate, vezi al Doilea Război Mondial, Teheran, Ialta, sau când unul a scăpat de sub control, devenind evident monstruos, a trebuit să fie eliminat, indiferent de sacrificii, vezi războiul rece, Malta etc. Ambele vântură pacifismul şi populismul, ambele pentru a se impune desfiinţează culturile naţionale, deci libertatea naţiunilor, târându-le în cel mai criminal marasm imoral, generatorul celorlalte crize cu care jonglează mass-media: economică, socială, ecologică, terorism de grup sau statal, migraţionism economic, criminalitate, ca rezultat al exacerbării pornografii, sexului, homosexualităţii, alcoolismului şi drogurilor, proliferării sectelor amorale şi antisociale, fundamentalism, panslavism, regionalism economic, purificări etnice, ofensiva minorităţilor, demolarea conceptelor clasice de bine, adevăr, dreptate şi frumos, promovându-se curente decadente şi absurde în cultură şi în artă, revigorarea unor nostalgii primitive şi feudale, a extremismului, şovinismului revanşard şi negativist, a xenofobiei şi rasismului, cu varii mutaţii. Orice atentat la cultură şi moralitate este un atentat la libertatea individului şi naţiunilor, un atentat la personalitatea şi demnitatea individului şi naţiunilor, constituie aşadar fundamentarea promovării globalismului şi controlului suprastatal, în folosul exclusiv al unor gurpări de interese care au acaparat finanţele mondiale şi mass-media universalizată, vezi magistrale informaţionale internaţionalizate. Acei care au contribuit la promovarea internaţionalsimului sau globalismului au fost victimele monstrului creat de ei, vor fi victimele monştrilor ce se erijează în salvatori ai umanităţii, impunând cu forţa unele principii zise fundamentale şi universale în mod diferit, inegal şi contrar, funcţie de interesele momentane ale grupurilor, istoria omenirii fiind abandonată în seama morţilor şi victimelor. Aşa a apărut holocaustul, numărul Evreilor asasinaţi fiind consemnat şi înfierat de istorie ca atare, chiar printr'un proces *sui-generis*, dar istoric, un advertisment clar pentru acei ce vor să siluiască noua instorie a omenirii.

Trist şi de neiertat rămâne ignorarea sau minimalizarea unui alt holocaust, cauzat de fascismul roşu, de imperialismul comunisto-panslavist. De un alt proces istoric nici nu poate fi vorba, căci ar dezvălui interferenţele şi interconexiunile cu internaţionalismul, globalismul programat azi unei omeniri dezorientate prin dezamăgire, resemnată prin neputinţa de a reacţiona. În fosta Uniune Sovietică şi în ţările incorporate cu forţa comunismului, ca urmare a celor mai criminale tratate din istoria omenirii - pactul Ribbentrop-Molotov, Tratatul dela Ialta, Potsdam, Malta - holocaustul numără 40-50 de milioane, victime ale unui genocid programat.

În 1948-49 când mă aflam la Vorkuta, numărul deţinutilor în Uniune a atins mărimi aberante, inimaginabile, de ordinul a 30 de milioane, cu centre apocaliptice de exterminare, numărând câteva milioane, figurând Magadan, Kavaganda, Komi cu Vorkuta etc. Rezistenţa comunistă, în funcţie de densitatea regimului din statul respectiv, a îmbrăcat forme diferite, disidenţa manifestându-se de cele mai multe ori paşnic, oral, prin scris sau organizaţii, desfiinţate în faze incipiente, datorită colaboraţionismului şi delaţiunii, impuse ca virtuţi ideologice sau interese majore statale. Oponenţii pasivi sau disidenţii activi, total dezinformaţi sau intenţionat manipulaţi, au acţionat visând venirea Americanilor, excluzând din raţionamentele lor orice coolaborare a celor două părţi în numele internaţionalismului sau al unor interese de grupuri ce aveau un comandament unic. În România, de pildă, peste trei sute de mii de morţi din aproape un milion de deţinuţi politici şi deportaţi, care s'au perindat prin cele mai monstruoase temniţe şi lagăre comuniste. Deşi România *"a beneficiat"* de cel mai criminal regim totalitar comunist, totuşi a fost singura ţară unde timp de cincisprezece ani s'a luptat armat împotriva orânduirii trădătoare comuniste. Grupe răzleţe, dar bine organizate, în general de foşti ofiţeri ai armatei române, care au respins conceptul de capitulare în faţa comunismului, prin trădare au fost treptat lichidate. Sutele de morţi şi asasinate rămân mărturii elocvente ale dârzeniei şi sacrificiului lor. Sute de mii au fost deportaţi sau întemniţaţi pentru a netezi colectivizarea agriculturii şi naţionalizarea, alte sute de mii pentru a teroriza cele douăzeci de milioane de Români după revoluţia din Ungaria, înainte de retragerea trupelor sovietice din România. Trei sute de mii de Români au fost asasinaţi la canalul Dunăre-Marea Neagră, în temniţele din Aiud, Gherla, Sighet, Piteşti, Tg. Ocna, Uranus, Mal-Maison sau Jilava, în lagărele de exterminare programată prin înfometare, epuizare fizică, teroare psihică şi umilinţă dela Periprava, Strâmba, Salcia, Grădina, Stoieneşti, Giurgeni etc. Prin scrieri memoralistice, filme, muzee avem obligaţia morală de a arăta întregii omeniri martirajul a sute de mii de Români striviţi de buldozerul internaţionalismului comunist, care a încercat să lichideze o naţiune ce s'a născut latină, creştină, dar mai ales liberă, care s'a luptat până astăzi pentru o supravieţuire demnă în fruntariile istorice şi etnice. Imperiosul proces al comunismului nu va avea loc.

Occidentul, promotor al globalismului, al unei noi ordini mondiale, continuă o politică duplicitară, nu vrea să facă istorie, doreşte exclusiv salvarea intereselor lor momentane. Nu-i interesează declaraţiile iresponsabile ale unor Jirinovski, Ruţkoi, Lebed, Barsakov, Rogozin, Kozârev etc., purtătorii de cuvânt ai ţauruui Elţin prin ale cărui vene curge vodkă. Ei se opun extinderii NATO, ameninţă impertinent nerespectarea pct.5 din Tratatul de reducere a forţelor armate, solicită subjugarea unor state independente prin forţa noii armate teroriste ruse, însă culmea, sub oblăduirea ONU, pretind zone de influenţă în *"vecinătatea apropiată"* sau *in extremis*, recurgerea la un nou război de expansiune a imperialismului slav.

Care este reacţia Occidentului? Cochetării şi compromisuri iresponsabile, ajutoare nelimitate pentru salvarea unor intenţii vagi de democratizare, banii fiind folosiţi pentru perfecţionarea şi modernizarea forţelor armate ofensive, sfere concentrice de încadrare în structurile economice şi militare europene, *"viteze"* diferite de încadrare, parteneriat pentru pace fără garantarea securităţii statale, amplificarea artificială a unor conflicte minoritare şi regionale pentru a abate atenţia opiniei mondiale dela adevărata criză ce ameninţă omenirea. Principii fundamentale universale ce nu se aplică în ţările ce le-au elaborat, dar constituie pretexte de *"monitorizare"* în anumite ţări, în care se intersectează unele interese de grupări. Statelor foste comuniste în tranziţie li se acordă ajutoare pentru modernizarea infrastructurii şi internaţionalizarea acestora, nu pentru retehnologizarea industriei, pentru ameliorarea crizei economice în care se zbat. Ei evită orice posibilă concurenţă, iar împrumuturile acordate de-abia acoperă achitarea dobânzilor scadente. Corespund toate acestea intereselor reale ale Occidentului, strategiei unei politici de perspectivă? Cine să iniţieze procesul comunismului în România, când comuniştii au reacaparat absolut toate pârghiile puterii - preşedinţie, parlament, guvern, justiţie, mass-media, administraţie, sindicate, instituţii, întreprinderi - mimând reforma şi privatizarea, de fapt achitându-şi datoriile faţă de cei care i-au cocoţat în jilţurile puterii. Foştii tovarăşi se ajută masiv. Profitând de corupţia legalizată, au devenit miliardari, putând cumpăra puterea, justiţia, presa, conştiinţe, voturi. Foştii călăi ai naţiunii române trec la ofensivă, la ameninţări, după ce-au fost terorişti, terorizează în continuare. Prin cel mai neruşinat cinism, uneori chiar zâmbind, prin cele mai monstruoase manipulări şi minciuni, călăii îşi sfidează victimele, aplicând un nou genocid original, prin sărăcire programată, prin generalizarea deznădejdiilor şi scârbei faţă de implicarea politică, poporul român asumându-şi în continuare blestemul mioritic al fatalităţii, resemnării şi aşteptării. Criza morală a poporului român s'a adâncit, *"populaţia"* a devenit o masă amorfă inconştientă, prizonieră a unor mentalităţi păguboase, care o conduc la indiferentism şi pasivitate. A nu participa la votare, echivalează cu acordarea votului actualei mafii antinaţionale, înseamnă anularea oricărei şanse a unei schimbări atât de imperioase, înseamnă autosinucidere, amanetarea viitorului - copiilor noştri, a naţiunii.

Pentru perpetuarea dezastrului este vinovată şi Opoziţia, care s'a lăsat antrenată cu perfidie în rolul de figuraţie politică, care este dezbinată de interese politicianiste de grup, de orgolii nefundamentate şi absurde, de veleitarisme gerontologice sau fals intelectualistic.

Aşa-zisele diferenţieri ideologice cu aplicabilitate numai într'o democraţie stabilă, într'o economie cât de cât pozitivă, într'o societate cât de cât morală. Singura ideologie actuală este unitatea programatică a Opoziţiei, pentru înlăturarea dela putere a noii mafii comuniste, a extremiştilor xenofobi şi implementarea unor noi structuri politice şi economice, realizarea unui stat de drept, a unei minime prosperităţi şi protecţii sociale.

Orice altă atitudine, indiferent de argumentaţii, este trădare naţională, colaborare cu actuala putere sau serviciile secrete ce o propulsează, sete de înfruptare din *"ciolanul"* naţional sau inconştienţă. Numai după obţinerea puterii la urne se poate aplica schimbarea trâmbiţată, eliminarea demagogiei şi duplicităţii în politica externă, orientarea totală şi neechivocă spre acest Occident, aşa cum este, ca singura alternativă de supravieţuire statală, de speranţă în redobândirea prosperităţii şi demnităţii poporului român, de credinţă în reînvierea morală şi spirituală.

Vina pentru situaţia actuală a României nu trebue căutată în *"exterior"*, ci în fiecare dintre noi, care nu reuşim să alungăm disperarea, care nu ne implicăm în schimbarea noastră şi a ţării. Cu un minimum de luciditate, prin o implicare conştientă şi o unitate desăvârşită putem spera în schimbarea ce se impune imperios. De-abia atunci se va instaura şi adevărul, deabia atunci se va putea vorbi şi de holocaustul cauzat de comunism. Un alt holocaust, mai monstruos prin proporţii şi criminalitate.

Instantanee

TOAMNA CU ROUA DE ARGINT

Radu BADIU

A venit toamna și pe toate lungimile de undă ale radioteleviziunii de stat bâzâie semimelancolic cântecul pus pe versurile lui Nichita Stănescu. Datorită repetabilității acestui cântec de câțiva ani, de câte ori vine luna Septembrie, Nichita Stănescu este cunoscut în țară doar prin acest cântec, cum Eminescu prin *"Ce te legeni, codrule"* (în școli) și *"Mai am un singur dor"*, romanța ce se cântă de obicei, tot toamna, anotimp când Românul încă mai este receptiv la cuvinte de tristețe și nostalgie.

Căci - lucru paradoxal - deși am dus-o extraordinar de greu din punct de vedere material, dar mai ales al lipsei de libertate a exprimării, în comunism ne-a dispărut sentimentul tristeții, prin manifestarea lui directă numită nostalgie.

De aproape cincizeci de ani cuvântul nu se mai folosește.

Și nici starea nostalgică nu mai este în noi.

De ce?

Iată grădina e verde încă și florile ard în petalele lor multicolore - unde domină roșul și galbenul - iarba e plină dimineața de roua de argint, - mai ales troscotul, care dă senzația de covor gros, românesc - și strugurii s'au pârguit, pepenii umplu curțile, în grămezi neduse la piață, căci prețul este de râs, nici banii de benzină nu-i scoți, datorită abundenței lor, grâul zace în camerele dela fața ale caselor (căci nu i se dă prețul cu care să poată ține omul pasul cu cheltuielile) în pomi mai atârnă prunele, perele și merele, ca niște candele roșii și galbene, greierii cântă noaptea ameţitor și păsările umplu curțile gospodăriilor în ciorchini vii care dorm în pom (găinile) și țarcurile pline de curci, rațe și gâște, alături de închiderile mieilor și viţeilor și coteţele porcilor unde guiță mereu purcei, din altă nouă generație adusă pe lume de mai multe ori pe an de scroafele sănătoase și prolifice.

În sate e un zgomot permanent făcut de orătănii, de câini care latră toată noaptea, căci și noaptea oamenii se mișca. Auzi la trei din noapte uruit de căruțe; se știe: au plecat țiganii (și nu numai ei) la furat. Căruțe, tractoare cu remorci, camioane, circulă noaptea în periplul numit *"prădăciune"*. Se fură porumb verde, se fură zarzavat, se fură struguri, se fură lemne din pădure, se fură vite de pe câmp și păsări din curțile mai lăturalnice, se fură porci.

Poliția și jandarmeria au același consens: apărarea ordinii de stat și a președintelui.

Se fură, în mod organizat, materiale și se fac vile, case zdravene, de se intorc după soare, e o mișcare și o agitație care trebue *"prinsă"* în pagini numeroase de roman. În această scurtă însemnare nu putem dezvălui decât cauza: o guvernare care voit libertină, care închide ochii la ceea ce fac cei ce sunt ai ei, sau cu ea, ori care nu o deranjează, o guvernare care stă însă cu ochii mari pe cei care-i sunt împotrivă și vor să se organizeze în mod liber, ca proprietari adevărați și serioși, care s'au pus la treabă.

În această situație mai este timp de sentiment nostalgic?

Nostalgia apare în situații așezate, când omul are timp să reflecteze și asupra existenței sale efemere și precare, când la viața de acum se poate reflecta și asupra celei trecute pentru a se ști proiecta în cea viitoare.

Ori într'un haos generalizat, când totul vine dela forul și jocul ameţitor pornit în Decembrie 1989, când a început marea gălăgie în jurul libertății și a naționalismului unde mai este loc pentru contemplarea sentimentală a unuia dintre cele mai frumoase anotimpuri din România numit toamnă?

"Pentru Domnul Iliescu și ai lui acum e motiv de a mai scorni ceva politic pentru a-și repune în cauză în fața prostimii", îmi spune un bătrân poet octogenar în drumul lui cu plasa goală către piață.

OLTENISME

Ionel RĂDULESCU

• **BĂILE SĂRACILOR...** La 7 km. de Craiova, în marginea comunei Ghercești, oamenii săraci și suferinzi de reumatism făceau băi gratuite, cu apă sărată și nămol, într'un bazin al depozitului Schelei de Petrol Craiova. Lăsat în paragină de ani de zile, apa sărată s'a infiltrat în sol, ducând la distrugerea pășunilor, faunei, fântânilor publice sau personale. Cele două canale colectoare de reziduuri existente în zonă se varsă în albia pârâului, din care oamenii își irigă culturile. Astfel, Băile săracilor au fost lăsate de izbeliște, prin lipsa spiritului gospodăresc al aleșilor urbei.

• **MEMENTO...** Prima școală românească de pe meleagurile Olteniei s'a datorat boierilor luminați, cu dragoste de învățătură, vornicul Iordache Otetelișeanu și Constantin Lazaro. Ei au pus, la 1833, bazele *Pensionului de fete Lazaro-Otetelișeanu*, organizat după model german. Din 1905 lăcașul de cultură s'a numit *Liceul Elena Cuza* până în 1948, când reforma comunistă a învățământului i-a schimbat denumirea în *Școala Medie de cultură generală*. Abia în 1990, după 42 de ani de propagandă sovietică, liceul și-a recăpătat adevăratul său nume, fiind orientat pe două profile: uman cu secțiile filologice, limbi străine, bilingve și cu secțiile matematică fizică și chimie biologie.

• **INTER CITY...** Este mijlocul de transport prin care Căile Ferate Române te lasă lefter. Pe ruta București Nord - Timișoara, cu două opriri scurte la Craiova și Băile Herculane, *Inter City* circulă cu cele șase vagoane de clasa I și cel restaurant goale, prețul biletului depășind 15.000 lei! Ritmul de deplasare a rămas al melcului, terasamentul fiind slab, viteza medie nedepășind 65 km/h. Condițiile de călătorie sunt departe de ceea ce se chemă un voiaj confortabil. Normal ar fi ca Societatea Națională a Căilor Ferate să respecte călătorii prin curățenia trenurilor, punctualitatea lor și bilete la prețuri rezonabile. *Inter City* rămâne un lux la îndemâna parveniților.

• **LIONS CLUB...** A fost constituit la 3 Martie 1990 la Craiova, cu sprijinul cluburilor franceze *Surenses* și *Neuilly-Doyen*. Are 26 de membri și legături de prietenie cu 40 de cluburi din Franța, Danemarca, Olanda, Belgia, Austria și Anglia. Preocuparea de bază a *Clubului Lions* din Craiova este ajutorarea persoanelor defavorizate, copiilor handicapați neuro-motori, nevăzătorilor, bătrânilor dela azil. Cu sprijinul *Lions Club* din Lystrup - Danemarca s'a creat un spațiu de recreiere și joacă pentru copiii handicapați dela Căminul școală nr.8 din Craiova. Spitalul nr.3 a fost dotat cu o ambulanță complet echipată, iar la Spitalul Clinic nr.1 o echipă de medici ortopezi din Olanda a operat gratuit, aducând și materialele medicale necesare.

• **BIROCRAȚIA...** Programul Româno-olandez pe 1992-2000 privind îmbunătățirea asistenței psihiatrice din România a prevăzut și realizat în cadrul Clinicii de psihiatrie din Craiova un centru de terapie ocupațională, precum și alte activități nonbiologice (living-room). Din păcate însă, ajutoarele olandeze se confruntă cu barajul birocrației comuniste, iar diferențele de mentalitate și legislație crează mari dificultăți psihiatrilor olandezi specialiști în terapia ocupațională, prezenți la Craiova într'o delegație condusă de Președintele *Management And Development*.

• **DEMOGRAFIA...** Din pricina sărăciei și a mizeriei sociale, generate de regimul Iliescu, fenomenul demografic înregistrează perturbări îngrijorătoare. Bilanțul demografic în Dolj pe anul în curs, comparativ cu '94, dezvăluie scăderea alarmantă a natalității (la Români) dela 11,4 la 10,2 la mia de locuitori și creșterea ratei mortalității, atât la dulți cât și la noii născuți. A sporit de asemenea numărul divorțurilor, tinerii îngroșând rândurile șomerilor sau luând calea pribegiei, din pricina lipsurilor materiale. Paradoxal însă, în familiile de țigani puiază pirandele puradeii într'o promiscuitate greu de imaginat.

• **IN MEMORIAM...** Pe soclul Monumentului din comuna Maglavit - jud. Dolj, ridicat în 1920 și închinat eternizării eroilor căzuți la datorie pe câmpurile de onoare ale Războiului Reîntregirii Neamului Românesc a reapărut vulturul din bronz, dat jos de comuniști în 1948, dar păstrat cu grijă de țărani, spre a nu fi distrus. Pe soclul Monumentului stă scris: *"Vouă, urmașilor și strănepoților, vă lăsăm moștenire vitejia și gloria străbună. Vă mai lăsăm moștenire visul neamului nostru împlinit: România Mare. Voi strejuiți-i hotarele și stăpâniți-o feriçiți!"*

• **CIMITIRILE...** În pofida taxelor mari impuse de Administrație pentru deținerea locurilor de veci, aspectul cimitirilor craiovene lasă mult de dorit. Aleile sunt pline de hârtii și gunoaie, iarbă și bălării, iar autoturismele circulă în voie. La adăpostul întunericului, răufăcătorii tuciurii profanează nestingheriți mormintele, furând crucile și florile dela căpătâiul morților. În toate cimitirile Craiovei poți fi văzute zilnic cohorte de țigani care fac legea, fură, tâlhăresc, distrug sau cerșesc, în vreme ce gardienii, jandarmii sau milițienii deghizați în polițiști au o singură misie, să apere Puterea de... popor!

• **NECAZURI...** În 50 de ani de comunism, Craiova n'a avut nici un primar mai de Doamne-ajută! Oraș de câmpie, cu aproape 400.000 de locuitori, capitala Olteniei se confruntă an de an cu aceleași necazuri edilitar-gospodărești care fac viața amară craiovenilor. Primarii roșii vin și pleacă în posturi mai grase, în timp ce termoficarea și apa urbei rămân permanente semne de întrebare, curățenia orașului e o vorbă'n vânt, iluminatul public, starea străzilor ca și zonele de agrement sunt în mare suferință. Orașul este neprimitor, brăzdat de șanțuri și gropi - capcane pentru pietoni și mașini - plin de gunoaie și resturi menajere, cu strangulări stradale majore și o circulație auto imposibilă în zilele de lucru. Țiganii sparg corpurile de iluminat, fură capacele de fontă ale gurilor de canal și distrug tot ce întâlnesc în cale, telefoanele publice fiind asigurate cu... lanțuri, iar magazinele cu gratii de fier! Mărimile urbei sunt interesate doar de propria lor bunăstare, urmând exemplul guvernanților văcăroi.

DIN PRESA DIN ȚARĂ

ROMÂNIA LIBERĂ: "Dileme prezidențiale: Vadim sau Măgureanu"

• Chestionat asupra cererii recente, continuată în scrisoarea adresată de *"România Mare"*, ca președintele să-l destituie pe directorul SRI, Virgil Măgureanu, purtătorul de cuvânt al Președinției a dat un răspuns sibilinic: *"Nu știu ca președintele României să dea curs acestei solicitări"*. Ce să însemne, oare, această formulă?

Având în vedere că solicitantul (C.V.Tudor) l-a amenințat pe Dl. Iliescu că, după 1996, îl va distribui în rolul unui *"consilier imbecil"* (varianta maximală fiind, conform celor 300 de semnatari ai scrisorii, pedeapsa capitală); același solicitant și-a anunțat candidatura la funcția prezidențială; acuzația pe care reclamantul i-o aduce D-lui Măgureanu este tocmai aceea de a-i stingheri tentativa de a-l învinge pe Ion Iliescu. Este greu de presupus că Președintele Iliescu va consimți să-i deschidă amenințătorului său concurent calea spre victoria (și soluția) finală. Și totuși, în exprimarea diplomatic-chebeliană se distinge o nuanță de ambiguitate prudentă, de echivoc cu dichis. Adică, dumnealui *"nu știe"*... Ce ar însemna ca, dincolo de știința sa, evenimentul s'ar putea, totuși, produce.

EVENIMENTUL ZILEI: "Pentru prima oară după procesul dela Nürnberg. O instanță juridică românească a decis că MIȘCAREA LEGIONARĂ nu a avut caracter fascist. Sentința irevocabilă a fost dată de Curtea de apel Suceava".

• Prin Decizia nr.745, pronunțată în ședința din 12.07.1995, Curtea de apel din Suceava este prima instanță românească ce a stabilit că MIȘCAREA LEGIONARĂ nu a avut caracter fascist.

Implicată în proces, Rahila Gudinov (90 de ani) din Gura Humorului, arestată în 1945 în lagărul dela Caracal, a solicitat Comisiei pentru aplicarea decretului Nr.118/990 drepturile bănești ce se cuvin persoanelor care au avut de suferit în urma represiunii comuniste. Comisia respectivă i-a refuzat cererea, pe motiv că Rahila Gudinov a făcut parte din Mișcarea Legionară, invocând art.11 din Decretul 118, potrivit căruia drepturile nu pot fi acordate persoanelor care au făcut parte din organizații politice cu caracter fascist.

După sentința dată de Tribunaul Suceava, care susținea poziția comisiei, R.G. a făcut recurs la Curtea de Apel Suceava, recurs considerat fondat. Completul de judecată, condus de președintele Mircea Hâncu, a casat sentința Tribunalului Suceava printr'o Decizie irevocabilă. *"Nu s'a dovedit că reclamanta a desfășurat o activitate cu caracter fascist, iar faptul că a făcut parte din Mișcarea Legionară nu constituie o probă în acest sens"*, se arată în Decizie.

De menționat că în luarea acestei hotărâri, Curtea de Apel Suceava a studiat documentele prezentate în celebrul proces dela Nürnberg, proces care a exclus Mișcarea Legionară dintre organizațiile cu caracter fascist.

ADEVĂRUL: "Dublu discurs"

• Dumitru Tinu, în *Adevărul* din 2 Octombrie 1995, sub titlul *"Frate de cruce cu dracu?"* se referă și el, ca mai toate cotidianele, la declarațiile făcute presei românești, de către Președintele Ion Iliescu, aflat în vizită pe pământ american. *"Realitatea este că domnul președinte a devenit tot mai nervos și mai intolerant față de opiniile opuse celor domniei sale"*, remarcă jurnalistul. Referindu-se la măsurile de limitare a libertății presei și campania de intimidare a ziariștilor, președintele a admis față de ziariști că măsurile recent adoptate în Parlament sunt aberente și a dat de înțeles că le va respinge când i se va prezenta spre promulgare Codul Penal. *"Iritarea prezidențială a atins un punct culminant când i-am amintit că ceea ce i se reproșează în cercurile politice occidentale este că nu se delimitează de pozițiile extremiste ale unora din aliații PDSR"*, relatează Dumitru Tinu.

PE CINE AU OMORÎT

Gheorghe RACOVEANU

"expedit, unum hominem mori pro populo"

Caiafa arhiereul

În ziua de Paşti a anului 1938, în prezenţa a şaizeci de preoţi veniţi să-i spună *"Hristos a înviat!"*, marele arhiereu al Bisericii ortodoxe româneşti din acea vreme a rostit sentinţa: *mai bine să moară unul pentru popor, decât să se prăpădească poporul din cauza unuia.* Cine era de data aceasta, cel pe care marele preot îl socotea vrednic de moarte *"pentru popor"*? Era vreun duşman al aşezărilor creştine ale poporului român? Era vreun predicator de învăţătură potrivnică adevărului adus lumii de Hristos? *Nu*. Era un om tânăr, plin de râvna şi puterea de a face din ţara românească o ţară *"temătoare de Dumnezeu"* şi din neamul românesc un neam încrezător în *învierea* făgăduită de Hristos neamurilor care se vor fi dovedit vrednice de ea. Numele lui - *Corneliu Codreanu.* Acesta era *"unum hominem"* pe care *"arhiereul anului aceluia"* îl osândea la moarte.

Dar poporul? Cine era poporul pentru care viaţa acestui om constituia o primejdie de moarte? Era, oare, poporul român care, în cântecele speranţei lui, îl îmbrăcase pe tânărul *"căpitan"* în *"suman de viorea"*? Erau, oare, ţăranii români care în Februarie 1937, îmbrăcaţi în haine de Paşti şi în mâini purtând făclii, alergaseră să îngenuncheze în faţa sicrielor cu trupurile lui Ion Moţa şi Vasile Marin, căzuţi luptând pentru Hristos şi Legiune? Era, oare, poporul care - trecând peste toate ademenirile, peste toate ameninţările, peste toată teroarea jandarmilor şi peste toate abuzurile judecătorilor nedrepţi, ridicase pe scut pe acest tânăr lipsit de averi? Sau, poate, poporul de care vorbea marele preot era tineretul universităţilor; ori elevii şcolilor din cuprinsul ţării româneşti? Ori erau călugării mânăstirilor, ori preoţii Bisericii? *Nu. "Poporul"* care se simţea ameninţat şi în numele căruia vorbea, în ziua de Paşti a anului 1938, marele preot al Bisericii ortodoxe româneşti, era altul. *"Poporul"* pentru salvarea căruia trebuia să moară *"unul"* putea fi aflat în tagma arhiereilor necredincioşi, arghirofili, trândavi, păcătoşi, cu dosare compromiţătoare în *"casa de fier"* a partidelor politice; putea fi aflat în lumea păpuşarilor politici care ruinaseră ţara întregită; putea fi aflat în lumea profitorilor de toate nuanţele; *"poporul"* arhiereului din acel an de blestem putea fi identificat în venitura galiţiană şi greco-armenească. Patronul acestui *"popor"* se întâmpla să fie însusi regele ţării, rege imoral, deşuchiat, prădător al avutului public, apărător al intereselor străine în ţara dela gurile Dunării. Acesta era *"poporul"* pentru care trebuia sa moară Corneliu Codreanu.

Un an de zile înainte de rostirea sentinţei de către arhiereu, cărturarul Nicolae Iorga arătase şi *chipul* în care trebuia săvârşit omorul. În Februarie 1937, într'una din secţiunile Senatului, înconjurat fiind de miniştri şi de senatori guvernamentali, cărturarul recomandase metoda aflată de el dela un vânător canadian - colonelul Boyle, salvatorul coloniei româneşti din Odesa revoluţiei bolşevice. Sfatul nevinovatului om de carte era aşa: *să ţinteşti între ochi pe cel care conduce.* Şi totul ia sfârşit...

Mişelia cu orgoliul s'au întâmpinat. Ura cu demenţa s'au săturat. Au uneltit sfat şi au hotărît. L-au închis. L-au osândit hoţeşte. Apoi l-au omorît. Noaptea, tâlhăreşte. Relatarea oficială vorbea de... încercarea ucenicilor de a-l fura...

Vestea omorîrii *"omului"* a înmărmurit pe Români. Poporul de plugari l-a plâns, în cuviinţă şi tăcere, pe Corneliu Codreanul, nădejdea lui. În localuri de petrecere lăutarii şi-au atârnat viorile în cui şi au plecat. Universităţile, în care el readusese pe Hristos, s'au îmbrăcat în doliu. Monstruozitatea era atât de mare încât multă lume nu i-a dat crezare - se legănau pe aripa speranţei că e vorba numai de o *"minciună de stat"*.

Dar mai era o *"lume"* care ştia bine că *"omul"* era mort. *"Poporul"* arhiereului Miron Cristea era mulţumit - înţelepciunea lui Caiafa îl ferise de rău. Poporul acesta - numai el - a sărbătorit, cu ritualul cuvenit, moartea dreptului. Marele preot a dat a doua zi dispoziţii să se facă rugăciuni polihronice pentru regele asasin. Cărturarul a tipărit, *drept adevăr,* într'unul din volumele lui relatarea ucigaşilor (povestea cu fuga de sub escortă). Pentru istorie. Căci o mână mânjeşte pe alta şi amândouă faţa...

Au trecut ani dela executarea nebunei porunci. În aceşti ani am putut auzi şi am putut vedea ce spun despre Corneliu Codreanu şi despre opera lui, *ucigaşii, hoţii, neînţelegătorii şi ucenicii* lui. Ticăloşia celor care, într'un fel sau altul, au fost părtaşi la crimă, a fost dată în vileag prin uluitoarele mărturisiri făcute în 1940 de cei ce au executat porunca. Exagerările ucenicilor - câte vor fi fiind - îşi află explicaţia în marea lor evlavie faţă de dreptul omorît hoţeşte. Neînţelegătorii, de pretutindeni, n'au putut vedea în opera lui Corneliu Codreanu altceva decât încercarea de a transplanta la noi revoluţia lui Adolf Hitler, ori a lui Benito Mussolini... La 20 de ani dela consumarea abominabilei crime, ajutaţi de sfatul pe care ni-l dau bogatele întâmplări ale acestui interval de timp putem judeca drept şi mărturisi fără teamă de păcat ce s'a pierdut prin retezarea vieţii acestui bărbat care nu împlinise încă vârsta de 40 de ani.

În încercarea de apreciere a oamenilor se comite de obicei o greşeală fundamentală: se caută la ei tocmai ce nu le este esenţial. Se preţuiesc arhierei pentru abilitatea lor politică: diplomaţi, pentru elocinţa lor; comandanţi de armate pentru credinţa lor în Dumnezeu; regi, pentru inteligenţa lor sclipitoare; călugări, pentru frumuseţea glasului; oameni politici, pentru vasta lor cultură. Se'nţelege că în asemenea cazuri, unitatea de măsură nefiind proprie, judecăţile sunt false. Căci arhiereul se distinge prin tăria credinţei în Hristos; diplomatul, prin tact şi abilitate; comandantul, prin capacitatea lui de strateg; regele, prin înţelepciune; călugărul, prin adâncimea evlaviei; bărbatul de stat, prin simţul lui pentru *real.*

Prin ce se distingea Corneliu Codreanu, întemeietor de şcoală spirituală şi de mişcare politică totodată?

Am auzit pe mulţi vorbind cu admiraţie despre *noutatea* ideii ce stă la baza mişcării lui - *răul, mizeria, ruina ne vin dela suflet* (nu dela lipsa de programe). Este adevărat, ideea aceasta el a adus-o în plan politic. Dar pentru cine cunoaşte doctrina creştină, nu există aci nici o noutate. Nu în domeniul *ideilor* stă măreţia şi podoaba acestui om neobişnuit. Ci altundeva.

După secole de despărţire şi de luptă între fraţi, o generaţie de patrioţi izbutise, în 1859, să facă unirea Moldovei cu Muntenia. La 60 de ani după acest însemnat pas, sfârşitul Primului Război Mondial adusese împlinirea visului atâtor generaţii de Români patrioţi-poeţi, scriitori, ziarişti, cărturari, oameni politici, soldaţi. Transilvania, Basarabia, Bucovina făceau cu regatul vechi un singur trup. Ţara se mărise, bogăţiile se adăugaseră, puterile spirituale sporiseră. Dar în ţară sporită lucrurile mergeau prost. Corupţia, jaful, înstrăinarea îşi dăduseră aci mâna. Pentru poporul român perspectivele deveneau tot mai sumbre. De ce nu mergeau lucrurile bine? Era lipsă de oameni cu pregătire? Nu. Naţia română dăduse avocaţi străluciţi, medici celebri, cărturari, gânditori, oameni de ştiinţă, tehnicieni, poeţi, scriitori, mari gazetari. Existau în ţară partide politice cu programe seducătoare şi păpuşari politici abili. Nu de astfel de lipsuri suferea naţia. Naţia suferea de lipsă de *cinste*. Ce-i trebuia ei nu erau frumoasele programe politice (aplicate de suflet de tâlhar), ci altceva: naţia avea nevoie de un mare *EDUCATOR*. Şi pe acest educator ea îl dăduse. La timp suprem. Acesta se chema Corneliu Codreanu.

Corneliu Codreanu nu era un predicator; nu era profesor de educaţie creştină: nu era dascăl de pedagogie. Ci era *ÎNVĂŢĂTORUL, ORGANIZATORUL, CĂLĂUZITORUL*. El învăţa, conducea. Marele nostru Eminescu n'a avut numai intuiţii geniale, ci şi darul de a formula pregnant adevăruri din care ne hrănim noi astăzi. Corneliu Codreanu n'a avut numai darul de a intui şi de a formula. Ci a avut şi puterea de a organiza; a avut capacitatea de a prelucra materialul uman existent. Îl distingea, fără îndoială, marele lui simţ pentru *real.* Dar peste aceasta era în el o putere care topea zgura ticăloşiei omeneşti, gonea boarea leneviei, pregătea sufletele spre fapta eroică, spre totala jertfire de sine. În această putere, în acest dar excepţional stă valoarea lui. Aici, extraordinarul lui prestigiu. Corneliu Codreanu n'a izbutit numai să pună pe picîoare - în pofida tuturor adversităţilor imaginabile - o mişcare de mari proporţii. Corneliu Codreanu a transformat oameni; le-a îmbrăcat sufletul în haina de nuntă. Într'o ţară şi într'o vreme în care lipsa de onoare, jaful de sus şi desfrâul erau la ele acasă, Corneliu Codreanu a aşezat pe soclu onoarea ca virtute de sine stătătoare, a făcut din corectitudine şi din cinste sufletească condiţia primordială a vieţuirii împreună, iar din austeritatea moravurilor blazonul luptătorilor lui. Iară cununa acestor virtuţi era credinţa în Iisus Hristos. Aceste virtuţi el nu le-a predicat. Le-a dat trup. Iată de ce neamul Românilor vedea în el călăuza, capul, căpetenia, căpitanul său. Decapitându-l, scelerații dela 1938 au decapitat Naţiunea.

Făcând această afirmaţie nu mă gândesc la rostul pe care Corneliu Codreanu l-ar fi avut în stăvilirea puhoiului dela Răsărit, ori în schimbarea profilului politicii europene. Ocupaţia rusească se va curma odată cu înfrângerea Rusiei sovietice, - înfrângere în care credem cu tărie. Dar cu alungarea Ruşilor procesul de vindecare a Naţiei nu s'a sfârşit. Pentru vremea de după liberare Naţia va avea nevoie tocmai de educatorul, de omul extraordinar pe care el îl dăduse şi pe care nu-l mai poate da decât la intervale de secole: de Corneliu Codreanu, cel ucis *"pro populo"*.

Ştim că Nae Ionescu, care a înţeles toată adâncimea operei lui Corneliu Codreanu şi care a simţit chemarea lui, a spus - pe când încă trăia Codreanu - că minunea înfăptuită de acesta e atât de mare că *deacum îl depăşeşte şi pe el.* Iară după omorîre, tot Nae Ionescu ne-a învăţat că cea mai rodnică răzbunare a lui Corneliu Codreanu este înfăptuirea vrerii lui.

Ucenicii şi prietenii lui Corneliu Codreanu au datoria de onoare să nu trădeze opera lui. Dar Codreanu nu mai este. Şi Codreanu nu mai poate fi înlocuit de nimeni. Iată de ce prin decapitarea dela 1938 Naţia românească a rămas săracă.

Dar Dumnezeul îndurărilor va face cu ea semn spre bine. Căci păcatul nu l-a săvârşit Naţiunea. Ci duşmanii ei de moarte.

CEA MAI TRISTĂ ZI DE TOAMNĂ

Jean BUKIU

Era dimineaţa zilei de 30 Noembrie 1938, eram la şcoală şi din clasa liceului se vedea prin ferestrele mari cum ploaia bătea cu putere în geamuri. O stare sufletească deosebită parcă îmi strângea inima, undeva se întâmplase o nenorocire cu cineva drag, simţem că o greutate mă apasă, ca o putere care te copleşeşte.

La terminarea orelor de şcoală ne-am întâlnit pe banca din părculeţul de lângă liceu cei şase fraţi de cruce. Dan, şeful frăţiei ne-a spus: *"Diseară la 7 la mine în acelaşi loc, aranjaţi-vă venirea ca de obicei la 5 minute unul de celălalt; aşteptăm veşti foarte importante, atmosfera este foarte încărcată"*. Noi ne-am fixat ceasurile şi am plecat fiecare acasă.

Mi-am făcut la repezeală o pare din lecţii şi apoi am fugit la Dan acasă şi cu liftul de serviciu am urcat la ultimul etaj şi am intrat în camera lui Dan, în care era un pat, un birou cu două scaune, o bibliotecă mare plină cu cărţi. Pe peretele de deasupra biroului era înrămat portretul lui Mihai Eminescu.

Ne-am aşezat pe pat şi pe scaune şi ca niciodată liniştea s'a aşternut între noi. Buti nu ne-a mai citit din ultima revistă medicală sosită dela Paris, Mircea şi Dan nu au mai scos revista de matematică ca să rezolvăm probleme dificile de algebră, iar eu nu le-am mai recitat versuri din Eminescu, Goga sau Coşbuc. Cu toţii eram trişti şi într'o cumplită aşteptare.

Deodată auzim bătăi în uşă. Dan întreabă: *"Cine e?"* auzim: *"Eu, Nicu"*; era fratele mai mare al lui Dan, care deschide uşa şi intră Nicu cu lacrimi în ochi spunând: *"L-au omorît pe Căpitan, tâlharii"*; cu toţii am izbucnit în plâns. După câtva timp Dan întrebă: *"De unde ai aflat?"*, *"Au anunţat la radio"* a răspuns Nicu. *"Ce explicaţie au dat?"* întreabă în continuare Dan. *"Căpitanul împreună cu încă 13 Legionari au vrut să evadeze"* a spus Nicu. *"Ce minciună mârşavă"* - am spus cu toţii... Apoi tăcuţi, neştiind ce să facem, ne-am şters ochii de lacrimi, ne-am îmbrăţişat şi am plecat spre casă.

Ieşind în stradă, mă uitam la oameni şi mi se părea curios să-i văd intrând şi ieşind din prăvălii şi magazine, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

N'am putut să mă culc şi când stăteam cu ochii în tavan, se deschide uşa şi îl văd pe tata că intră şi se aşează pe pat lângă mine şi-mi spune: *"Dragul tatii, au omorît pe cel mai bun om din această parte a lumii, pe vizionarul în jurul căruia s'au strâns toate valorilor cinstite ale Neamului Românesc. Dar cu cât binele şi frumosul se ridică spre culmi mai înalte, cu atât răul şi urâtul luptă mai cu putere să le distrugă şi din păcate de cele mai multe ori reuşesc, pentrucă prostia şi lăcomia sunt mai numeroase decât inteligenţa şi modestia. Ceea ce vreau în mod special să-ţi spun despre datoria generaţiei voastre faţă de memoria lui Corneliu Zelea Codreanu este să căutaţi să-i reliazaţi idealurile şi visurile şi aceasta o puteţi face numai prin însuşirea temeinică a tuturor valorilor create de oameni în ştiinţă, literatură şi artă, numai după ce veţi ajunge şi voi profesori, doctori, ingineri, oameni de ştiinţă cu o valoare recunoscută, numai atunci să spuneţi: "m'a îndrumat şi m'a format Căpitanul Mişcării Legionare". Numai aceasta şi nu alta va trebui să fie răzbunarea voastră"*.

La 57 de ani deala asasinarea Căpitanului

LA GRENOBLE, PE URMELE LUI CORNELIU Z. CODREANU

Erast CĂLINESCU

Sunt, în viaţa noastră, amintiri pe care ceaţa vremurilor nu le poate estompa şi rămân ascunse, pe undeva, prin cutele subconştientului, gata-gata să explodeze, să iasă la suprafaţă, să se reafirme în actualitate.

Asemenea amintiri a reuşit să le răscolească Ion Mării, la nişte oameni simpli, cinstiţi şi dezinteresaţi, mergând pe urmele lui Corneliu Zelea Codreanu, la Grenoble, unde acesta şi-a completat studiile, în anii 1925-1927. Amintiri tulburătoare prin autenticitatea mărturiilor, cât şi prin forţa pildei de muncă, de modestie, de dăruire şi de frumos, lăsată de Căpitan, pe unde a trecut, - pildă care s'a transmis dela o generaţie la alta, spre cinstea numelui de *"creştin"* şi de *"Român"*.

Corneliu Z. Codreanu şi-a terminat studiile în Drept, în anul 1922, la universitatea din Iaşi. În aceeaşi toamnă a plecat în Germania pentru a-şi completa studiile în Economie politică şi, cum afirma el însuşi, pentru a *"încerca să-mi realizez cât de puţin gândul de a duce ideile şi credinţele noastre, peste hotare"* (2,p.72). Camarazii săi din Asociaţia studenţilor creştini îi procuraseră haine şi bani de drum şi, în acest fel, răbdând uneori şi de foame, Corneliu Z. Codreanu şi-a realizat şi acest gând.

În anul 1925, se hotărește să-şi perfecţioneze studiile, împreună cu Ionel Moţa, în Franţa şi iată-i înscrişi la universitatea din Grenoble, Moţa (care fusese eliminat dela universitatea din Cluj, pentru atitudinea sa naţionalistă) la licenţă şi Codreanu la doctoratul economic.

"Dela un timp, au început să vină peste noi grijile materiale. Banii mei se cam apropiau de sfârşit. Din ţară nu mai speram să vină, iar cât primea Moţa nu putea să ne ajungă... neam hotărît să învăţăm, dela soţia mea, a lucra cusături naţionale româneşti, pe care apoi să încercăm să le vindem... Se vindeau şi cu puţinul ce câştigam, adăugam la ce primea Moţa şi ne interţineam o viaţă foarte modestă." (2, p.269).

Mai târziu, Corneliu Z. Codreanu, a fost nevoit, din cauza lipsurilor materiale, să se mute în cătunul Pinet d'Uriage, aflat în apropiere de Grenoble, la poalele Alpilor.

Moţa îşi trecuse examenele cu mare succes şi se întorsese în Ţară pentru a-şi satisface serviciul militar, iar din vânzarea cusăturilor nu se mai putea trăi. Din munca câmpului, pe la diverşi gospodari, Codreanu îşi câştiga hrana sa, dar soţiei sale nu-i putea aduce decât nişte cartofi, câte un litru de lapte la 2-3 zile, carne şi brânză o dată pe săptămână. Elena Codreanu se anemiase foarte mult.

Învăţa toate serile şi nopţile, dar cu toate acestea căzu la un examen. *"Am căzut, deşi la obiectul principal, Economia politică, luasem cea mai mare notă şi la celelalte obiecte note de trecere, la Legislaţia financiară, obţinând numai nouă, limita pentru doctorat fiind zece. Pentru moment am rămas dezorientat. Nu fusesem un element strălucit la carte niciodată, dar nu căzusem niciodată până acum la vreun examen, fiind cotat printre elementele bunişoare. În greaua situaţie materială în care mă aflam, era o lovitură... M'am încăpăţânat şi m'am hotărît să reiau munca dela capăt... Căzuse zăpada. Numai la tăiatul lemnelor, în pădure, puteam să mă mai duc. În schimbul ajutorului pe care îl dădeam, am căpătat şi eu un car cu lemne."* (2, p.279-280). Astfel reuşi Codreanu să-şi treacă, în Februarie, examenele anului întâi de doctorat, iar în Mai 1927, pe cele ale anului doi, fiind chemat în grabă, de Moţa, în Ţară.

"Venisem în Franţa cu îngrijorarea că voi întâlni un popor imoral, decăzut, putred, aşa cum se flutura de multă vreme prin lume. M'am convins că poporul francez, ţăranul şi orăşanul, este un popor de o moralitate severă. Imoralităţile aparţin străinilor stricaţi, bogaţilor tuturor neamurilor, atraşi de Paris şi de alte oraşe mari. Clasa conducătoare, după părerea mea, însă, este iremediabil compromisă." (2, 280-281)

•••

După patru decenii, scurse dela aceste fapte şi gânduri ale lui Corneliu Codreanu, pornit pe urmele sale, Ion Mării descopere, cu emoţie, că prin locurile pe unde a locuit Căpitanul, nu era om, de peste 50 de ani care să nu cunoască numele de Codreanu şi să-şi amintească, din copilărie, de prezenţa sa printre ai satului. *"Chiar şi copiii de azi, din Pinet d'Uriage ştiu că în satul lor, a locuit odată un mare om, venit de departe, din România. Iar mamele lor, bătrâne sau tinere, spun povestea copiilor lor, fascinate de farmecul omului cu faţă şi aureolă de legendă."* (1, p.9-10).

"Codreanu, oui, j'ai connu Codreanu. J'ai même boxé avec lui!", îi spuse Séraphin Pras, care se corectă apoi, că era vorba nu chiar de box, ci de un fel de luptă românească. Iar Ion Mării precizează că şi în Ţară, Căpitanul practica *"lupta dreaptă"*, cu camarazii, uneori, când era bine dispus, după cum aflase dela camaradul Mailat. Iar *"monsieur Odru"* evoca astfel amintirile sale: *"Poate că nu mă veţi crede, dar eu îmi amintesc perfect şi azi încă, de Codreanu. Aveam numai nouă ani pe vremea aceea... Mama se îmbolnăvise. Un abces mare la ceafă o făcea să sufere îngrozitor. Gemea neîncetat. Codreanu a fost acela care a vindecat-o. Am impresia că îl revăd şi azi. Era un om mare şi frumos, iubit de toţi oamenii din sat. Iar vindecarea mamei mele, nu o voi uita niciodată."* (2, p.9). Căpitanul îi vindecase mama cu un aluat cald, făcut din făină şi cartofi, iar Ion Mării adaugă că la vindecarea doamnei Odru nu a contribuit numai leacul cel cald, ci şi puterea credinţei şi bunătatea omenească a Căpitanului, care îi pătrundea pe toţi cei care se apropiau de el şi care credeau în el.

Séraphim Pras, căruia Ion Mării îi adusese cartea lui Paul Guiraud *"Codreanu et la Garde de fer"*, îi spuse, după ce a citit-o, cu ochii în lacrimi: *"A-l ucide pe Codreanu, nu este o crimă contra unui om, nici o crimă contra României; este o crimă contra umanităţii!"* Iar autorul adăuga: *"Prin acest om de munte, nepervertit, vorbea toată această Franţă curată şi curajoasă pe care Corneliu Codreanu a iubit-o atât. De altfel, când în 1938, s'a aflat despre asasinarea Căpitanului, satul a rămas consternat. Aceşti oameni din Pinet d'Uriage nu puteau concepe că o asemenea crimă a fost posibilă."* (1, 12-13).

Despre serile petrecute împreună, bătrânul Seraphin spunea: *"Ce veselie era când se aduna aproape tot cătunul în casa familiei Belmain! Erau adunări pline de râs şi de antren. Codreanu era totdeauna bine dispus şi glumeţ. El se interesa de toate, el ştia face orice. Cu propria-i mână scria zilnic Menu-ul restaurantului (familei la care locuiau)"* (1, p.13).

Acasă la familia Belmain, i s'a arătat lui Ion Mării cartea *"Pentru legionari"* cu dedicaţia: *"Souvenir à la famille Belmain-David, à Pinet d'Uriage - 10 Mars 1937 - Corneliu Zelea Codreanu"*, precum şi o plăcuţă de marmoră, lăsată de Căpitan pe un perete al bisericii din sat, cu inscripţia *"Reconnaisance à Pinet d'Uriage - C.Z.C - E.Z.C."*, placă ce nu şi-a mai reluat locul, după renovarea bisericii, dar ei o păstrează cu sfinţenie.

Belmain îşi mai amintea de comparaţia pe care o făcuse Căpitanul între ţăranul francez şi cel român, care înfruntau de fapt, aceleaşi probleme. *"Ţăranul român lucrează tot anul, din zori şi până'n noapte, iar toamna, când îşi vinde roadele, ceea ce primeşte pe ele nu-i ajunge nici să-şi îmbrace familia, necum să-şi trimită copiii la şcoală."* (1, p.14).

În ce priveşte viaţa intimă a Căpitanului, Belmain povesti că acesta îi arătase, odată, locurile de unde culegea mure şi fragi, timp de zile întregi, pentru a-şi potoli foamea. Cu mândrie, mai povestea că el însuşi îl condusese pe Căpitan şi asistase, timp de peste două ore, la susţinerea tezei sale de doctorat, la universitatea din Grenoble.

De Crăciun, *"ei au primit o mică sumă de bani din România. O mică rezervă venită la timp. Însă, pe la opt seara, înaintea slujbei de miezul nopţii la care ia parte tot cătunul, Căpitanul a dispărut de-acasă. Cu mica sumă primită, el cumpărase cadouri şi le împărţise, până la miezul nopţii, pe la casele celor mai săraci."* (1, p.15).

•••

În aceeaşi broşură, a lui Ion Mării, sunt cuprinse şi amintirile domnişoarei Louise David, care era învăţătoarea satului, în acel timp şi care îi dăduse Căpitanului câteva lecţii de franceză, fiind uimită de progresele rapide pe care le făcea.

Soţii Codreanu îşi petrecau timpul astfel: *"...jucau cărţi; femeile sporovăiau tricotând. Seara se termina cu un ceai cald, făcut de mama. Ei se adaptaseră foarte bine la felul nostru de viaţă şi se comportau atât de firesc, cu un tact atât de perfect, încât în relaţiile noastre nu mai era nici o reţinere... într'atâta că noi le simţeam lipsa dacă absentau o seară. Mergeau cu noi în vizită la prieteni şi luau parte la curăţitul nucilor verzi pentru fabricarea uleiului, după care se oferea câte o gustare: mezeluri şi patiserie de casă; se cânta şi se făceau farse. Odată, Căpitanul a trecut prin ardei iute câteva cuţite, ceea ce a înveselit toată lumea."* (1, p.22).

Louise David îşi aminti de o întâmplare hazlie, petrecută într'o seară de petrecere. Căpitanul o luase la dans pe madame Belmain. În cursul unei piruete, corsajul doamnei începu să alunece, ceea ce o făcea să se aplece, din timp în timp, pentru a-l replasa. Căpitanul, crezând că aceasta e o figură de dans, se apleca şi el, zâmbind, de fiecare dată când se apleca partenera sa, spre hazul celorlalţi.

"De Crăciun", continuă domnişoara David, *"ei primiră un pachet mare. Căpitanul împărţi imediat, toate alimentele la săraci şi la femei singure. Soţia sa afişase la fereastra ei modestă o pancardă: Croitoreasă gratuită pentru săraci". Căpitanul făcea ski şi participa ca hăitaş la vânătoare de mistreţi. Dar, cu toate că se adaptaseră la mediul de acolo, ei aduceau mereu vorba despre România lor dragă, despre cultură, obiceiuri, bogăţii şi perspective, iar în timpul conversaţiilor mai intime, Doamna Codreanu ne vorbea despre viaţa lor, despre luptele lor, despre evenimentele din trecut şi despre problemele politice."* (1, p.23).

Înspre Paşti, Căpitanul începu să postească, îşi depuse pipa într'un sertar şi se pregăti intens pentru examenele sale. Soţia sa le învăţă pe prietenele sale cum să facă ouă roşii şi cozonaci, ca în România. De Paşti le sosi iar un colet mare, cu o putină de iaurt de oaie, slănină afumată, prăjituri şi vin. Fericirea lor cea mare a fost de a-şi putea invita prietenii, mai ales că venise şi Moţa, sărbătorindu-se astfel şi succesul său la examene.

Louise Davis îşi aminteşte, cu emoţie şi cu nostalgie despre sfârşitul rămânerii oaspeţilor dragi, printre prietenii lor din Pinet d'Uriage. *"Şi iată ca, într'o zi, o scrisoare sosi şi evenimentele se precipitară... Valizele fură făcute în grabă, formalităţile îndeplinite, modestul lor mobilier împărţit şi câteva amintiri lăsate celor dragi. Nouă, nu ne venea să credem că a sosit momentul despărţirii... Astfel că, în ziua când ei ne-au părăsit, emoţia era mare şi ochii lăcrimau.*

Căpitanul îmbrăcase un frumos costum de culoare închisă, confecţionat la Grenoble şi o pălărie frumoasă de fetru; el nu mai era de-al nostru, ci era Conducătorul care pleca înspre destinul său. Alături de el, Elena, copleşită, se gândea, desigur, la zilele de coşmar ce o aşteptau şi îmi mărturisi într'un oftat că, pentru ea, o perioadă fericită din viaţă s'a încheiat." (1, p.24).

•••

Destinul de luptă şi de jertfă al lui Corneliu Zelea Codreanu urma să se împlinească aşa cum el însuşi l-a enunţat: *"Vor trimite să ne prindă şi să ne omoare. Vom fugi; ne vom ascunde; vom lupta. Iar la urmă vom fi desigur, răpuşi. Căci noi vom fi puţini, urmăriţi de batalioane şi de regimente româneşti. Atunci vom primi moartea. Sângele nostru, al tuturora, va curge. Acest moment va fi cel mai mare discurs al nostru adresat neamului românesc şi cel din urmă."* (2, p.312).

Acest ultim discurs al martirilor legionari, schingiuiţi şi ucişi mişeleşte pentru credinţa lor în viitorul fericit al neamului românesc, rămâne săpat pentru vecie, în conştiinţa noastră, - călăuză şi îndemn pentru generaţiile care vor împlini testamentul lui Ion Moţa, înfăptuind acea România *"frumoasă ca un soare şi puternică şi ascultătoare de Dumnezeu"*.

(1) Louise David, Ion Mării *"A Grenoble, sur les traces du Capitaine"*, Ed. Dacia, Madrid, 1971.

(2) Corneliu Zelea Codreanu *"Pentru legionari"*, Ed. Totul pentru ţară, Sibiu, 1936.

O CRUCE LA TÂNCĂBEŞTI

O cruce ridicată ca să marcheze pe un drum suprafrecventat o tragedie naţională, poate fi dărâmată oricând în vremurile de faţă. Nimeni n'o apără, iar cei ce vor s'o dărâme sunt încurajaţi.

Aceasta a fost, de altfel, soarta primei cruci aşezate în dreptul pădurii Tâncăbeşti, pe locul unde se presupune că au fost aruncate, în noaptea de 29 spre 30 Noembrie 1938, trupurile lui Corneliu Codreanu şi ale camarazilor săi, care, deşi ucişi în altă parte, trebuiau să fie încă odată ucişi, ca să li se poată înscena tentativa de-a evada...

Nu este deloc exclus ca şi crucea ridicată acum să fie dărâmată şi ea. Ar fi ridicol să ne închipuim că autorităţile vor deschide vreo anchetă. De peste cinczeci de ani, orice nelegiuire împotriva Mişcării Legionare este nu numai permisă, ci şi răsplătită copios. De-a lungul acestor ani, s'au turnat tone de ignominii peste memoria lui Corneliu Codreanu. Nimeni din sfera puterii, sau cu şanse de acces la ea, n'a căutat să vadă dacă suprimarea lui Corneliu Codreanu nu are şi o altă semnificaţie decât aceea a unui asasinat ordinar.

Nimeni dintre guvernanţi n'a vrut să-i recunoască, cu luciditate şi curaj, consecinţele îndepărtate. Şi nu s'a întrebat măcar, de ce ţara aceasta suferă de atunci cele mai cumplite umilinţe, şi pentru ce îi sunt rezervate cele mai atroce privaţiuni. Şi pentrucă nici o analiză raţională nu explică deplin degringolada pe care o trăim de atâta vreme, ar fi trebuit să se întrebe şi dacă nu cumva, dincolo de angrenajul evenimentelor, se manifestă în desfăşurarea lor o forţă supralumească şi se rosteşte în ele verdictul ei, să răscumpere un cutremurător păcat. Şi cred că nu este deplasat să afirm că abia atunci când ispăşirea va ajunge la capăt, crucile ridicate de noi şi de urmaşii noştri, se vor bucura de cinstea ce li se cuvine. Nu ştim dacă vremea aceasta va veni peste un an, peste o mie sau în preajma momentului final, dar ea va veni negreşit.

M.N.

Florica Bațu

Mihaela MOISIN

La începutul anului 1969, Comitetul pentru Cultură și Artă al Municipiului București a instituit - prin concurs - un premiu literar pentru amatori. Concursul viza pe tinerii poeți și era intitulat *"Prima Verba"*. Din mulțimea de candidați care și-au prezentat producțiile literare, rămăseseră în competiție două nume: Corneliu Vadim Tudor și Florica Bațu.

C.V. Tudor, student la Facultatea de Filologie, debutase în cenaclul literar *"George Bacovia"* cu un grupaj de poezii foarte reușite, intitulat *"Elegii din Țara icoanelor pe sticlă"*, care i-a adus aprecierea unanimă, fără ca nimeni să se întrebe nici atunci nici mai târziu de puternica infuziune radugyriană a *"Elegiilor"*, cunoscut fiind faptul că poetul închisorilor din România, era adânc ostracizat și poeziile lui nu puteau fi cunoscute de elevii de liceu sau studenți, decât sub formă subversivă.

Florica Bațu venea din amfiteatrele rigide ale cifrelor, statisticilor și analizelor financiare ale Academiei de Științe Economice. Membră a cenaclului literar *"George Bacovia"*, publicase versuri în revistele studențești și unele humoristice în revista *"Urzica"* și fusese selectată în delegația cenaclului, la Simpozionul de poezie dela Struga - Macedonia.

Între poeziile prezentate de cei doi finaliști, juriul a optat până la urmă pentru Florica Bațu, care prezentase placheta de versuri ***"Mesagerul Alb"***, apărută după concurs, în 1969, sub îngrijirea Casei de Creație Populară a Municipiului București.

Referentul principal al juriului, poetul Ion Caraion, scria în prezentarea plachetei: *"...sorții au încununat o fată: Florica Bațu... E primăvară, migratoarele se întorc, iar placheta Floricăi Bațu care își așteaptă pe curând editorul se numește simplu: "Mesagerul Alb"* și încheia *"Câte reviste îi vor da ospitalitate Floricăi Bațu, câți critici se vor interesa de literatura ei și cum, când o va tipări o editură - iată că habar n'am. Dar că ea are ceva de spus, pare neîndoielnic"*.

De aceste aprecieri, Florica Bațu nu s'a dezis. Însăși placheta *"Mesagerul Alb"* se deschide cu poezia ***"Întoarcere"*** scrisă sub puternica impresie din Macedonia, din timpul Simpozionului de poezie dela Struga.

Din acel oraș, străbătut de vechiul râu Drinul, situat pe malul lacului Ohrida, privind în sus spre munți strânși în formă de amfiteatru, se putea zări, albă, în bătaia soarelui, Biserica din Beala de Sus, comună curat armânească situată la 1400 m. altitudine, satul în care au sălășluit străbunii ei și în care s'a născut mama sa.

Zguduită de măreția priveliștei, bucureșteanca născută după cel de-al Doilea Război Mondial scrie poezia *"Întoarcere"*: *"Mă întorc / la porțile morților noștri / modelată în drum și rugi; / să nu întrebi: / plecări de bătrâni / spre lumină / alunecă'n frunze de nuci. / Îngenunchez / la icoana de-argilă / prohod / la prohoduri lipind / cu-același spațiu / țesut în cuvinte / cobor / spre Danubiu / din Pind"*.

Conceptul de viață sănătos, primit din familie, n'a putut fi influențat de răvășitoarele alterări inculcate de școala comunistă. În scrisul și stilul ei nimic din logoreea politică de care erau pline publicațiile vremii, nici din rătăcirirîle onirice apărute pe atunci la modă.

Ci doar un lirism simplu, inspirat din viață, așa cum apare în poezia de mărturisire autobiografică, ***"Nucul"***: *"Cu disperare, vârful și-l azvârlea spre zări / vrând parcă să culeagă un fulger de pe boltă, / iar crengile în urmă, ca veșnice negări, / țâșnite din tulpină, în contra-i se revoltă.*

Când pletele-i albite l-au părăsit, plângând, / mi-am rezemat o tâmplă de scoarță: "Se usucă!" / - dar printre lacrimi - nu știu: în cer sau poate'n gând, / vedeam jucând prin stele un sâmbure de nucă."

În general poezia este apanajul tinereții. Așa a fost și în acei ani presupuși a fi ai *"dezghețului"* din România.

În clădirea fostului local și a grădinii de vară *"Luzana"* de pe strada 11 Iunie, în fiecare Luni seară, aveau loc ședințele cenaclului literar *"George Bacovia"*. Veneau mai rar Doamna Agatha sau Gabriel Bacovia, dar la ședințele conduse de poetul George Păun, ajutat de Andrei Ciurunga și Vera Hudici, luau parte poeții din generații mai vechi ca și cei care abia debutau, și cum căminul studenților teologi nu era prea departe, viitorii preoți se delectau la aceste șezători cu versuri de care cucernicele lor fețe vor trebui să fie mai circumspecte în viitor. Aici s'au întâlnit, în timpul studenției lor, Florica Bațu cu Dumitru Ichim, în vibrarea lor la unison, pe linia credinței și a poeziei, și când luminile cenaclului se stingeau, pașii lor - ca ai atâtor altor tineri - lunecau spre bătrânul parc, pe aleile păzite de coroanele unite ale secularilor castani, pentru a poposi pe marginea lacului, unde lebedele, în majestuoasa lor tăcere, le aminteau de Bădia Mihai din Ipotești, care dormea nu departe sub un tei legendar. Clipoceau ușor apele la mal, prilej pentru tânărul teolog de a-i vorbi de valea Ozanei și Duruitoare, de Ceahlău, de cireșii înfloriți și de ochii cuminți ai căprioarelor și de prosopul țărănesc adus de acasă ca un trofeu purtat de oștenii Marelui Ștefan, pe stindardele lor cu capul de Bour...

Romanța literară a sfârșit prin căsătorie, unind prin poezie două destine.

Valul vieții i-a azvârlit pe îndepărtatul tărâm al Canadei, pentru a ține aprinsă flacăra creștinismului românesc. Au venit cu singura lor avere, credința în Iisus și în tinerețea lor.

Lupta acerbă din Lumea Nouă nu i-a afectat. Au muncit cinstit și n'au uitat poezia. Amândoi au editat reviste, au publicat plachete de versuri și au colaborat la diverse publicații.

Noua poziție a Floricăi, i-a creat și noi responsabilități. Acum a văzut tragedia neamului românesc și genocidul ascuns lor. În fața acestui adevăr dur, chiar cea mai explozivă poezie nu-și atingea efectul. Neamul trebue regenerat și primul rol revine familiei. Lupta este de lungă durată și dacă toate mamale românce ar înțelege această necesitate, golul rămas în urma celor dispăruți, poate fi completat. Așa au procedat moșii și stră-moșii, având familii cu cel puțin patru copii.

Astăzi familia Pr. Dumitru Ichim și Florica Bațu poate spune cu capul sus, că a mărit comunitatea Românilor cu șase copii.

O grea încercare s'a abătut și asupra acestei familii, prin îmbolnăvirea Floricăi, dar tot ea a găsit tăria să învingă boala, cum mărturisește în celebra sa carte: ***"La porțile disperării, începutul speranței"***.

RUGĂ

Lumină adânc îmi arde privirea-
neagră-i lumina Ta, Doamne,
"...pânea noastră cea de toate zilele..."

mucegăiește pâinea pe care-o ating,
se scutură floare ascunsă'n privire,
nourul moare strivit de'nserări-
...mucegaiul nostru cel de toate zilele...

CEASUL TĂCERII

ceasul tăcerii tace în toacă-
așteptări
așternute pe gene, pe alb, pe'ntrebare,
glasul copacului tace în trunchi.

solarul ceasornic se zbate în cercuri-
tulpină mai crește c'un cerc...
înc'un cerc...
mai cresc cu o nea...mai cresc c'o'ntrebare,
marea mai crește cu un nou iceberg
răsturnat dinspre lună...,
întors înspre mare,

marea mai crește
cu un nou iceberg,
secundare de frunză se tac în lumină,
oră de soare grăiește în lut-
mă'nalț cu un gând..., cobor cu o taină...,
conul tăcerii cu timp s'a umplut-
te-aștept...inserează...solare ore
se trec în nisip,
lunecând a tăceri...

LA MARGINI DE VREME

Doamne,
iartă
neîmplinirelor mele!"
Rugă se'nalță
la margini de stele
târzie făclie
târziei veniri
netimpului-timp cerșind deveniri.
"Sunt eu,
În amurg,
Ți-am adus tot ce am".
Salcâmii se zbat în clipe de ram
clipele'n clipe
se zbat
a tăcere
(vremea se frânge pe margini de ere)
și vor să mă rupă...
și vor să mă nască...
(vremea se frânge pe iarbă de broască).
"Doar atât mi-a rămas - îți șoptesc-
doar urâtul..."
Clipele sfarmă'n vreme cu râtul
și caută, caută, caută
iar
"în-za-dar-în-za-dar-în-za-dar-în-za-dar"
Ceasornicul toacă...Sunet apasă...
O pasăre cântă între mine și coasă
'ti-ru-riu! ti-ru-riu! ti-ru-riu!"
"am să viu! am să viu! am să viu! am să viu!"

Negare se frânge la margini de stele,
..
..
..
Negarea se frânge
la margini de stele.

EU

Aceasta sunt?
Vreau să-mi pipăi privirea...
Dar unde-i câmpia cu nucul de TU?

Mi-e cuta străină
în cumpăna frunții.

Cine ești?

Și unde-am fugit...?

Florica BAȚU

Vintilă Horia

(18/31 DECEMBRIE 1915, SEGARCEA - 4 APRILIE 1992, MADRID)

"DIEU EST NÉ EN EXIL"(1960) "DUMNEZEU S'A NĂSCUT ÎN EXIL"

-III-

Gheorghe RĂDULESCU

Numai un Român autentic putea să scrie această carte, cu atâta pasiune, numai un Român care era cununat cu cerul, cu munţii, cu şesurile şi marea României, numai un Român care avea în el întreaga aşezare şi spiritualizare a locului putea să creeze o asemenea operă: *"C'am avut nuntaşi / Brazi, şi păltinaşi, / Preoţi, munţii mari / Paseri, lăutari / Păsărele mii / Şi stele făclii!" "DIEU EST NÉ EN EXIL" (DUMNEZEU S'A NĂSCUT ÎN EXIL)* este o carte a suferinţelor, a învingătorilor şi a învinşilor, a speranţelor şi a învierii neamurilor, a izbăvirii, este o carte în care omul începe să-şi înţeleagă existenţa şi destinul, începe să-şi înţeleagă venirea, devenirea şi dispariţia ca trup şi înălţarea prin spirit, este cartea descoperirii celor mai mari şi desăvârşite urcuşuri spre necuprins, spre Dumnezeul adevărat, spre Cristosul suferinţelor, al *ADEVĂRULUI, al ABSOLUTULUI*, al fericirii şi al puterii universului. Este cartea unui Român care prin eroul său Ovidiu, îşi trăieşte el însuşi destinul, trăieşte descoperirea învinsului, dar şi a învingătorului, a învingătorului în gând şi spirit, a spiritualităţii întru Cristos - Dumnezeul şi Mântuitorul lumii. Că poetul Ovidiu este substitutul întru gândire şi creaţie al lui Vintilă Horia, nu rămâne nici o îndoială, distanţele aparţin doar Istoriei.

Un străin citind cartea autorului român va fi convins de adevărul celor înscrise în creaţia autorului nostru (fapt dovedit prin Premiul Goncourt, din 1960). În toate timpurile dictaturile şi dictatorii şi-au spus întotdeauna cuvântul, cruzimea şi crima le-a fost la îndemână, căci obsesiile de asasinat ale dictatorilor se transformau - în crima săvârşită împotriva supuşilor, într'o aşa zisă armă de apărare. Iată-l pe Augustus în plină acţiune: *"După cucerirea Peruzei a pus să fie înjunghiaţi o sută de senatori şi cavaleri pe altarul consacrat lui Iuliu Caesar. Muritorilor care-i cereau îndurare le-a răspuns: "Trebue să muriţi". După victoria dela Actium, un rănit din tabăra învinşilor, ceru să i se dea măcar un mormânt. Augustus îi răspunse: "Vor avea grijă corbii de tine". Dar victimele groazei sale, cei omorîţi de teama veşnică a unui atentat împotriva sa? Mi-aduc încă aminte de pretorul Galius, arestat sub bănuiala că ar fi ascuns sub togă o sabie, în prezenţa lui Augustus. În locul sabiei, nu se găsiră asupra lui, cercetându-l, decât tablete duble. Nenorocitul fu totuşi supus torturii şi neavând ce destănui, Octav, furios, îi scoase ochii cu propria lui mână şi porunci să fie apoi măcelărit de centurioni. A trăit toată viaţa cu groaza de atentate şi conspiraţii. Nenorocire celor care, odată bănuiţi, nu răspundeau morbidelor închipuiri ale cezarului, îi trebuiau victime, în orice clipă şi cu oprice preţ, ca să îndepărteze astfel pe asasinii care-i populau visele. Dacă se găseşte acum în faţa lui Dumnezeu, va avea de făcut o lungă spovedanie şi mii de glasuri, urcând din adâncuri, îl vor acuza".* Apariţia unui om însă luminează drumul spre adevărul pe care Ovidiu îl presimţea. Drumul Adevărului era Credinţa Adevărului Dumnezeesc, pe care acest om cu numele de Teodor îl dezvăluie lui Ovidiu.

Dar până la Unicul Adevăr, Vintilă Horia denunţă minciuna şi înşelătoria care dăinuie de mii de ani, plutind prin conspiraţii datorită ocultismului, în rândul multor generaţii, cu scopul derutei dela Adevăr, căutând dela începutul apariţiei mesianicei Dumnezeiri, distrugerea creştinismului. Mitologiile în afară de istorie, credinţe şi civilizaţie au urmărit şi o îndepărtare şi falsificare a Adevărului, mai cu seamă bazându-se pe credulitatea şi naivitatea oamenilor (mai ales după Cristos). Falsificatorii şi prefăcătoriile oculte au creat datorită unor simboluri unele aşa zise credinţe şi religii fără reazim, fără nici un suport spiritual şi moral, formând astfel un odios edificiu al minciunii şi josniciei omeneşti.

Aşadar, legenda egipteană a lui Osiris şi a lui Isis, dar şi a altora au pus bazele unui ocultism în care ignoranţii şi neiniţiaţii pot crede. Scopurile sunt subterane, însă astăzi din tot întunericul lor sunt scoase la iveală şi denunţate ca elemente nefaste, satanice şi anticreştine. Dar, iată un fragment din povestirea doctorului Teodor despre aceste lucruri, din cartea lui Vintilă Horia. Un doctor egiptean, căsătorit şi tată a şase copii, bolnav, moare în braţele confratelui său Teodor. Atunci a fost chemat preotul templului, Ocult, el puse pe gura mortului, *"de trei ori, anumite ierburi, îi puse altele pe piept, pe urmă întors către Răsărit, se rugă soarelui, fratelui lui Isis. Şi mortul învie, acolo, în faţa ochilor mei, în faţa aceloraşi ochi cu care îi văzusem şi constatasem moartea. Îţi dai seama? Prietenul meu trăia, fusese redat alor săi de credinţă. Meseria mea nu era în stare să explice faptul. Eram înmărmurit. Câteva zile trecură până m'am dus din nou să-l văd. Stătea încă în pat, dar arăta normal ca şi cum era pe cale să se vindece de o boală oarecare. Rugă pe soţia să ne lase singuri timp de câteva clipe şi-mi spuse: "Să nu crezi povestea asta. M'am cufundat într'un somn asemănător morţii, dar eram viu, căci am visat un vis pe care mi-l amintesc perfect. Un vis tare ciudat, e adevărat, căci în locul chipurilor obişnuite pe care le vezi deobicei în vis, am văzut de data asta esenţa lucrurilor prezente şi viitoare. Am aflat astfel că cultul lui Isis, este un cult depăşit, că preoţii şi preotesele lui nu sunt fiinţe pure, că această religie e încă prea mult legată de natura brută, de forţele neştiute care ne înconjoară. Osiris e soarele, Isis luna, bogăţia şi abundenţa, cea care împarte fructele şi recoltele. Acest Dumnezeu unic şi tripartit nu se deosebeşte de natură şi de elementele care o compun. Adevăratul Dumnezeu, cel pe care oamenii îl aşteaptă, va fi cu totul altceva, va sosi din afară, nu va semăna nici cu un astru nici cu un animal, ci omului. Pe urmă te-am visat pe tine. Tu vei avea dovada, o dovadă, nu ştiu care anume, care săţi arate ţie şi mie că acest vis n'a fost o amăgire şi că adevărul n'a coborît încă printre noi." "Aceste cuvinte m'au tulburat profund şi m'au făcut să deduc următoarele: mai întâi, că preotul lui Isis nu înfăptuise o minune, nu făcuse decât să-l deştepte din somn, deci acest preot minţise. Cunoştea desigur secrete pe care eu nu le cunoşteam, dar înşelase în numele religiei sale, fapt care-l cobora la nivelul ghicitorilor de bâlci."* Argumentul însoţit de dovada plauzibilă a şarlatanului care însoţea simbolistica acestei false credinţe ni-l mărturiseşte mai departe în alt episod personajul lui Vintilă Horia, doctorul Teodor, mărturisitorul lui Ovidiu: *"Era un 5 Martie, sărbătoarea corabiei lui Isis, atât de importantă pentru Alexandria, pentru numeroşi marinari de acolo, ca şi pentru credincioşii zeiţei. Se consacră lui Isis o corabie nouă, care apoi era lansată pe mare. O mare mulţime umplea portul, altarul, corabia. Se înălţau rugi fierbinţi pentru cei care urmau să plece pe ape în cursul sezonului care se deschidea în acea zi, corabia fu lanstă pe ape şi în acea clipă, din norii joşi care acopereau cerul, un trăznet orbitor se sparse în valuri, lăsând deasupra mării o uşoară ceaţă luminoasă.*

Zgomotul tunetului umplu văzduhul şi o ploaie straşnică se abătu asupra ţărmului. Mulţimea fu apucată de panică, unii căzură în mare, alţii fură striviţi, călcaţi de frica celorlalţi, preoţii fugeau. O preoteasă a lui Isis îşi găsi adăpost în braţele mele. Am dus-o la mine. A rămas. După două zile, furtuna fiind potolită, ne îmbarcarăm împreună, fugind cu prima corabie găsită spre Palestina. Nopţi întregi, îmbătată de dragoste, îmi povestea ce se petrece în temple. La ce bun să-ţi repet vorbele ei?

Fiecare din ele îmi aducea în faţa ochilor o dovadă mai mult. Această religie "atât de umană, mărinimoasă şi egalitară" în aparenţă era interzisă categoric de Augustus să se răspândească la Roma şi în întreg Imperiul. Augustus o respingea, luând măsuri de apărare împotriva ei, deoarece ameninţa prin concepţia şi revoluţionarismul ei ordinea şi autoritatea Împăratului."

Vintilă Horia lasă să se înţeleagă că nu de doctrine cu substrat subversis avea nevoie lumea, ci de cu totul altceva. Lumea avea nevoie de o răscumpărare cu adevărat spirituală, de o răsturnare a modelelor pământeşti, egoiste şi ucigătoare, lumea avea nevoie de o ridicare a omului spre un Dumnezeu adevărat, spre limpezirea şi curăţirea omului de impurităţile pământeşti, spre dragoste şi credinţă, iar această nouă aşezare a lumii spre mântuirea ei nu a putut fi decât odată cu naşterea *DUMNEZEULUI* prin *CUVÂNTUL SĂU ÎNTRUCHIPAT în IISUS CRISTOS.* Iată că orologiul a sunat puternic, înviorând şi luminând cerul şi pământul. Simplicitatea şi sărăcia erau uimitoare, dar nu o sărăcie şi o simplitate materială, cunoscute, ci o sărăcie şi o simplictate dezbrăcate de orice este material, izvorîte din forţa de lumină cerească. Steaua era călăuza, era semnul Divin că se născuse un copil ca toţi copiii, dintr'o femeie care Îi era mamă, copilul însă avea o atracţie şi o strălucire cerească cu totul deosebit, căci era *IISUS CRISTOS - FIUL LUI DUMNEZEU.*

Şi mai departe personajul lui Vintilă Horia, doctorul Teodor, călăuzit de steaua iniţiatoare spre peştera în care se născuse MÂNTUITORUL, spune următoarele: *"-Ce s'a întâmplat? Întreabă doctorul. "S'a născut Mesia". "Mi-am făcut loc printre oamenii îngenunchiaţi şi L-am văzut. Culcat în ieslea acestui staul săpat în coasta colinei, dormea. Mama Sa, Mama Sa mă'nţelegi, căci Mesia se născuse dintr'o femeie, ca toţi copiii oamenilor, zăcea pe paie, sleită de naşterea care trebuia să fi avut loc o oră înainte de sosirea mea, poate mai puţin. Se auzea zgomotul unui lanţ trecut printr'un inel, pe care un măgar îl mişca din când în când ridicând şi lăsând capul şi acel zgomot pe care-l fac vitele rumegând şi care semăna cu torsul de pisică.*

Un bătrân se apropie de mine şi mă întreabă cu blândeţe: - "Cine te-a trimis la noi"? - "Am venit singur, urmând steaua. Îmi pare rău că am ajuns prea târziu, dar văd că prezenţa mea nu mai e de folos. Dar de ce aici"? - "N'am putut găzdui în sat. Toate camerele sunt ocupate". - "Pot să v'o dau pe a mea. E liberă chiar de mâine dimineaţă. Voi veni să vă iau." În această clipă copilul deschise ochii şi mă privi. Pot să jur, ochii săi ştiau să vadă şi mă privi cu multă recunoştinţă, pot să jur, ca un om mare, conştient de ceea ce făcea. Pacea care domnea în acest loc îmi pătrunse sufletul. Îngenunchiai plângând de bucurie, cu fruntea lipită de pântecul cald şi mişcător al unei vite care rumega privind pe Mesia."

Şi personajul lui Vintilă Horia, doctorul Teodor continuă: *"Cum să-ţi spun ceea ce simţeam? O bucurie însoţită de o teamă nespusă. De ce un copil, o fiinţă atât de fragedă şi delicată? Şi de ce staulul şi boii şi păstorii aceia mizerabili? De ce Dumnezeu alesese tocmai acest loc şi această sărăcie pentru a se arăta oamenilor? Ceva din mine se împotrivea acestei simplităţi a miracolului. Şi cum să explic şi justific prezenţa mea în faţa uşii acelei case, în spatele căreia, ciulind urechea, puteam să aud plânsul copilului şi vocea maicii sale? Trebuia să fac ceva, să mă port altfel decât până atunci, să mă întorc la Alexandria pentru a striga vestea cea bună din pragul templului lui Isis şi a tuturor templelor închinate zeilor mincinoşi?* Şi mai departe. *"Mă hotărîi să mă întorc la Ierusalim să adun bruma de lucruri pe care mi le luasem după fuga acelei femei, să mă întorc la Betleem şi să trăiesc în preajma acestei Sfinte Familii, până în clipa când adevărul va fi dezvăluit oamenilor, să fiu primul care să-l culeg chiar de pe buzele Mesiei."* Mai departe, doctorul Teodor, desfăşurând printr'un limbaj simplu rosturile şi proorocirile ce s'au făcut cu acest unic şi deosebit eveniment, adaugă. În acelaşi timp, odată cu cei trei magi călăuziţi de stea, discipoli ai lui Zaratustra, se dezvăluie o filosofie care mai târziu Nietszche o va interpreta şi comenta în cartea sa *"Aşa vorbit-a Zaratustra"*. Dar iată şi legătura între credinţa Dacilor şi Dumnezeul nostru al tuturor: *"Înainte de a pleca am văzut pe preotul dac şi i-am vorbit".*

Continuare în numărul viitor

"LIMBA NOASTRĂ-I LIMBĂ SFÂNTĂ"

POCIREA UNOR VORBE

Mihai STERE DERDENA

Trecând, deunăzi, prin câteva magazine pentru a cumpăra încălţăminte de vară, am rămas surprins când, deasupra raftului cu pantofi de tenis, am citit cuvântul *"TENEŞI"*. Cum această *"invenţie"* lexicală e cam peste tot prezentă, n'am putut sta indiferent căci o atare proliferare devine periculoasă.

Din păcate, circula atâtea cuvinte pocite încât ar trebui să ne îngrozim. Voi da, spre ilustrare, doar câteva asemenea exemple. Constatăm, aşadar, cu îngrijiorare că tot mai mulţi vorbitori pronunţă şi scriu: camumflaj, coaje, contigent, frustare, marfar, mingie, oprobiu, patrat, plaje, propiu (propietar), recut (recutare), repercursiune, salar, servici, tuşe, ţigare, uşe, ulcior, în loc de: camuflaj, coajă, contingent, frustrare, mărfar, minge, oprobriu, pătrat, plajă, pătrat, propriu (proprietar), recrut (recrutare), repercusiune, salariu, serviciu, tuşă, ţigară, uşă, urcior, care sunt corecte.

Mă cuprinde tristeţea ori de câte ori aud, de pildă, *"servici"*. Cred că nu exagerez câtuşi de puţin dacă afirm că, din o mie de Români *"get-beget"*, numai unul pronunţă şi scrie forma corectă *"serviciu"*.

Cât despre vocabularul *"contingent"*, nu pot să nu evoc, barem succint, o păţanie pe care am trăit-o nu de mult. O doamnă dactilografă, căreia îi încredinţasem un manuscris, şi-a îngăduit să întreprindă numeroase corectări, ce nu erau indicate. Printre acestea a figurat şi termenul *"contingent"*. Dumneaei susţinea cu îndârjire că nu-i bine aşa, că forma corectă este *"contigent"*. Ce mult mi-a trebuit ca s'o conving că n'are dreptate! Disputa s'a încheiat abia după ce i-am pus în faţă Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române. De-altminteri, acest dicţionar trebue să fie considerat instanţa supremă de judecată ori de câte ori apare câte o controversă în ceea ce priveşte pronunţarea, scrierea şi morfologia.

CRONICI

Literare - Artistice - Culturale din exil şi din ţară

Aurelian Gulan

Mărturii din Iadul Roşu (De la Vorkuta la Gherla)

Editura Petrion

În rândurile ce urmează vom discuta o carte recent apărută în Ţară, în luna Iunie, în editura *Petrion*, intitulată ***Mărturii din Iadul Roşu*** - scrisă de un erou şi martir, cu totul unic, Aurelian Gulan. Vorbind despre carte şi despre autorul ei, voi elimina afecţiunea ce mă leagă de autor şi vom trata importanţa cărţii datorită unicului ei tragism.

Cartea are o istorie lungă pe care o ştiu poate mai bine decât editura care a publicat-o. Scris înainte de căderea vechiului comunism, manuscrisul avea 782 de pagini dactilografiate şi vorbea despre experienţa unică a autorului care a petrecut 18 ani în închisori şi lagăre, dintre care 12 în Gulagul rusesc, cei mai mulţi la Vorkuta, undeva, la Nord de cercul polar. În închisorile şi lagărele româneşti, Gulan petrece aproape şapte dintr'o condamnare de opt ani, fiind printre ultimii eliberaţi în August 1964.

În 1986, când cartea era gata, bineînţeles că nu era nici o şansă de a fi publicată în ţară, iar publicarea ei în Vest ar fi însemnat o nouă detenţie pentru un om ce se apropia de vârsta de 70 de ani.

După un lung şi complicat periplu, manuscrisul intitulat la început ***Paşaport pentru Eternitate*** ajunge în sfârşit la mine, fiind împuternicit de autor să-l reduc de aşa manieră încât să fie, din punct de vedere economic, publicabil.

Întrucât vechiul comunism cade dela putere, cu entuziasmul naivităţii nevindecate, am crezut că este cel mai oportun moment să se publice o carte scrisă de un supravieţuitor despre trădările ce au avut loc în istoria ultimelor decenii şi despre suferinţele, aproape neştiute dar totodată nedrepte, ale celor care s'au jertfit ca Ţara să devină din nou liberă şi redată poporului român, stăpânul ei firesc.

Cu multă bucurie şi dintr'un sentiment de camaraderie pentru anii petrecuţi împreună cu autorul prin lagărele şi închisorile socialiste, am lucrat cu spor şi, într'un timp record, am redus manuscrisul la jumătate, ceea ce ar fi însemnat circa 300 de pagini tipărite pe un format standard. Am fost conştient că fiecare reducere de manuscris este un sacrilegiu, deoarece o viaţă de 18 ani în lagăre şi închisori nemeritate nu poate fi recapitulată nici în câteva mii de pagini.

Dar am considerat - şi Gulan a fost de acord - că e bine ca publicul să aibă măcar o formă mai redusă a cronicii acestei unice biografii, decât să nu o aibă deloc.

După cinci ani de bătut pe la diferite uşi de edituri, în sfârşit, am pe masă forma publicată a cărţii pe care am recitit-o din nou şi trebue să admit că sunt destul de confuz.

Editura a făcut o treabă de magician, reducând cele aproape opt sute de pagini de manuscris la mai puţin de 200, de aşa manieră încât cartea, tipărită într'un format ceva mai mic decât cel obişnuit are, efectiv, 196 de pagini.

Nu vreau să diminuez meritele editorului care, într'un mediu social vădit de restauraţie neocomunistă, şi-a asumat riscul de a publica amintirile unui martir, amintiri care pot deveni incomode pentru unii şi în general, cel puţin jenante pentru istoria trădării din 1944. Ştiu, de asemenea, că în Ţară este un boicot al repartiţiei de hârtie pentru cărţi care sunt deschis anticomunsite.

Editorul explică la început, foarte diplomatic, starea de fapt:

Deoarece în ultimii ani s'au publicat multe cărţi şi documente privind perioada respectivă, au fost eliminate considerentele şi comentariile personale privind unele evenimente şi perosonalităţi sau relatări colaterale, ceea ce poate explica unele eventuale incoerenţe sau discontinuităţi.

În orice caz, expresia *multe cărţi* este oarecum exagerată, deoarece s'au publicat doar câteva, pentru simplul motiv că sunt foarte puţini supravieţuitori ai perioadei respective. În plus, cred că e mai bine să avem comentarii personale dela persoane direct participante la acele evenimente sau supravieţuitori, decât măsluiri ulterioare, reformiste de care istoria noastră nu a dus şi nu duce lipsă.

Dureros este şi faptul că miniaturizarea manuscrisului lui Gulan se datoreşte faptului financiar pur, a numărului de coli de tipar alocate pentru o editură. În acelaşi timp foştii servanţi ai vechiului comunism şi în graţiile restauraţiei neocomuniste se lăfăiesc în cărţi cu număr de pagini nelimitat. De exemplu, am în faţă cartea spionului ceauşist şi fost potentat partinic Filip Teodorescu, care în 1992, după judecarea lui la Timişoara îşi publică rapid disculparea lui pe parcursul a peste 300 de pagini!

Pentru tragedia a 18 ani de închisoari nu se găseşte hârtie!

Quo Vadis, Romaniae?

•••

Titlul ales de editură din motive publicitare este destul de propriu, deoarece cartea nu este literatură şi nici tradiţionalul *memoirs*, ci este doar o culegere de mărturii ale unui om care a supravieţuit acelui iad roşu.

Conţinutul are trei perioade distincte:

- Cariera militară a autorului şi participarea lui voluntară la războiul contra bolşevismului. După 50 de ani dela acele lupte sângeroase, Gulan dovedeşte o memorie cu totul deosebită în detalierea unor fapte, cu nume de oameni şi locuri, ce ar putea servi oricând la o scriere corectă a participării noastre la al Doilea Război Mondial.

- Perioada judecării şi încarcerării lui în Rusia pentru... *crime împotriva păcii.* Cititorul va trebui să realizeze că această condamnarae a lui Gulan pe teritoriul sovietic a fost posibilă datorită acordului semnat de statul român (prin Ana Pauker), condamnare bazată pe o avântată cuvântare patriotică ţinută în faţa regelui, referitoare la eliberarea teritoriilor ocupate, deci o faptă petrecută pe teritoriul României.

Aici se includ pagini extrem de importante despre racoloarea de spioni şi trădători din rândul prizonierilor români, cu scopul de a fi folosiţi mai târziu, după ocuparea Ţării de către soviete. Refuzul său de a trăda va duce în final la sentinţa de 25 de ani de Gulag. Datorită memoriei excelente a autorului, suntem în contact cu faptele şi atrocităţile fără egal, execuţii sumare în curtea închisorii, torturi bestiale, colaboraţionism (diviziile *T. Vladimirescu* sau *Horia, Cloşca şi Crişan*) şi contribuţia unor Evrei din Basarabia la această campanie de trădare a Ţării, precum şi suferinţe personale total ieşite din comun, incluzând o grevă a foamei de peste 40 de zile.

Gulan a suferit totul cu fruntea sus, numai pentru a nu-şi trăda jurământul său de ostaş.

- A treia perioadă a vieţii lui, nu mai puţin tragică, este legată de noul val de arestări din iarna lui 1958, când este inclus artificial în lotul legionar Puiu Atanasiu, autorul nefiind nici pe departe simpatizant al acestei eroice şi tragice mişcări.

Sunt dedicate 42 de pagini acestei ultime perioade de detenţie, în care din nou ne bucurăm de menmoria lui Gulan în a trece în revistă victime, unele cu nume sonore care fac cinste culturii noastre, sau anonimi nu mai puţin importanţi în scrierea istoriei acelei perioade care include Gherla, lagărele din Bălţi - Salcia, Grădina, Stoieneşti, Giurgeni şi altele. Este un tablou, deşi redus ca spaţiu, al unei suferinţe ce nu trebue uitată sau iertată.

Din punct de vedre stilistic, cartea este scrisă într'o limbă literară elevată, uşor de citit, presărată cu unele expresii de jargon inerente mediului despre care se vorbeşte.

Mi se pare excelentă ideea de a avea câte un moto la fiecare capitol, citate din diferiţi autori, toate legate de sensul şi conţinutul capitolului respectiv, ceea ce dovedeşte o cultură extrem de extensivă din partea autorului, a cărui viaţă este petrecută în bună parte prin închisori.

Cred că lui Gulan i se potrivesc cel mai bine două citate, unul din Th. Paine (*caracterul se păstrează mult mai uşor decât se recâştigă)* şi celălalt latin - *Tu ne cede malis* - adică nu ceda în faţa nenorocirii.

Generaţia de azi ar trebui să citească această carte şi să înveţe cum să trăiască cu fruntea sus, chiar în faţa celor mai cumplite intemperii sociale, cum a fost comunismul.

Noi, cei care am stat în închisoare cu Gulan, am învăţat dela el, ne-a fost un exemplu, pe baza căruia mulţi din noi şi-au salvat sufletele dela presiunea reeducării comuniste.

•••

După apariţia cărţii la începutul lunii Iunie şi după prezentarea ei şi a autorului la televiziunea română şi germană, precum şi la posturile de radio, înţeleg că cineva s'a simţit ofensat de conţinutul cărţii.

Cel cu riposta este fostul nomenclaturist şi încă General col. Marin Dragnea. Nici nu e de mirare că s'a simţit ofensat. Marin Dragnea este unul şi acelaşi cu fostul *sergent* Marin Dragnea, venit cu divizia *Tudor Vladimirescu*, după care, pentru meritele sale asumate în faţa reprezentanţilor sovietici, a avansat bine mersi până la gradul de general.

Dacă toţi, sau majoritatea ar fi fost ca Gulan şi nu ca Dragnea, nu am fi avut soarta de a fi capitulat în faţa valului comunist.

•••

Cartea lui Gulan, tristă ca formă, dar un exemplu de demnitate şi optimism patriotic pentru generaţiile viitoare, este un raport final al datoriei lui de ostaş pe care şi-a asumat-o la 10 Mai 1942 şi a definitivat-o plecând voluntar pe front.

În retrospectivă este cartea unei vieţi împlinite, al unui om mândru şi fericit în demnitatea lui exemplară.

Radu DUNĂREANU

ŞTEFAN MUNTEANU

"Poeţii beau din apa cerului"

Editura "Panteon", Piatra Neamţ, 1995

Mai în toate cazurile cronicarii literari, care se apleacă asupra unei cărţi, uită să menţioneze sfânta osteneală a editorului. Acesta nu este un ***constructor*** de blocuri, ci ***ziditor*** asemeni Meşterului Manole. Înălţător de carte. Manole nu a zidit Casa lui Dumnezeu, pentrucă aceasta este omul ca *"templu al Spiritului Sacru"*, ci a *"editat"* o *"casă"* pentru Dumnezeu, o biserică, adică un *"Acasă-la-Dumnezeu"*. În zidirea acestui prototip cosmic al lui *"Acasă-la-Dumnezeu"*, Manole nu pune numai piatră pe piatră şi cărămidă pe cărămidă, ci parte din suflet, din fiinţa lui, o zidire a Anei şi a pruncului, ca simbol al sacrificiului ce înveşniceşte.

Apar miriade de cărţi dar puţini poeţi au norocul să găsească un editor. Ceea ce pare paradox e de fapt o trimitere la Diogene care umbla cu lampa în mână, în amiaza mare, să caute un... om, deşi îl înghesuiau oamenii pe stradă şi din stânga şi din dreapta.

Gândindu-mă la Diogene, mă refer nu la editorii nearticulaţi, împărţind biroul comercial cu vânzătorii *"Aprozarului"*, ci la ***editorul***. Substantivul articulat cu har şi forţă creativă. Acesta este cazul *"Casei de Editură Panteon"*, care a editat volumul de poezii al lui Ştefan Munteanu ***"Poeţii beau din apa cerului"***.

Antologia este îngrijită de George Vulturescu, cu o prefaţă de Ion Negoiţescu. Cartea este o simfonie perfectă între stihul poetului Ştefan Munteanu, cu durităţi de fructă abia întrupată din floare, îndârjită cu amărăciune în nostalgia paradisiacă după stare de mugur ca arheu edenic şi linia de tuş a graficianului torcând în desen o lume a inconştientului abisal, la prima vedere, pentru un neiniţiat în arta modernă. E vorba de cu totul altceva decât măruntul *"modernism"* la care niciodată poetul, graficianul şi cineastul Ştefan Munteanu nu s'a pretat.

Grafica ***(Pleacă sfinţii dela Voroneţ)***, p.40 este unul din cele mai profunde poeme în grafica românească, poate singurul care prin peniţă a reuşit să ne rezume tragedia românească, în special şi tragedia lumii, în general, ca început al sfârşitului de veac.

O fantastică inspiraţie de precizare a *"semnelor"* şi *"semnificaţiilor"*. Voroneţul este simbolul cosmic al lumii în viziunea creştină românească. Dumnezeu nu este *"închis"* în Biserică.

Voroneţul se deschide în exterior ca prezenţă a sacrului în ceea ce numim profan. În filosofia lui Ştefan Munteanu lumea trăieşte în ograda lui Dumnezeu. Totul e sacru. *"Exteriorul"* Voroneţului neagă tot ce e profan şi laic la Români. În *"albastrul Voroneţului"* găsim cerurile divine interpretate româneşte. Mioritic.

Tragedia sugerată de Ştefan Munteanu ca o catastrofă a fiinţei umane este în ***"Pleacă sfinţii dela Voroneţ"***. În cutremurătorul tablou vedem cum sfinţii din fresce se rup şi se înalţă spre ceruri lăsând zidurile goale. Deslogosizare. Desacralizare. Reduse la ***construcţie***. Prădate de duhul sfânt al ***zidirii***. Arta lui Munteanu are năravul ziditorului. Să dezmintă pe Euclid. Două linii paralele, pentru ziditor, se întâlnesc la Infinit.

Dumitru ICHIM

BISERICA CREŞTINĂ

O VIZITĂ ISTORICĂ: P.S.SA, EPISCOPUL VIRGIL BERCEA,

VICAR AL EPISCOPIEI BLAJULUI VIZITEAZĂ STATELE UNITE

- INTREVIU LUAT DE ION HALMAGHI-

Urmare din numărul trecut

Răspuns:... Vedeţi D-voastră, Dumnezeu, pentru a-şi arăta măreţia Lui, pentru a arăta minunea lucrărilor sale, s'a folosit întotdeauna de cele mai umile lucruri ale lumii acesteia. Să ne gândim de exemplu, la poporul ales. Cine a fost poporul ales; fără istorie, fără nimic deosebit? Atunci când Dumnezeu l-a ales, nu avea nimic, nici cultură, nu avea nici legi, nici istorie, nu avea nici etică. Şi a fost Dumnezeu acela care i le-a dat, şi l-a ridicat. După aceea, vedem mai departe, din acest popor, o alege pe Maica Domnului. Cine a fost Maica Domnului?

A fost o fiinţă umilă. Iisus Hristos. Cine a fost Iisus Hristos? La urma urmelor a fost, practic, la data respectivă un fiasco total. Dar pentru ca Dumnezeu să-şi arate măreţia Sa, întotdeauna s'a folosit de cele mai umile lucrări ale lumii acesteia. Biserica Greco-Catolică. Cine a fost Biserica Greco-Catolică? La 1700, în acea învălmăşeală, în acel context istoric, se cunoaşte foarte bine ce a fost în jurul anilor 1600 şi 1600, în secolul al 17-lea cu toate tendinţele de distrugere, practic a sufletului de roman. Şi vine această Biserică. Practic, ea este foarte mult acuzată că a venit într'o conjunctură politică, da a fost indiscutabil o conjuctură politică, dar a reuşit să transforme această conjunctură politică într'una spirituală, culturală, naţională, de o valoare fundamentală pentru un popor şi pentru o naţiune şi să-i dea un sens, să-i dea o vigoare acestui popor. Este exact că atunci când a venit Iisus Hristos, la poporul ales, *"la plinirea timpurilor"*, în ţara noastră a reuşit să renască, să dea forţa la ceea ce acest popor a avut dintr'un început, pecetea creştină, un popor într'o anumită zonă geografică. Şi, vedeţi Dvs., eu spun că Biserica aceasta a avut structura, strălucirea, adică a avut şansa de a sesiza, de a pune în evidenţă faptul că acest popor este de viţă nobilă, prin naştere, descendent dintr'un rege dac şi dintr'un împărat roman, şi pe această aristocraţie se grefează spiritualitatea creştină, care îi dă valoare, care îl purifică, deci, dacă eventual era ceva de purificat în acel moment, la naşterea sa reuşeşte să-l îndepărteze. Biserica Greco-Catolică, cum am discutat despre ceea ce s'a întâmplat în primul mileniu, în al doilea mileniu, schisma, cu tot ce era în acel periplu, dar Biserica aceasta Greco-Catolică reuşeşte să-l facă cum era la origină, această metanoia care-i dă frumuseţe, supleţe şi vigoare, aşa cum merită să aibă un neam de viţă nobilă.

Se spune despre noi, Biserica Greco-Catolică, că suntem un hibrid. Eu accept, să ştiţi, acest termen de hibrid, pentrucă sunt de formaţie iniţială agronom, biolog şi ştiu că în natură hibrizii sunt cei mai prolifici şi cei mai productivi, şi care reuşesc să pună în evidenţă valoarea părinţilor. Şi această Biserică a reuşit să pună în vigoare, efectiv, această valoare, adică tezaurul părinţilor. Să nu uităm că suntem o biserică bizantină, deci cu un rit extraordinar de frumos, de profund, de bogat, care aduce cu el o adâncime spirituală, care metamorfozată cu fondul latin, cu valoarea latinităţii care crease ordine, disciplină, ea reuşeşte să dea ceva şi acest ceva este acea reînvigorare spirituală, culturală, naţională a unei entităţi etnice, a unui popor, a unui pământ binecuvântat.

Intrebare: Aşi dori să fac o remarcă: ca măsură adevărată a fructificării, măsură adevărată a temeiului serios pe care este aşezată credinţa greco-catolică a fost verificată în această mare prigonire, cea mai mare prigonire pe care a cunoscut-o poporul român, în ultimii 40 de ani (1948-1989).

Răspuns: Indiscutabil. Este adevărat acest lucru. Ceea ce este foarte interesant la ora actuală, este faptul că se încearcă să se devalorizeze, pe diferite direcţii şi diferite sectoare, suferinţa Bisericii. Această perioadă de aproape 50 de ani, care au pus-o pe cruce, şi care au dus-o spre purificare. Foarte mulţi dintre ai noştri, care au suferit, acei care au fost închişi, au spus, de multe ori, că la început nu au sesizat acest lucru, dar după aceea, meditând, au spus că este adevărat. Că pe cât au fost de mari iluminiştii ardeleni, pe cât a fost de mare un Şincai, un Maior, un Samuel Micu, cât a fost de mare Simion Bărnuţiu, un Lucaciu, sau un Augustin Bunea, Timotei Cipariu sau un Ion Bianu, pe cât de mare valoare au purtat ei în cultura şi în spiritualitatea românească, pe atât de mare este valoarea suferinţei şi a martiriului Bisericii. La ora actuală, datorită faptului că noi suntem prea cotemporani cu acei care efectiv au stat în această suferinţă, nu reuşim să înţelegem pe deplin semnificaţia totală a acesteia. Niciodată în contemporaneitate nu se reuşeşte să se perceapă, să se stabilească valoarea adevărată a unui lucru măreţ. Geniul niciodată nu a fost acceptat de contemporani. Eminescu, foarte puţin. Dar cu certitudine ca perspectivă, anii, timpul va fi acela care va cerne tot ceea ce a prezentat o valoare adevărată: suferinţa, martiriul şi jertfa Bisericii Greco-Catolice, şi se va vedea că această suferinţă n'a fost pentru sine însăşi. Ea a rodit dar nu nişte roade obişnuite, această suferinţă o vom putea încadra în valorile perene ale poporului, ale naţiunii române, care de fapt, ea, are nevoie de ridicare, de înălţare, şi o practică vreo persoană sau alta, care aparţine vreunei biserici sau alteia, dintr'o confesiune sau alta.

Întrebare: Mă bucur de perspectiva pe care aţi evidenţiat-o, asupra Bisericii Greco-Catolice, şi mai ales este de reţinut coloratura de vitalitate şi energie. Ar fi bine să subliniaţi, pentru cititorii ziarului nostru, elementul practic, cum se confirmă aceste lucruri menţionate. Cum a fost posibil ca Biserica Greco-Catolică, în ultimii 5 ani, să se repună pe picioare, să-şi reasigure continuitatea la nivelul şi respiraţia pe care aţi conturat-o atât de bine, şi care continuă revoluţia a doua spirituală a Bisericii române Greco-Catolice, aşa de strâns legată de fiinţa românească.

Răspuns: Este adevărat. Vedeţi, în primul rând, o Biserică, pentru ca să poată merge înainte are nevoie de elementul uman. Şi, acest element, cu cât este mai bine pregătit, cu atât este de mai bună calitate, cu atât reuşeşte să facă mai mult, să dea mai mult pentru instituţia în speţă, pentru noi, pentru popor, pentru naţiune. Ceea ce este paradoxal, am putea spune, este că la recensământul din 1992, Greco-Catolicii au fost desemnaţi sub cifra de 230.000 de suflete. Eu accept această cifră, dacă cineva vrea ca numai atâţia să fim. Şi în acest context, a fi 230.000 de suflete, Biserica noastră are un mare număr de vocaţii, proporţional cu numărul membrilor. Spun că este vorba de vocaţii, preoţeşti şi călugăreşti, pentrucă Dvs. ştiţi că în Seminarele Greco-Catolice se insista enorm de mult de procesul de formare, formarea de transformare sufletească, şi aceasta nu în sensul de distrugere a personalităţii, ci din contra, a potentării personalităţii accentuate, definite, care după aceea va reuşi să dea, adică să devină creatoare. Şi atunci, deci vă spun, la noi în Seminar, nu pentru faptul că noi distrugem oameni, Doamne fereşte, ci din contra ne preocupăm foarte mult de formaţia educativă personal, dar nu rezistă decât acei care au vocaţie, iar celor care nu au vocaţie, noi le spunem, îi sfătuim că n'are rost să rămână în Seminar. Ei ştiu toate dificultăţile care-i aşteaptă, că nu au Biserică, că sunt maltrataţi, că sunt rău văzuţi, de o parte dintre oameni, că salariul este mic, aproape nimic, şi că vor avea o viaţă plină de dificultăţi şi, cu toate acestea rămân. De ce rămân? Îi putem noi determina cu ceva? Eu sunt convins că rămân, tocmai pentru faptul că sunt dotaţi cu această vocaţie, această chemare, exerciţiile spirituale în care li se vorbeşte mult de tot, la început, la Paşti, în fiecare dimineaţă, încât atunci când aceşti băieţi vor deveni preoţi, vor avea ce să dea. Sunt armonioşi, devin personalităţi armonioase, care din prea plinul inimii vor vorbi, vor transmite ceva. Şi această transmitere a dragostei, în primul rând, îi face să fie înţeleşi de către acei care sunt de aceeaşi confesiune, dar, încă, şi de ceilalţi, fiindcă ei nu vor da altceva decât dragostea. Deci, concret, pentru perspectiva Bisericii, este foarte importantă pregătirea elementului uman. La ora actuală, în ţară avem în jur de 370-375 de seminarişti. În plus, pe lângă aceştia, avem peste 100 de seminarişti, în străinătate. Avem la Roma, şi în alte centre diocezane, în Italia, în Elveţia, Franţa, Anglia şi Statele Unite. Vă daţi Dvs. seama că aceşti tineri se vor întoarce acasă, aşa cum s'au întors pe vremuri Petru Maior şi alţii, şi au vorbit din prea plinul inimii lor. Cu bagajul intelectual şi spiritual, cu care vor veni, cei de azi, ei vor şti să dea şi să nu fie niciodată egoişti. Toţi tinerii noştri, care au studiat înainte în străinătate au avut perspicacitatea, au avut disponibilitatea de a nu fi egoişti. Au fost nişte flăcări, nişte candele vii care s'au dăruit. Vedeţi Dvs., îmi aduc aminte, acum de ceea ce a spus Mircea Eliade, la aniversarea de 200 de ani dela deschiderea şcolilor din Blaj: *"Ceea ce s'a făcut de către Inochentie Micu Clain, la Blaj, acum 200 de ani, nu a putut fi distrus niciodată"*. Câtă dăruire, cât sânge! Cu certitudine, Inochentie a făcut să treacă această candelă, această flacără (a dăruirii) în mâna celor care l-au urmat.

Iată, acuma, sunt băieţii noştri, care au luat deja candela, şi-i vedem în Seminarii, că există ceva care arde în ei, ceva viu. Apoi sunt vocaţiile la călugărie, femeieşti şi bărbăteşti. Şi, apoi, este această deschidere a intelectualior. Acum, noi încercăm să creem *ASTRU* (Asociaţia tinerilor români uniţi). *ASTRU* este deja repus pe picioare şi sunt tineri, care atunci când îi vezi pe aceşti tineri că doresc să facă ceva, efectiv, nu cei în vârstă, ci acei tineri, care simt că vor să facă ceva, este fantastic de frumos.

(Va urma)

SPAŢIUL ORTODOX

CONTEXTUL "MIORIŢEI" ÎN PROVERBELE AROMÂNEŞTI IISUS ŞI THANATOS LA AROMÂNI

——Pr. Dr. Dumitru ICHIM——

Pornind dela spaţiul mioritic pe care Blaga îl atribuie neamului românesc, vorbeam în studiul *"Ortodoxia şi Limba Română"* apărut într'un număr din *"Cuvântul Românesc"* despre spaţiul ortodox al *"Mioriţei"* argumentând că:

a) Esenţa baladei este creştină ortodoxă, păstorul aducându-ne imaginea Păstorului, cel care vorbeşte de moarte ca o aşteptare a nunţii în pilda celor 10 fecioare.

b) Mai mult, însuşi ceremonialul nunţii nu e nici catolic, nici protestant, nici de geniul folclorului nou şi urmează drumul de Taină sfântă cum o găsim în ortodoxia românească. Şi anume: găsim preoţi (munţi mari), naşii (soarele şi luna), lumânări (stele făclii), cununile împărăteşti ale nunţii pe care le ţin soarele şi luna. E momentul când mirele sau mireasa pleacă fruntea pe Sfânta Evanghelie şi naşii ţin cununa, în vreme ce preotul citeşte o admirabilă rugăciune, un poem în proză fără de egal, în care binecuvântările celor binecuvântaţi dela începutul lumii sunt revărsate peste tineri.

Şi pentrucă interpretarea noastră s'ar părea prea originală, am găsit de cuviinţă să mai aducem câteva argumente pentru spaţiul ortodox al *"Mioriţei"* şi vom coborî mai jos de Dunăre la fraţii noştri Aromâni, sau Macedo-Românii.

Pentru a cunoaşte cât de puternică e vitalitatea unui popor, trebue să ştii ce gândeşte şi cum priveşte moartea.

La Aromâni, orizontul spaţio-temporal al munţilor le-a modelat sufletul cu asprimea florii de piatră şi frumuseţea slujbelor de codru, iar dacă peste ei au trecut furtunile istorice atât de sălbatice şi sângeroase şi au supravieţuit, cum s'ar putea explica acest miracol? Cum am spus, să vedem cum văd ei moartea?

La Aromâni, moartea nu este privită nici ca acceptare a unei realităţi fataliste, nici resemnare, nici ca o disperare, frică şi cutremur, ci găsim acea ***plinire a vremii***, acel echilibru ţesut în sufletul lor de orizontul munţilor - moartea ca împăcare. Împăcarea nu este acceptare, ci un întreg proces dialogic al omului cu natura, semenii şi Dumnezeu.

Expresia *"I'u llirtă Dumnidză"* (îl ierte Dumnezeu) exprimă punctul împăcării şi adaugă potenţa primirii printre cei aleşi, devenind candela aprinsă de întâmpinare a Mirelui. Viaţa a fost o luptă, iar prin harisma iertării, moartea este mutată calitativ de pe un tărâm al neantului pe tărâmul Învierii.

Forma creştină a iertării ne duce la pre-creştinismul Dacilor, care în momentele cele mai grele trimiteau un sol la Dumnezeu. Moartea ca ***primire*** a solului apare în forma creştină ca un adaus de har şi noi perspective.

Dacă la Daci admirăm puritatea vieţii şi acest drum al credinţei trecând peste moarte, la Aromâni ne impresionează chemarea dragostei divine la care omul răspunde. Pentrucă, oare ce poate fi mai dumnezeiesc decât iertarea? Şi cine poate să ierte decât cel puternic care poate iubi? Şi dacă acel care iubeşte cu adevărat ne iartă, înseamnă că moartea este aşezarea din nou a omului în rai, moartea noastră având acelaşi corespondent în moartea lui Iisus. Spinii aduşi de păcatele noastre devin cunună pe fruntea Lui.

Este momentul suprem când dragostea divină se exprimă în toată plenitudinea şi forţa prin chenoză. Iisus *"măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuşi n'a socotit ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci S'a dezbrăcat pe sine însuşi şi a luat chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor. La înfăţişare a fost găsit ca un om, S'a smerit şi s'a făcut ascultător până la moarte şi încă moarte pe cruce."* (Filipeni, 2,6-8).

Iertarea omului e omenească, de cele mai multe ori cel care te-a iertat amintindu-ţi ce a putut să facă pentru tine, lăsând să i se înţeleagă bunătatea pe care să i-o flatezi.

Iertarea lui Dumnezeu

Continuare în pag.15

În duh și adevăr

DELA PUŢURILE CRĂPATE LA "IZVORUL APELOR VII"

Sergiu GROSSU

În toate articolele publicate, de-a lungul anilor, în revista ***Cuvântul Românesc***, mi-am dat silinţa să lansez Exilului invitaţia întoarcerii la obârşiile Luminii şi la trebuinţa transfigurării văgăunilor din noi prin Har.

Dacă ne-am face, aplecându-ne pe paginile Sfintei Scripturi, un autocontrol riguros în ce priveşte orientarea noastră spirituală, respectiv trăirea noastră de fiece zi, ca fii ai Bisericii, am vedea că şi noi, întocmai femeii din ţinutul Siharului, despre care vorbeşte Evanghelia Samarinencii, ne mulţumim să ne îndreptăm paşii, sub presiunea automatismului obişnuinţei, spre *"fântâna lui Iacov"*, ca să ne adăpăm, din apele ei, sufletul nostru convulsionat şi becisnicia unei alergări zănatice, fără să ţinem seama de ceea ce a spus Iisus: *"Oricui bea din apa aceasta, îi va fi iarăşi sete"*. Adăugând: *"Dar oricui va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, în veac nu-i va fi sete. Ba încă apa, pe care i-o voi da Eu, se va preface în el într'un izvor de apă, care va ţâşni în viaţa veşnică"* **(IOAN, 4.13-14)**.

Cu alte cuvinte, noi ignorăm, de cele mai multe ori, *"apa vie"* pe care ne-o oferă, tuturor, Mântuitorul, în pustietatea existenţei noastre sterile, pentru ca *"în veac"* să nu ne fie sete - indiferent de circumstanţele tragice pe care le-am cunoscut fie în ţară, prigoniţi de regimul comunist, fie ca pribegi pe toate meridianele pământului, cu privirile inimii întoarse spre brazda natală şi cu ochii scăldaţi în lacrimile depărtării. Şi ignorându-I chemarea la o ***altă*** viaţă, la o viaţă *"din belşug"* cu Domnul (fiindcă toţi cei ce ne-au vizitat sufletul şi mintea înainte de Hristos au fost *"hoţi şi tâlhari"*), rămânem, din nenorocire, neputincioşi la *"fântâna lui Iacov"*, cu fiinţa istovită şi stoarsă de frământările cotidiene, cu mintea turmentată de obsesia păcatului, cu toate sfâşierile noastre lăuntrice, care ne macină şi ne înveninează mersul nostru spre culmi, ***deşi*** alături de noi se aude susurând *"izvorul apei vieţii"*, de care ne aminteşte Apocalipsa, şi îndemnul acesta dumnezeiesc: *"Dacă însetează cineva, să vină la Mine şi să bea. Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura"* **(IOAN, 7.37-38)**.

Dumnezeu ne avertizează, prin pana inspirată a proorocului, că suntem vinovaţi, în urma acestui comportament blamabil, de o ***dublă culpabilitate***: *"Căci poporul Meu a săvârşit un îndoit păcat: M'au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii, şi şi-au săpat puţuri, puţuri crăpate, care nu ţin apă"* **(IEREMIA, 2.13)**. De unde rezultă că la baza răului individual şi social, la baza înstrăinării noastre de Dumnezeu, se află această îndoită infracţiune: ***în primul rând***, renunţarea la izvoarele primordiale, la Dumnezeul cel viu şi adevărat, care este *"Izvorul apelor vii"*, la principiile directoare ale Evangheliei şi, ***în al doilea rând***, săparea unor puţuri proprii (*"puţuri crăpate care nu ţin apă"*, sau a căror apă stătută, asemenea apei din fântâna lui Iacov, nu potoleşte setea inimii şi a minţii), căutarea unor modalităţi personale de viaţă, rezolvarea problemelor noastre zilnice prin soluţii profane limitate, contradictorii şi, în consecinţă, imperfecte.

Îngrădiţi de legi şi datini omeneşti, vânturaţi de pofte şi aspiraţii egoiste, cocoţaţi pe muşuroaiele unei pseudo-spiritualităţi creştine, mulţi din băjenarii români nu mai cred realmente în ideea fundamentală a mântuirii lumii în Iisus, nu mai trăiesc sub bolta de lumină a Învierii, nu-L mai simt viu şi prezent în viaţa cea de toate zilele, nu mai văd în El pe Fiul lui Dumnezeu şi pe Mântuitorul lor.

Adevărată şi cutremurătoare este profeţia lui Isaia: *"Dispreţuit şi părăsit de oameni, om al durerii şi obişnuit cu suferinţa, era aşa de dispreţuit, că îţi întorceai faţa dela El, şi noi nu L-am băgat în seamă"* **(ISAIA, 53.3)**. Iisus Hristos Şi-a dat viaţa pentru izbăvirea lumii întregi şi lumea nu L-a băgat în seamă, răspunzând la chemarea Lui cu răceală, cu nepăsare, cu împietrire de inimă şi, nu odată, cu revoltă chiar, cu ostentaţie şi dezgust. Iisus Hristos a trecut, îngrijorat de viitorul Bisericii, pe lângă poarta tuturor confesiunilor, a bătut la uşa tuturor căpeteniilor religioase şi-a poruncit tuturor creştinilor să se iubească unii pe alţii, pentru ca să poată rămâne una în credinţă şi în dragoste, dar noi, datornicii Crucii, ***nu L-am băgat în seamă***, jucându-ne de-a *"Mărturisirile de credinţă"* şi reducând până şi dragostea Lui la un sistem de dogme şi ceremoniale neconcludente.

Da, noi nu L-am băgat în seamă pe Iisus, unica sursă de apă vie, unica posibilitate de salvare - iată învinuirea care stăruie asupra tuturor Bisericilor, asupra tuturor ierarhilor, preoţilor şi pastorilor, asupra tuturor cultelor, asupra tuturor celor ce ne pretindem botezaţi în numele Lui şi aparţinând poporului Său. Nu L-au băgat în seamă pe Iisus nici filosofii, zăvorîţi în foişorul înţelepciunii lor precare, nici intelectualii bisericoşi dar plini de suspiciune în ce priveşte adevărurile supranaturale revelate în Sfânta Scriptură, nici fariseii moralişti, amatori ai unei religii care să nu fie potrivnică meschinelor interese confesionale.

Nu L-am băgat în seamă şi continuă să se ferească de Iisus regretabila categorie a oamenilor *"morţi în greşelile şi păcatele lor"* **(EFESENI, 2.1)**, a semenilor noştri cu sufletul mort, pe care îi întâlnim, cu prisosinţă, participând la viaţa culturală şi politică a Exilului românesc, dar care nu cunosc ***legea păcatului*** care stăpâneşte în mădularele lor, şi se arată astfel incapabili să strige, de-a valma cu Apostolul: *"O, nenorocitul de mine! Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?"* **(ROMANI, 7.24)**.

...

În cuvântarea de pe munte, Iisus ne atrage atenţia că *"nimeni nu poate sluji la doi stăpâni: lui Dumnezeu şi lui Mamona"*. Că dualitatea aceasta, incompatibilă cu spiritul Evangheliei, ne sluţeşte sufletul şi ne zăpăceşte mintea, generând îngrijorările zilei de mâine, cu toată suita lor de gânduri tiranice şi de soluţii contradictorii. Însă, în mod cu totul ruşinos, noi neglijăm faptul că în trăirea noastră, aproximativ creştină, suntem permanent tentaţi să slujim ***şi*** lui Dumnezeu ***şi*** lui Mamona, aidoma oamenilor cu *"inima împărţită"*, denunţaţi de Ap. Iacov, cocoloşind, în diferitele compartimente interioare dominate de păcat, fel de fel de idoli şi de spurcăciuni detestabile.

Monoteismul credinţei noastre nu este decât o iluzie, deoarece am devenit - sau suntem pe cale de a deveni, din cauza fărădelegilor în care ne bălăcim - politeişti şi poligami. Acceptăm teoretic că *"Dumnezeu este unul"*, dar practic ne închinăm la mai mulţi Dumnezei şi-i iubim după măsura poftelor care ne stăpânesc. Noi nu mai credem în *"Dumnezeul cel viu şi adevărat"*, în Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac şi al lui Iacov, din Biblie, ci mai degrabă, în *"Dumnezeul filosofilor şi al savanţilor"*, pe care îi refuză Blaise Pascal; în Dumnezeul creat de noi înşine şi fasonat după chipul şi asemănarea intereselor noastre. *"Eu sunt Cel ce sunt!"*, zice Domnul. Ba nu, îi răspundem cu impertinenţă. Tu eşti Cel ce credem noi că eşti! Pentrucă noi avem nevoie nu de un *"rug aprins"* şi de un *"foc mistuitor"*, ci de un Dumnezeu ***convenabil***, de o religie ***convenabilă***, de o Biserică şi de o credinţă ***convenabile***.

Aşa cum scriam în ultimul număr al trimestrialului *"de luptă şi îndrumare creştină"* ***Iisus Biruitorul***, pe care-l editam în 1976, cu sprijinul frăţesc al neuitatului Ioan Cuşa, Evanghelia ne îndeamnă mereu să părăsim *"puţurile crăpate"* ale automatismului religios, şi să ne întoarcem, cu lacrimi de amară căinţă, la *"Izvorul apelor vii"*, la *"apa vie"* care este Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus

Se impune, ca atare, o mare şi hotărîtoare cotitură a vieţii, o schimbare radicală. Nu prin voinţa noastră proprie, bineînţeles, ci prin lucrarea miraculoasă a Duhului Sfânt, atunci când ne recunoaştem starea de prăbuşire sufletească şi cerem Domnului har şi binecuvântare, în vederea biruinţei. Atunci când *"toate lucrurile"* se înnoiesc; când omul întreg se înnoieşte în Hristos; când îngropaţi împreună cu El, putem trăi ***altfel***. Nu o viaţă peticită, educată, îmbunătăţită. Ci înnoită. Curăţită în sângele Mielului. Înduhovnicită. Ca să ne învrednicim a străluci ca nişte lumini în lume, dând un sens şi o valoare creştină Exilului din care facem parte.

O CRUCE DE MARMORĂ PENTRU NAE IONESCU

În ultimii doi ani s'a făcut mai multă vâlvă în jurul figurii legendare a profesorului Nae Ionescu (1980-1940). Detractorii de serviciu ai creştinismului ortodox şi ai dreptei româneşti, fie neromâni, fie Români pervertiţi de spiritul mondialiştilor oculţi, au căutat să denigreze memoria profesorului şi să lovească, luându-l ca pretext, în generaţia ilustră pe care a păstorit-o şi'n tradiţia naţională în genere.

După campania denigratoare dusă în *"România Literară"* de D-na Marta Petreu (cu sprijinul D-lui N. Manolescu însuşi), D-nii Z. Ornea şi Al. George s'au exprimat în acelaşi sens în paginile *"Dilemei"*, ca să nu mai punem la socoteală reflexele acestor abjecţii morale şi intelectuale în publicaţii de mai mică prestanţă.

"Năiştii" noştri notorii, ca Dan Ciachir sau Marin Diaconu, n'au găsit de cuviinţă de data aceasta, să ia apărarea publică a idolului lor. Nici principalul editor actual al cursurilor naeionesciene - Dl. G. Liiceanu, directorul Editurii *"Humanitas"*- n'a găsit nimic de spus, arătându-se mai preocupat să-l apere şi să-l elogieze nemăsurat pe alde H.R. Patapievici, marele răsfăţat al stângii democrate de astăzi (executoare obedientă a *"directivelor"* ocultei anti-creştine).

Cu atât mai mult s'a onorat Dl. Andrei Pleşu, care, aducându-şi aminte că este Român creştin şi, prin Constantin Noica, oarecum *"nepot"* spiritual al lui Nae Ionescu, a hotărît să-i închine profesorului un întreg număr recent al *"Dilemei"*, echivalent cu o înfrângere principală a tuturor detractorilor mărunţi (o greutate deosebită au avut mai ales *"Argumentul"* D-lui Pleşu şi mărturia autorizată a filosofului Mihai Sora, ce se adaugă mărturiilor mai vechi ale altor iluştri elevi ai lui Nae Ionescu, în frunte cu Mircea Eliade şi Mircea Vulcănescu).

Pe acest fond, dintr'o altă direcţie spirituală şi politică, s'a realizat, cu dăruire şi discreţie, un frumos act creştinesc, naţional şi cultural: ridicarea unei cruci de marmură la mormântul profesorului (până nu demult părăginit) dela Cimitirul Belu *("Figura 49")*.

Iniţiativa şi eforturile împlinirii ei au aparţinut unei persoane de mare distincţie sufletească şi intelectuală, ce a insistat să-i păstrăm anonimatul (îi respectăm dorinţa, chiar dacă o parte dintre cititorii noştri ştiu deja, pe alte căi, despre cine este vorba). Contribuţiile, mai mult sau mai puţin însemnate, au venit din multe părţi, din ţară şi din străinătate.

Crucea, în stil românesc, concepută de arh. Anghel Marcu, are trei metri şi jumătate înălţime (a se vedea imaginea alăturată); ea a fost sfinţită în pragul acestei toamne (9 Septembrie) de Părintele Constantin Coman, care a rostit şi câteva cuvinte frumoase întru pomenirea lui Nae Ionescu, din perspectiva generaţiilor mai tinere. S'a oficiat şi un parastas, cu acelaşi prilej.

Asistenţa a fost puţin numeroasă, evenimentul nefiind mediatizat şi având mai degrabă aspectul unui parastas de familie (spirituală). Au fost prezenţi câţiva publicişti şi editori, câţiva tineri teologi, câţiva vechi legionari şi foşti deţinuţi politici, precum şi ultimele descendente directe ale profesorului, D-na Anca Irina Ionescu şi fiica sa (deci nepoata şi strănepoata, pe linia Răzvan Ionescu, unul ditre cei doi fii ai lui Nae Ionescu; celălalt, Radu Ionescu, a căzut pe frontul de Răsărit, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial).

Fie ca pomenirea profesorului să fie veşnică, atât înaintea lui Dumnezeu, cât şi în conştiinţa generaţiilor româneşti de azi şi de mâine.

Puncte Cardinale

CRUCEA DELA CIMITIRUL BELU

FARA ARMÂNEASCĂ

TRADIŢIILE ŞI OCUPAŢIILE AROMÂNILOR ATESTATE DE ISTORIOGRAFIA ROMÂNĂ ŞI STRĂINĂ

—— Prof. dr. Gh. IONESCU ——

Făcând o privire de ansamblu asupra tradiţiilor Slavilor sudici şi a Grecilor din Peninsula Balcanică, constatăm cu claritate că tradiţiile, datinile Aromânilor au ceva specific, original, care-i apropie foarte mult de Românii nord-dunăreni. (**D. COSMULES**, ***"Datini, credinţe, superstiţii aromâneşti"****, Bucureşti, 1909, p. 338-340*)

La Aromâni, mândria de a fi Aromâni, demnitatea familiei din care făceai parte, respectul pentru cei în vârstă de care trebuia să dai dovadă în timpul muncii, la petreceri, sau între alţi cetăţeni, trebuiau să atingă cotele cele mai înalte, ele aveau valoarea unei devărate axiome. Atunci când capul familiei, bunicul sau tatăl stabileşte normele de conduită sau programul de lucru pentru ziua respectivă, totul trebue îndeplinit punct cu punct, fără discuţie.

Întotdeauna, marile probleme se dezbat în sfatul bătrânilor, dela care îşi are sorgintea şi sfatul comunei la Aromâni, *DIMOGHERONTIA*, existent pretutindeni la Sudul Dunării.

Autoritatea bătrânilor este de necontestat. La naşterea pruncilor se observă foarte multe tradiţii. Femeia gravidă, după porunca bătrânilor este ocrotită, nefiind pusă la munci grele. În timpul vizitelor la ea, vizitatorii nu au voie să-i amintească de mâncăruri şi băuturi recunoscute ca alese şi care eventual, la cererea gravidei, nu le pot oferi. Despre avort, la Aromâni, nici nu se poate vorbi, sarcina fiind considerată sfântă, iar avortul în sine este considerat cel mai mare păcat.

Ziua de naştere care se apropie, e ţinută în mare taină, pentru ca autoarea naşterii să nu sufere. Cu mare prudenţă se face apel la moaşă şi numai în cazuri limită se cheamă doctorul. Când apare noul născut, copiii din familie aleargă veseli prin vecini, pe la rude, prieteni, să anunţe evenimentul, pentru aceasta ei primesc mici daruri (Idem).

Toate cele anunţate despre naştere, sosesc la noul născut cu daruri pentru gravidă şi copil. Cele mai cunoscute daruri sunt: dulceaţă sau clătitele numite *"ţigăni"*. În prima Duminică după naştere, se duc în vizită şi bărbaţii, care aduc, ca dar o monedă de aur *"Florie"* sau alte lucruri de preţ.

După o săptămână, într'o Duminică, are loc botezul pruncului acasă, dar de cele mai multe ori la biserică. Cu mare alai, soseşte naşul, care aduce daruri deosebite. Numele noului născut este dat de naş, el nu e cunoscut, în prealabil, de ceilalţi. La aflarea numelui acestuia, din nou copiii familiei dau buzna prin sat, anunţând vestea, pentru care primesc, din nou daruri. Dela biserică, după botez, pruncul este luat în braţe de naş şi dus acasă.

Băiatul ajuns la tinereţe nu are voie să-şi schimbe naşul cu prilejul cununiei sale. El se schimbă doar în două situaţii extreme: dacă între timp acesta a decedat sau la consimţământul acestuia, dacă trăieşte.

Botezul este o sărbătoare mare la Aromâni, el se desfăşoară cu mare alai în prezenţa rudelor, vecinilor, prietenilor. În unele sate aromâneşti, masa se organizează după trei zile dela botez, când se desfăşoară şi aşa-zisele ursitori - *PUGUNIA*. Tradiţia afirmă că în noaptea Puguniei, vin ursitoarele în camera noului născut, hotărîndu-i destinul. De aceea, lângă prunc se găsesc diferite obiecte: bani de argint, cărţi, unelte, bijuterii etc. Ursitoarele ar spune: să fii bogat ca argintul, tare ca fierul, inteligent ca o carte; ursitoarele sunt în număr de trei şi ele intră în camera pruncului nevăzute de nimeni. Dacă sunt opinii diferite între ursitoare, opinia celei mai în vârstă primează. Pe seama ursitelor, mesenii spun nenumărate anecdote şi întâmplări, care mai de care mai năstrunşnice. După naştere, mama noului născut nu este lăsată singură în cameră, ci este întovărăşită de cineva din casă, chiar de un copilaş, dacă totuşi lipseşte însoţitorul, în cazuri extreme, în colţul camerei se pune o mătură şi nu se scoate nimic din casă. Timp de 40 de zile lehuza trebue să stea în casă. Prin casă se tămâiază zilnic, ca să iasă necuratul, iar preotul citeşte rugăciuni, în fiecare seară. După masa de seară, nimeni nu mai iese sau intră în camera lehuzei, până abia a doua zi, când se deschide uşa. Seara, stăpânii casei trebue să controloze ca pe prispă sau în curte să nu fie lăsate rufe în aer liber, că-i un mare păcat.

Peste 40 de zile, lehuza, noul născut şi moaşa, merg de dimineaţă la biserică, ca să fie binecuvântaţi de preot şi de Dumnezeu. Deabia acum lehuza are voie să se deplaseze la mama ei, în casa părintească, sau la o rudă apropiată, unde se discută până seara şi înainte de apusul soarelui se întoarce acasă. Precizează tradiţia că mama pruncului nu poate păşi pragul casei sale până nu e binecuvântată de preot. Copilul e alăptat de către mamă şi numai în cazuri deosebite de către doică.

Tinerii crscând, ~jung la căsătorie. Aromânii au în această privinţă datini precise şi frumoase, păstrate peste generaţii.

Căsătoria este încă o dovadă a autorităţii bătrânilor. Când tinerii ajung la căsătorie, grija alegerii mirelui sau miresei, o are bunicul sau bunica, sau părinţii dacă aceştia nu mai sunt în viaţă.

Se cunosc multe situaţii când tinerii nici nu se cunosc, pentrucă fata dela 12-13 ani nu are voie să fie văzută de băieţi. Alte ori, mirele este plecat la armată sau negoţ şi logodna se face chiar în lipsa lui, el fiind anunţat numai să vină la nuntă, unde părinţii au făcut toate pregătirile, invitaţiile etc.

Nunta este cea mai frumoasă zi la Aromâni. Ea ţine de Joia până Miercurea viitoare, deci o săptămână. Există un anumit ceremonial care se derulează strict. Joia, se numeşte *"Joia aluatului"*, atunci începe la mire, nunta cu lăutari. Sâmbăta se fac invitaţiile scrise, dar cele mai multe prin viu grai, cu lăutari şi plosca cu vin sau ţuică. Tot Sâmbătă seara, se organizează masa pentru invitaţi, atât la mire, cât şi la mireasă. Mirelui i se cântă cântecul mirelui, în timp ce este bărberit, iar miresei cântecul miresei, în timp ce este gătită festiv. În jurul lor se adună vecinii, prietenii, rudele care le cântă diferite cântece ce le amintesc despre sfânta libertate a tinereţii şi apoi despre o viaţă mai încorsetată de regulile căsătoriei, care va urma după nuntă. Pentru nostalgia trecutului, mirele şi mai ales mireasa, mai sensibilă, sentimental, mai lasă să le curgă câte o lacrimă.

Mesenii iau apoi un măr mare şi frumos pe care se pun bijuterii de argint minuscule, care apoi le împart nuntaşilor.

Figura centrală a nunţii este naşul, pentru care există un evantai larg de ceremonii. Sâmbătă seara, el soseşte la mire, cu colaci, miel, băutură, alte daruri, apoi Duminică dimineaţa alaiul de nuntă în frunte cu naşul, se îndreaptă spre casa miresei cântând cântece de nuntă. La mireasă sunt primiţi în pragul uşii de invitaţii ei. În pragul uşii, mirele o trage pe mireasă spre el, dar cei din partea miresei se prefac că o reţin, ca să nu fie răpită (**DAREMBERG** et **SAGLIS** ***"Dictionnaire des antiquites Grecqes at Romaines"****, Atena, 1656, p.32-33*), precum sabinele la Romani.

Odată terminate urările, nuntaşii merg cu mireasa spre casa mirelui, dar se merge pe o altă uliţă, nu pe acelaşi drum pe unde au venit. Miresa este însoţită de copii mici, din anturajul ei.

La casa mirelui, înainte de a intra, se aruncă în fereastră cu orez şi bomboane, cu fructe, apoi fiecare primeşte câte un pahar special cu vin, iar apoi când mireasa păşeşte în casă, îl unge pe ginere cu miere şi unt, după obiceiul roman, care simbolizează duhul blândeţii şi al bucuriei aduse în noua casă de tânăra mireasă.

Ureamză apoi un alt moment - strângerea colacilor - după care, frânturi din ei se aruncă peste mire, mireasă şi nuntaşi, în cele patru zări.

Momentul cununiei are un fast deosebit. Ea se face la biserică sau în casa ginerului, cum cad de acord părinţii mirelui, naşul şi naşa. După ceremonia respectivă, nuntaşii se întorc la casa mirelui, unde chefuiesc până Luni dimineaţa. Ceremonia e însoţită de hora miresei, în capul ei stând naşul, naşa, socrii şi apoi nuntaşii.

Conform tradiţiei, până Luni după amiază mireasa stă sub paza unor rude, până i se aduce zestrea dela casa ei părintească. În continuare, mireasa însoţită de paznicii ei, coboară în pivniţă, scoţând vin din butoaie mari. Se aşează cu toţii la masă, soseşte zestrea miresei, paznicii pleca, iar mireasa rămâne cu ginerele şi cei din casa lui. In unele localităţi aromâneşti, există o datină străbună ca ginerele să dea bani, ca dar, socrului, spre deosebire de Românii nord-dunăreni unde părinţii miresei dau bani de aur ginerului, sau alte bijuterii.

Mireasa, în prima Duminică după nuntă, se duce cu mirele şi alţi prieteni la biserică şi întoarsă acasă, serveşte pe femeile care au condus-o cu dulceaţă, iar după masă se organizează un chef la casa părinţilor miresei, cu participarea tuturor nuntaşilor, chef numit *PRIGHICEA*, care sfârşeşte Luni, în zori.

În săptămânile următoare, tinerii cu părinţii, rudele şi prietenii, merg la bâlci. Aici, programul este coordonat de căpitani, care supraveghează respectarea ordinii şi obiceiurilor străbune. Prezintă interes desfăşurarea ceremoniilor care au loc la bâlci. Ele încep, în mod firesc, cu o slujbă religioasă, după care toţi cei prezenţi se prind într'o horă mare şi după aceea se organizează mai multe întreceri sportive: sărituri, aruncarea suliţei sau discului, tragerea la ţintă cu arcul, suliţa sau bolovanul, alergări, călărie, dresaj etc.

La bâlci era o adevărată desfătare să priveşti cele mai frumoase straie aromâneşti, care participau şi ele la un fel de concurs neoficial. În ziua bâlciului, câştigătorii concursurilor erau eroii localităţii, primind cununi de arţar, vase de ceramică şi daruri.

•••

Continuare în numărul viitor

SPAŢIUL ORTODOX

Urmare din pag.13

trece dincolo de logic în ilogicul-logic al dragostei. După lege, trebuia să murim, după dragoste nu numai că moartea devine schimbare de orizont al vieţii, ci prin ***iertare*** moartea înseamnă primirea noastră în sfera Învierii.

Că e vorba de Înviere şi nu e loc de altă interpretare se poate vedea din expresii sinonime cu a muri: *"a patra dzuuă ncărcă"* (a patra zi încărcă) şi *"lo calea mare"* (luă calea mare).

E obiceiul ca mortul să fie ţinut trei zile în casă, exact timpul cât a stat Mântuitorul în mormânt. Amintindu-ne de transhumanţă, expresia adaugă, arătând pe decedat, ca şi în viaţă, încărcându-şi lucrurile şi plecând firesc spre primăvara muntelui. E ziua a patra, simbolic ziua spaţiului din care pleacă, luându-l cu el prin lucrurile care i-au conservat existenţa în spaţiu. E vorba de acea ***terra*** căruia i-a aparţinut şi pe care o duce în spiritual.

Cealaltă expresie e şi mai grăitoare, amintind clar identificarea lui Iisus ca Drum spre împărăţia cerurilor, Calea ce duce spre Tatăl: *"Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa, nimeni nu poate veni la Tatăl decât prin Mine."* (Ioan 14:6), ultima parte a citatului explicându-se prin prima parte - Eu sunt Calea! Nu e nici o coincidenţă că această evanghelie e citită la slujba înmormântării.

Ca păstori, aceşti voievozi ai munţilor - Aromânii, au cunoscut multe cărări ale soartei duşmănoase şi fiecare din ele avea pe vameşul Thanatos şi fiecare îl proslăvea cu graiuri de spini pe care Iisus i-a tradus în coroană de biruinţă.

Ce altceva e viaţa decât o conjugare a verbului de trecere în care exersăm cu cărări imaginea Căii-Mari, cu disperare de val căutând Cale şi Adevărul? În contextul filosofiei existenţialiste de azi, ce poate fi mai frumos, ca o puternică credinţă în Înviere, decât a vedea moartea, nu ca un sfârşit ci ca o Cale-Mare de care vorbeşte Sf.Ioan?

Chiar descompunerea trupului, aspectul oribil al morţii, e văzut în altă lumină. Cel mort, plecat din lume, nu devine obiect, ci în credinţa învierii trupurilor, el apare chiar în această ipostază ca subiect creator. El nu se face *"oale şi ulcele"*, ci se duce să facă oale: *"Duşi şi-adară oale"*, nu se face cărămidă neînsufleţită ci: *"Duse si-adară kiramidz"*. Ne găsim la gustul amar al poemelor lui Omar Khayyam care încearcă să-ţi nege pe Thanatos precum filosofia Grecilor. Apele lui bat în nisipul nostru numărându-l, gândeşte-te, ne-ar spune poetul, când ridici ulcica de vin că oase de împăraţi şi de săraci au făcut această horă de lut lângă buzele tale.

Iisus a ştiut că această lume - ţărmul cu nisip numărat de Thanatos are nevoie de o perspectivă a vieţii. A fost creată din dragoste şi a răscumpărat-o prin dragostea întrupării în hora de lut din ulcica lui Omar Khayyam.

Şi mai clară, noţiunea Învierii apare la Aromâni ca Moarte-Botez. Darea în lume nu se face numai prin naştere, ci prin botez, când copilului i se dă un nume, identitatea creştină. *"Da ş' l'ea dit lumea aestă"* (Îl dă şi-l luă din lumea aceasta) explică istoria umană în care se oglindeşte candela botezului ca nişte aripi de lumină. Luarea din lume - moartea - este scoaterea din *"marea vieţii înviforată de păcat"* şi atunci când cel botezat este scos din apă este unit cu Hristos.

În acest context, expresia *"da ş' l'ea dit lumea aestă"* capătă semnificaţii euharistice, de transformare reală şi nu simbolică dintr'o existenţă în alta, amintind momentul suprem al Sf. Liturghii: *"Ale Tale dintru ale Tale. Ţie Ţi-aducem de toate şi pentru toate."*

•••

Atâta timp cât pentru Aromâni la capătul Golgotei există Învierea, atât timp cât moartea pentru ei nu e altceva decât procesul de transhumanţă dela o parte a muntelui spre cealaltă, o plecare, dar şi o destinaţie cunoscută, miracolul existenţei lor ca neam de-a lungul veacurilor nu-i limitat ca un ***efect***, ci sporit, ca o ***trăire*** ortodoxă.

Această nuanţă e deosebită de cea slavă, greacă şi apropiată de cea dacoromână. Dincolo de orizontul geografic, Calea i-a menţinut prin cărările diplomatice ale istoriei ca neam.

Când unul dintre ei pleca în ziua a patra, lăsa, într'adevăr, familiei durerea celor trei zile ale spaţiului, dar şi bucuria speranţei că a treia zi înviind Iisus, a umplut ziua a patra, a spaţiului scos din spaţiu cu bucuria Învierii, ziua născătoare a vieţii veşnice.

Aromânii niciodată nu se vor pierde ca neam, pentrucă sângele lor, atât de mult cât a curs, s'a întărit în piatra ortodoxiei. Precum spunea mult regretatul Tache Papahagi: *"Ca şi casele lor, bisericile Aromânilor sunt făcute din piatră."*

Pr. Dr.Dumitru ICHIM

MARILE PUTERI ŞI ROMÂNIA

- 1856 - 1947 -

-XII-

Prof. Nicolae CIACHIR

După cum se ştie, la 18 Noembrie / 1 Decembrie 1918, se întrunea la Alba Iulia, Marea Adunare Naţională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş, la care au participat peste 100.000 de persoane şi 1.228 de reprezentanţi aleşi, decretând Unirea cu România.

La 8 Ianuarie 1919, Consiliul Central Săsesc şi Consiliul Naţional Săsesc au convocat Adunarea dela Mediaş, care a aprobat hotărîrea Marii Adunări Naţionale dela Alba Iulia, declarând: *"Având în vedere unirea Transilvaniei cu România şi fiind convinşi şi de importanţa mondială a acestui act, poporul săsesc din Transilvania se pronunţă conform principiului de autodeterminare, pentru unirea Transilvaniei cu România. Salută cordial poporul român şi îl felicită pentru îndeplinirea idealurilor sale naţionale. Poporul săsesc ia act nu numai de un proces istoric de importanţă mondială, ci şi de dreptul legitim al poporului român pentru unire şi formarea unui stat"* (citat după **N. Ciachir, Gh. Bercan**, *Diplomaţia europeană în epoca modernă. 1566-1919*, Bucureşti, 1984, p.495).

O decizie asemănătoare au luat şi Şvabii din Banat, întruniţi în Congresul dela Timişoara din 10 August 1919 (**Carol Göllner**, *Muncă şi năzuinţi comune. Din trecutul populaţiei germane din România*, Bucureşti, 1972, p. 88-92).

Astfel, la sfârşitul anului 1918, odată cu încheierea Primului Război Mondial, popoarele din centrul şi Sus-Estul Europei îşi desăvârşeau procesul unităţii de stat, Conferinţa de pace dela Paris trebuia să ţină cont de noile realităţi europene.

România şi Iugoslavia erau partenerele Antantei şi chiar Anglia, Franţa, Italia - principalele beneficiare ale războiului - le recunoscuseră dreptul de a-şi uni teritorii naţionale din monarhia austro-ungară. Deci, cele două state nu cereau nimic în plus, deşi se aflau în tabăra învingătorilor, iar constituirea statelor polonez şi cehoslovac reprezenta o rectificare la adresa istoriei, care s'a dovedit vitregă cu ele.

La 18 Ianuarie 1919, la Paris, se deschideau lucrările Conferinţei de pace, la care au participat 27 de state, plus patru dominioane (Canada, Australia, Noua Zeelandă şi Uniunea Sud-Africană) şi India. Facem paranteza, că India a avut o contribuţie importantă, deşi direct nu era stat beligerant. Au fost recrutaţi 1.457.000 soldaţi, din care aproape jumătate au participat la lupte în China, Franţa, Belgia, zona Salonic, Palestina şi Africa de Est (**Ali K.**, *A new History of Indo-Pakistan since Muslim Rule*, Dacca, 1968).

Preşedinte al Conferinţei, a fost numit, Primul ministru al Franţei, Georges Clemenceau, ţara gazdă, ţară de care s'a izbit, ca un zid de granit, puternica maşină de război germană.

Dela început, cele trei mari puteri europene învingătoare (Franţa, Anglia, Italia), au acceptat ca partener egal, Statele Unite ale Americii, deşi aceasta a intrat în război, de-abia în Aprilie 1917 şi pentru problemele din afara Europei, Japonia. Şedinţele plenare aveau un caracter mai mult protocolar, hotărîrile importante erau luate de cei 4: Georges Clemenceau (Franţa), Thomas Woodrow Wilson (USA), George David Lloyd (Marea Britanie) şi Vittorio Emanuele Orlando (Italia).

Cei patru mari, au hotărît următoarele criterii de desfăşurare a Conferinţei de Pace, împărţind statele participante în 4 categorii:

1. Puteri învingătoare beligerante (Franţa, Marea Britanie, USA, Italia şi Japonia), care aveau interese cu caracter general şi beneficiau de dreptul de a fi prezente în toate comisiile şi întrunirile.

2. State beligerante: Belgia, Cehoslovacia, Grecia, Finlanda, Polonia, Portugalia, **România**, Serbia, iar în afara Europei: Brazilia, dominioanele engleze şi India, Cuba, China etc., cu interese cu caracter special, cu drept de a participa numai la chestiunile care le privesc direct.

3. şi 4. Intrau ţările care rupseseră relaţiile diplomatice cu Quadrupla Alianţă, statele neutre şi în curs de formare. Ele puteau participa numai la şedinţele ce le priveau direct; de asemenea aveau dreptul să-şi expună deziderate în scris.

Delegaţia română, formată din şeful guvernului, Ion I.C. Brătianu, şi Nicolae Mişu, Ministrul României la Londra, era însoţită de mai mulţi consilieri, în calitate de experţi politici, de militari şi economişti. Brătianu, spirit intransigent, dar lipsit de supleţe, copleşit de amintirile suferinţelor ţării, a întâmpinat cu vie dezaprobare şi amărăciune, poziţia marilor puteri faţă de România şi celelalte state aliate. România, Belgia, Serbia, Muntenegru, care luptaseră eroic şi semnaseră tratate unde li se specificau drepturile, au aflat cu stupoare punctul de vedere al lui Clemenceau, supranumit *"Bismarck al Franţei"*, după care *"fiecare semnifică în faţa Conferinţei, cât semnifică puterea sa militară"* (*Dezbaterile Adunării Deputaţilor, şedinţa din 17 Decembrie 1919*). Astfel România şi alte o serie de ţări, se vedeau silite să accepte o serie de condiţii, fără să fi fost consultate, cu toate că România şi Iugoslavia, avuseseră o contribuţie majoră la înfrângerea şi destrămarea Austro-Ungariei.

Avea dreptate Brătianu să afirme dela tribuna Conferinţei de Pace *"că drepturile statelor sunt aceleaşi pentru toţi"*, iar atunci când vocea delegaţiei române nu a fost ascultată, să părăsească Conferinţa şi să prezinte demisia cabinetului său (Septembrie 1919). Eforturile depuse de reprezentanţii României, intervenţiile lui Take Ionescu, Nicolae Titulescu, Ion Cantacuzino şi alţii, făcute cu demnitate şi curaj, au determinat până la urmă ca interesele ţării să fie satisfăcute în majoritatea lor (*La Roumanie devant le Congrès de la paix*, Paris, 1920).

Între idealismul preşedintelui Wilson şi apetitul naţiunilor învingătoare, era foarte greu de realizat o înţelegere, încât într'o atmosferă de gelozie şi suspiciune reciprocă se va elabora tratatul de pace, remarcă Jacques Droz (*Histoire diplomatique de 1648 à 1919*, Paris, 1972, p. 547). De altfel, avea dreptate, Clemenceau să afirme că războiul a fost câştigat, dar este mult mai dificil, de statornicit pacea.

În orice caz, la 28 Iunie 1919, s'a iscălit la Versailles, tratatul de pace între Antantă şi Germania, principalul partener al Quadruplei Alianţe. Redusă ca teritoriu, fără colonii, cu un efectiv militar limitat (100.000 trupă şi 4.000 ofiţeri), cu serviciul militar obligatoriu interzis, cu toată flota militară şi aviaţie în mâinile Antantei, obligată să plătească o sumă uriaşă drept despăgubire de război, Germania înceta de a mai fi o mare putere (vezi pt. amănunte, *Tratatul de pace între Puterile Aliate şi Asociate şi Germania, semnat la Versailles la 28 Iunie 1919*, Bucureşti, 1919).

Austro-Ungaria, nu avea cum să-şi apere graniţele existente din 1914, căci Românii, Polonezii, Croaţii, Cehii etc., luaseră ce era al lor. De altfel, nu conferinţa de pace a împărţit teritoriile monarhiei habsburgice, ci războiul, procesul istoric de emancipare a popoarelor asuprite (**E. Taylor**, *La chute des Empires (1914-1918)*, Paris, 1964, p.67 şi urm.).

Prin pacea dela Saint-Germaine en Laye, din 19 Septembrie 1919, Austria se transforma într'un foarte mic stătuleţ (84.000 km. pătraţi) recunoscând vecinilor săi, independenţa şi teritoriile care li se cuveneau. Prin articolul 59, Austria renunţa în favoarea României la toate drepturile şi titlurile *"asupra părţii din fostul Ducat al Bucovinei"* (**N.Ciachir**, *Din istoria Bucovinei (1775-1944)*, Buc. 1993, p. 103).

Celălalt partener al monarhiei dualiste, Ungaria, iscălea cu Antanta, pacea dela Trianon, în Iunie 1920 şi se constituia ca stat de sine stătător. Tratatul fixa graniţele cu Austria, Cehoslovacia, Iugoslavia şi România, aceasta din urmă primind pe baza art.45, Transilvania, Banatul, Crişana şi Maramureşul, teritorii străvechi româneşti, care se alipiseră ţării, la 1 Decembrie 1918 (vezi şi *Traité de paix les entres puissances alliée et associés et la Hongrie*, Bucarest, 1920).

Ceilalţi doi membri ai Puterilor Centrale, Bulgaria şi Turcia au semnat tratatele de pace la Neuilly (27 Noembrie 1919 şi respectiv, Sèvres (10 August 1920). Cadrilaterul revenind României, deci se restabilea graniţa dela începutul Primului Război Mondial.

J.B. Duroselle, relevă că relaţiile internaţionale, ca o consecinţă a războiului, au evoluat ţinând cont tot mai mult de voinţa popoarelor (*op. cit*, p.236). Totodată, tratatele din anii 1919-1920, fără să reuşească pe deplin a realiza o Europă a naţionalităţilor, au marcat un real progres în acest sens.

România, membru fondator al Societăţii Naţiunilor (1919) şi cu o suprafaţă ce depăşea 295.000 kilometri pătraţi, deci în graniţe fireşti, privea optimist spre viitor.

Continuare în numărul viitor

SOCIETATEA ACADEMICĂ "JUNIMEA" DIN CERNĂUŢI ŞI-A CONTINUAT ACTIVITATEA ŞI ÎN REFUGIU LA CLUJ

Prof.Dr. Ion GHERMAN

După înfiinţarea în 1875 a Universităţii din Cernăuţi, studenţii români din Bucovina au constituit Societatea Academică *"ARBOROASA"*.

Societatea înfiinţată, aşa cum menţionează Ion Nistor, la îndemnul lui Teodor Stefannelli, urmărea *"perfecţionarea reciprocă a membrilor pe teren naţional, literar şi cultural"* şi îşi propunea să fie *"o şcoală bună şi roditoare pentru interesele naţionale ale Românilor din regiune"*.

Dar Societatea *"Arboroasa"*, condusă ca preşedinte de Ciprian Porumbescu şi ca secretar de Constantin Morariu, a trebuit să-şi întrerupă frumoasa activitate începută după foarte scurt timp, chiar în 1877.

"Curtea dela Viena" ducea o politică perseverentă de intoleranţă faţă de Români care în Bucovina se străduiau să apere un drept legitim de susţinere a culturii lor naţionale. În acest scop politica de dominare habsburgică urmărea, aşa cum remarcă D. Vatamaniuc (1994) *"să rupă regăturile bucovinenilor cu Moldova şi să slăbească rezistenţa acestora împotriva germanizării provinciei"*.

Aşa se explică, că folosindu-se de nişte pretexte nesimnificative, puterea habsburgică a trecut la dizolvarea societăţii şi arestarea comitetului de conducere.

Din nefericire, după nedreapta desfiinţare a *"Arboroasei"*, membrii ei s'au adunat şi-au înfiinţat Societatea Academică *"JUNIMEA"* pe care au pus-o sub preşedenţia lui Dimitrie Onciu.

Adoptând cu însufleţire acelaşi program naţional, societatea nou înfiinţată *"JUNIMEA"* şi-a câştigat repede noi adepţi şi un nume tot mai mult apreciat. Prestigiul la care ajunsese *"JUNIMEA"* rezulta şi din faptul că la serbarea aniversării de 30 de ani de activitate au luat parte ***Nicolae Iorga*** care reprezenta *"SEMĂNĂTORUL"*, ***Simion Mehedinţi*** care reprezenta revista *"CONVORBIRI LITERARE"*, ***Constantin Stere*** care reprezenta revista *"VIAŢA ROMÂNEASCĂ"* şi multe alte figuri cunoscute ale vremii (I. Nistor, 1991).

Societatea Academică, *"JUNIMEA"*, cu excepţia întreruperilor impuse de o serie de evenimente neaşteptate a continuat să se menţină decenii întregi, după Lecca Morariu, *"nu numai ca o societate studenţească ci şi o impresionantă citadelă culturală generată de Măria Sa iniţiativa particulară într'un război grav de afirmare naţională"*.

Pornind dela deviza consacrată: *"Vivat, Crescat, Floriat, Junimea"* Ştefan Hostiuc (Cernăuţi) face recent o apreciere completă şi justificată când afirmă: ***Trăind*** *"JUNIMEA"* a dat viaţă mai multor generaţii de buni Români. ***Crescând*** ea a format şi promovat personalităţi remarcabile. ***Înflorind*** a făcut să rodească în inimile Bucovinenilor sentimentul naţional românesc.

Toate acestea, vin să explice de ce cele câteva zeci de studenţi bucovineni la Universitatea Clujeană, am simţit nevoia să reînfiinţăm *"JUNIMEA"* în capitala Transilvaniei.

La Cluj, în acea atmosferă postbelică de înălţătoare afirmare naţională şi de efervescenţă intelectuală şi spirituală, Societatea Academică *"Junimea"* din Cernăuţi şi-a făcut repede loc. La îndemnul profesorului universitar Erast Tarangul, în anii 1946-1948, a fost încă posibil să ne adunăm în mai multe şedinţe şi să adoptăm statutul societăţii.

Apariţia societăţii noastre printre clujeni, a fost primită cu consideraţie şi multă simpatie. O dovadă a acestui lucru este şi faptul că, nouă, bucovinenilor junimişti, ni s'a oferit cinstea de a defila cu drapelul în costume naţionale în fruntea acelei coloane de peste câteva mii de studenţi şi de cetăţeni ai oraşului Cluj, care a sărbătorit în 1946 acel ultim 10 Mai liber.

Onorat de compatrioţii bucovineni, prin aceea că m'au ales preşedinte, am încercat în cercul nostru destul de strâmt, ca în această scurtă perioadă de libertate pe care am mai avut-o, să reînviem împreună câteva din tradiţiile societăţii. Astfel ne-am obişnuit ca la şedinţe şi în ocazii mai deosebite să purtăm la piept semnul nostru distinctiv, o panglicuţă cu culorile roşu, galben şi albastru, aşezată orizontal una peste alta.

O nefericită ocazie în care ne-am adunat cu toţii, ne-a prilejuit-o, în 1946 moartea profesorului universitar bucovinean Alexandru Procopovici. La înmormântarea făcută după obiceiurile *"Junimii"*, în calitate de preşedinte al societăţii, purtând în diagonală tricolorul românesc, am ţinut un mişcător discurs comemorativ. Organizată în mare măsură de studentul bucovinean Havrilescu Vasile, înhumarea a stârnit o puternică emoţie printre studenţii şi profesorii care au participat în număr mare la această tristă adunare. Punctul culminant de emoţie, l-a constituit printre cei prezenţi, momentul în care coborîrea în mormânt a sicriului înfăşurat în tricolorul românesc, a fost însoţită de intonarea cunoscutelor versuri: *"Iar când fraţilor m'oi duce dela voi şi-o fi să mor, / Pe mormânt atunci să-mi puneţi mândrul nostru tricolor"*.

În memoria primului ei preşedinte, Dimitrie Onciu şi în memoria tuturor acelora care zeci de ani au slujit-o cu dragoste şi mult devotament am ţinut, ca fost preşedinte, să fac această scurtă completare asupra perioadei pe care a trăit-o *"JUNIMEA"* şi la Cluj.

Este de presupus că dacă n'ar fi intervenit în 1948 acea nefericită reformă a învăţământului universitar care a dus la destrămarea comitetului societăţii şi dacă n'ar fi urmat apoi acea perioadă lungă de dictatură comunistă, societatea academică *"JUNIMEA"* trăia şi astăzi.

Lipsa unei societăţi cu un asemenea program naţional, de-o asemenea atitudine şi de o asemenea ţinută, ca aceea pe care a avut-o societatea academică *"JUNIMEA"*, se resimte şi în viaţa de astăzi a societăţii noastre româneşti. Un loc fără îndoială şi mai justificat i-ar reveni unei asemenea societăţi în ***NORDUL BUCOVINEI*** şi în ***ŢINUTUL HERŢA***, acolo unde Ucrainenii au dus şi mai duc încă o politică de desnaţionalizare asemănătoare cu aceea pe care o duceau pe vremuri Austriecii.

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele *Basarabia* e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - *Mihai Eminescu*

1918 De când Ruşii te prădară
N'avem soare nici hodină,
Fără tine n'avem ţară
Bucovină, Bucovină!... **1995**
Vasile POSTEUCĂ

ROMÂNISMUL BUCOVINEI

Nicolae LUPAN

De când e suflet de Român pe pământul ce-i poartă numele, Românul a stat neabătut la straja Ţării sale şi a românismului ei. Românism ce ne arată obârşia de neam şi nume de Român. Nume ce dela veşnicul oraş de pe Tibru ni se trage. Dela Roma deci şi dela Romani care îşi scriu Istoria încă dela începutul mileniului întâi de până la era noastră. Un popor de viteji ce-şi adusese la picioare toate ţările cunoscute din acea vreme.

O împărăţie ce număra peste 120 de milioane de trăitori! Iar ca întindere, având în vedere densitatea neînchipuit de mică a populaţiei, Împărăţie ca cea a Romanilor nu fusese o alta mai mare pe lume. Şi peste tot, unde călca picior de Roman, înflorea bunăstarea şi civilizaţia.

Iar împărat mai semeţ decât Traian, care a împărăţit şi peste întinsurile noastre de astăzi ce făceau parte din zisa Romanie cu limbile ei romanice, nu mai fusese până atunci şi nici de atunci. Deşi împărăţise doar 19 ani. Întinsuri ce cuprindeau Ardealul, Banatul, Basarabia, Crişana, Dobrogea, Maramureşul, Moldova, Muntenia şi Oltenia. Şi chiar dacă aceaste denumiri nu existau încă, ele toate formau ceea ce se numea Dacia. Dacia lui Burebista şi Decebal. *"Decebal cel neastâmpărat"*, cum zicea cu strâmbătate Traian care, pus la cale de generalii belicoşi, hotărî *"să-l stingă di pi faţa pământului"*! Un plan orgolios adus la îndeplinire în doar 4 ani de zile.

Astfel, la anul 106 de după Hristos, Marcus Ulpius Traianus prefăcu Dacia în provincie romană *"împoporată cu colonişti de toată mâna"*. Aşadar, din acea *"coapsă a Daciei şi-a Romei"*, vorba lui Ioan Neniţescu din *"Pui de lei"*, venim noi Românii ca popor şi naţiune.

Prin urmare, Arboroasa, ca *"ţeară a făgetului"*, rebotezată de Polonezi şi Ruteni abia în secolul al XVIII-lea în *"Bucovina"*, făcea parte din Dacia Traiană. Drept care, dacă pornim răbojul vremii dela anul 106, Românii bucovineni se află în ţara lor de baştină de 1990 de ani! Altfel zis, ei sunt trăitorii cei mai vechi ai acestui pământ! Iar prin ei şi dulcea limbă românească ce-şi trage şi ea numele dela cetatea Romei.

Nu e greu de presuspus ce culmi de civilizaţie europeană ar fi atins Dacia Felix dacă, începând cu anul 375, nu s'ar fi năpustit asupra ei tot felul de lifte păgâne: Goţii, Hunii, Gepizii, Avarii, Slavii, Bulgarii, Ungurii, Pecinegii, Cumanii, Tătarii care, vreme de o mie de ani au pustiit Europa până în adâncurile ei, distrugând în ultimă instanţă Imperiul Roman. Distrugere ce, spre ruşinea lui Aurelian (Lucius Domitius Aurelianus), distins împărat roman care, deşi cucerise Galia, Egiptul, Palmirya a renunţat cu laşitate la Dacia, în favoarea unor triburi nestructurate ca cele ale Goţilor sau Carpilor.

Imperiul, ca structură geopolitică, a fost distrus. Bravul său popor însă n'a putut fi stârpit. Din rădăcinile lui au dat lăstarii indefrişabili ai gintei latine: Românii, Italienii, Francezii, Spaniolii şi Portughezii.

Românilor, ca nici unor alţi fraţi prin obârşie, le-a fost dat să cunoască la nesfârşit focul şi sabia năvălitorilor. Şi dacă natura nu ne dăruia Carpaţii şi Codrii, puţin probabil că am fi putut supravieţui vitregiilor soartei. Anume în ascunzişurile lor îşi găseau străbunii noştri adăpost în vremuri de răstrişte. De unde şi aforismul: *Codru-i frate cu Românul!* Iar când furtuna barbariei şi nedreptăţii trecea, înaintaşii noştri ieşeau din văgăuni ca să pună încă şi încă odată stăpânire pe întinsurile ce le aparţineau din tată în fiu.

Aşa s'a întâmplat şi cu plăieşii lui Dragoş care, în anul Domnului 1288, coborînd pe apa Moldovei din Maramureşul Ardealului către soare-răsare, dădu, cum spun cronicile, *"de locuri desfătate, cu câmpii deschise şi, înmulţindu-se"* a pus bazele a ceea ce urma să se numească Moldova, *"bătând în pecetea ţării cap de bour"*. Bour pe care Dragoş l-ar fi răpus *"cu mâna lui"*.

Nenumăraţi au fost râvnitorii la ceea ce este a Românului de când lumea. Iar printre ei, cele mai mişeleşti s'au dovedit a fi triburile slave. Triburi ce din străfunduri de stepe sălbatice au invadat, în căutare de pradă, întinsuri din centrul Europei şi de pe ambele maluri ale bătrânului Danubiu.

Triburi ale căror descendenţi mai trăiesc în locurile lor de baştină în bordeie şi izbe laolaltă cu porcul, capra şi orătăniile. Cătune şi sate ce se întind până dincolo de Urali în care, din cauza basamacului şi brăgii, e greu de găsit un bărbat care să fi atins vârsta de pensie. Un milion de bărbaţi şi femei pe an morţi de... alcool!

Iată, dar, cine sunt eliberatorii Românilor bucovineni şi basarabeni de *"sub jugul Românilor"*. Iată în mâinile cui se află Noua Suliţă a lui Petru Rareş, Cernăuţiul lui Aron Pumnul, Herţea lui Gheorghe Asachi şi Storojineţul lui Iancu Flondor!

Dar să nu anticipăm.

(va urma)

Veşti din nordul Bucovinei

ŞCOLI NOI PENTRU ROMÂNI

Ion CREŢU

Noul an şcolar, început la 1 Septembrie, s'a remarcat prin două evenimente de mare importanţă în viaţa spirituală a Românilor din actuala regiune Cernăuţi. După mai bine de jumătate de veac, în vechiul oraş românesc Herţa, baştina lui Gheorghe Asachi, a fost deschis un liceu, care de acum înainte va purta numele acestui ilustru cărturar-enciclopedist. În sfârşit, copiii Românilor din partea locului vor avea posibilitatea să înveţe limba maternă. Deschiderea acestei instituţii, după cum s'a exprimat plastic directorul ei, domnul profesor Zaharia Onescu, *"a fost aşteptată de către noi ca ploaia din cer de către plugari"*.

La realizarea acestui vis al herţenilor, au contribuit cerinţele insistente ale părinţilor, pedagogilor, susţinuţi activ de conducerea locală în frunte cu Domnul Ilie Avasiloaie, şeful administraţiei raionale de stat Herţa.

Liceul *"Gheorghe Asachi"* (de altfel, al doilea cu limba de predare română, după liceul *"Mihai Eminescu"* din Carapciu pe Siret, în regiunea Cernăuţi) va funcţiona la baza fostei şcoli-internat, unde îşi făceau mai înainte studiile copii de orfani şi din familii nevoiaşe din întregul spaţiu românesc nord-bucovinean.

La festivităţile de inaugurare s'au spus multe cuvinte frumoase, s'au exprimat păreri pline de încredere în succesele de viitor ale acestei instituţii. Astfel, Domnul Mihail Caţ, inspector general la secţia regională a învăţământului, a menţionat că *"sarcina corpului didactic al noului liceu din Herţa constă în transformarea lui într'un adevărat focar al învăţământului şi culturii româneşti în raion"*. Sperăm şi noi că aşa va fi, mărturie servind alegerea minuţioasă a cadrelor didactice, sprijinul acordat de organele locale, de părinţii elevilor şi sponsorii care au venit în ajutor.

Un ajutor ştiinţific-metodic concret au promis herţenilor profesorii dela liceul teoretic *"Grigore Ghica Voievod"* din Dorohoi, judeţul Botoşani, prin Doamna director Rodica Mafteiu şi profesoara Eugenia Prodan.

Ziua de 1 Septembrie a adus bucurii de nedescris şi unui mare număr de Români din oraşul Storojineţ. Orânduirea bolşevică rusească instalată aici odată cu ocuparea Nordului Bucovinei, a închis nu numai renumitul liceu din acest oraş pitoresc dela poalele Carpaţilor, ci şi toate celelalte şcoli de cultură generală, obligându-i pe bieţii Românaşi să înveţe în limbile străine rusă şi ucraineană. Numai după destrămarea imperiului întunericului, din inţiativa unor intelectuali patrioţi şi a unor părinţi şi pedagogi mai îndrăzneţi, aici a fost deschisă, în localul unei şcoli ucrainene, clasa întâia cu limba de predare română. Şi iată acei micuţi au ajuns în clasa a şasea, urmaţi de alţi elevi în clasele inferioare. A apărut necesitatea acută de deschidere a unei şcoli independente. Iniţiativa a luat-o în mâinile sale Domnul Arcadie Opaiţ, preşedintele Societăţii pentru Cultură Românească *"Mihai Eminescu"*, şi eforturile lui s'au încununat de succes: în cătunul Maidan din Storojineţ a fost deschisă şcoala medie românească, deocamdată incompletă, având-o ca director pe Doamna Olga Gudeli.

Să-i felicite pe elevi, pedagogi, părinţi cu remarcabilul eveniment au venit Domnii Ion Ilica, locţiitor al şefului administraţiei raionale de stat, Erasm Marţeniuk, locţiitor al şefului direcţiei regionale a învăţământului, Silvestru Dovgani, şeful secţiei raionale a învăţământului, doctorul docent Aurel Constantinovici, preşedintele Asociaţiei Ştiinţifice-Pedagogice *"Aron Pumnul"* din Ucraina.

Domnul Arcadie Opaiţ a mulţumit administraţiei raionale de stat, organelor învăţământului public pentru susţinerea şi înţelegerea necesităţii deschiderii acestei şcoli româneşti, exprimându-şi încrederea că va fi acordat în curând ajutorul necesar pentru aducerea în ordine a clădirii şcolii. La rândul său, Societatea *"Mihai Eminescu"* va aproviziona elevi cu manuale, caiete, literatură artistică, conform programei de învăţământ.

Din partea părinţilor, cuvinte emoţionante a rostit Doamna Olga Popov, profesoară de matematici, mamă a două eleve (în clasele a şasea şi a treia) în această şcoală: *"Am aşteptat mult eu ca şi copilaşii noştri să poată spune: "Bună ziua, şcoală!", "Bine te-am găsit, grai matern!"*

Noi dorim din tot sufletul, liceului *"Gheorghe Asachi"* din Herţa şi şcolii medii româneşti din Storojineţ, succes în propăşirea neamului nostru.

SPICUIRI DELA COLOCVIUL
"DE CE NU SE FACE REÎNTREGIREA?", ŢINUT LA BUCUREŞTI ÎN LUNA IUNIE 1995

Ion GHERMAN (Bucureşti): Ca unul ce m'am născut şi am copilărit în zona Herţei Dorohoiului pot să afirm că în satul meu natal Pilipăuţi, cât şi în toate satele învecinate, n'am întâlnit, n'am văzut şi n'am auzit de vreun Rus sau vreun Ucrainean.

Iată de ce intrarea ilegală şi brutală a Ruşilor în Herţa, ţinut curat românesc din Vechiul Regat, a umplut de mânie şi revoltă inimile Românilor de pretutindeni. Şi nu numai ale Românilor.

Iar faptul că hrăpăreţii noştri vecini din Nord şi Răsărit fac aluzii tendenţioase la nişte tratate ce le convin şi vorbesc de pământuri curat româneşti ca de nişte "teritorii ucrainene" dovedeşte, o dată în plus, că se merge în continuare pe aceeaşi deformare a istoriei şi pe aceeaşi ascundere a adevărului şi dreptăţii.

In nici un caz, afirmaţia fără scrupule că "Ucraina nu are pretenţii teritoriale faţă de vecini" nu poate să încheie un asemenea capitol şi nici să ne vindece rănile adânci pricinuite de răpirea unor pământuri dintotdeauna româneşti.

Mihai LUPU (California): ...Să nu uităm că Ucraina s'a trezit peste noapte putere nucleară şi este pornită să exercite presiuni asupra mai marilor zilei pentru a-şi păstra teritoriile străine cu care a blagoslovit-o matuşca Rusie. Ş'apoi, cine să ceară dreptate pentru România? Guvernanţii mafioţi de sorginte comunistă dela Bucureşti şi Chişinău?...

Dea Domnul ca Românii să se deştepte cu adevărat "din somnul cel de moarte" şi la alegerile din anul viitor să-i înlăture dela putere pe ciocoii comunişti. Cred însă că pe termen lung, singura soluţie politică viabilă pentru România este reinstaurarea Monarhiei.

PAGINĂ REALIZATĂ DE N. LUPAN

Foarte bine, dar...

Am citit cu mult interes şi recunoştinţă de Român intervenţia marelui nostru prieten David Funderburk rostită în Sala Mare a Congresului american, transmisă în direct pe un canal de televiziune de mare audienţă şi comentată de întrega presă americană.

Este nespus de îmbucurător faptul că s'a găsit, în sfârşit, cineva care să le vorbească Americanilor despre trecutul glorios al României ca avanpost al Europei şi civilizaţiei sale împotriva tuturor intemperiilor barbare din Răsărit. Tuturor şi dintotdeauna!

Cred însă că n'or fi chiar prea mulţi Americani care, aşa cum se glumeşte uneori pe socoteala lor, să nu ştie că Bucureştiul este capitala României şi nu a Ungariei sau că *"la sfârşitul războiului România a fost ocupată de Uniunea Sovietică..."* etc.

Confuzia cea mare se produce atunci când congresmenul David Funderburk afirmă că *"aproximativ 25 de milioane de Români trăiesc azi în România şi în Republica Moldova, fosta Basarabie"* (sic!)

Ca şi cum Americanii n'ar trebui să ştie ca abeǎranta Republică Moldova este o creatură impusă de Moscova şi că Basarabia a fost, este şi va fi mereu una dintre cele zece provincii româneşti.

Altfel zis, n'a fost pus degetul pe adevărata rană sângerândă a României: ocuparea cu forţa armată sovietică, în urma tratatului Ribbentrop-Molotov (nul şi neavenit), a Basarabiei, Nordului Bucovinei şi Ţinutului Herţei.

Iată ce, după părerea mea, trebuia să li se spună sus şi tare Americanilor. Desigur, prietenul României David Funderburk putea să ia drept legală existenţa Republicii Moldova. Ca, de altfel, şi atâţia alţi Americani sus-puşi... Şi, deci, nu i se poate imputa cu severitate acest lucru. Sfătuitorul dumnealui însă, Nicolae Dima din Washington, n'avea dreptul să *"omită"* aşa ceva.

Nicolae LUPAN

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

ÎN APĂRAREA LUI ILIE ILAȘCU ȘI A ROMÂNILOR BASARABENI

Deținerea în continuare în închisoarea din Tiraspol a compatriotului nostru **Ilie Ilașcu** și a colegilor săi reprezintă o insultă la adresa demnității naționale românești și a spiritului universal de umanitate.

Ilie Ilașcu este grav bolnav, continuă să fie maltratat, și se poate stinge oricând. A asista cu brațele încrucișate la această agonie, înseamnă a nu ne face datoria de Români și de oameni.

La inițiativa unor Americani cu conștiința românească, Deputatul **Martin Hoke** din Ohio a introdus încă din luna Mai *în Congressional Record* o rezoluție cu privire la Basarabia și Ilie Ilașcu. Recent, *Comisia dela Helsinki* l-a invitat oficial pe Ilașcu să vină la Washington pentru audieri. Biserica *"Sf. Cruce"* din Washingtom l-a declarat pe Ilie Ilașcu membru de onoare al parohiei. Cea mai mare organizație românească din America, *Uniunea și Liga* a acționat în apărarea Românilor basarabeni. Alte persoane și organizații românești au acționat și ele ferm în apărarea lui Ilașcu.

Nu știm dacă aceste eforturi și intervenții îl vor salva pe Ilie Ilașcu, pe patrioții români întemnițati la Tiraspol ori Românii basarabeni, care au fost prinși din nou în lanțurile Moscovei. Știm însă că dacă nu vom face nimic, celelalte țări și națiuni ne vor disprețui, dar posteritatea ne va condamna. În acest scop, ***Societatea "Avram Iancu" din New York și Fundația Româno-Americană din New Yersey*** au luat inițiativa invitării în Statele Unite a unor cunoscuți luptători basarabeni pentru drepturile Românilor. Aceștia vor prezenta cauza lui Ilie Ilașcu și a Basarabiei la Washington și la New York în cazul în care Ilașcu nu va fi eliberat din închisoare. Invitațiile vor fi făcute de comun acord cu prietenii Românilor din Congres, pentru ca delegații să fie primiți la Washington în Februarie 1996, cu prilejul Săptămânii Naționale a Rugăciunii.

Trebue ințețită campania publică în favoarea lui Ilașcu și avem nevoie de sprijin financiar.

Vă rugăm să faceți donații pentru susținerea aceste campanii. Contribuțiile pe numele Societății ***"Avram Iancu"*** sunt scutite de impozite (Tax deductible). Trimiteți ajutoarele (Cauza Basarabiei) pe adresa:

"Avram Iancu" Society c/o Mihai Vânătoru (Treasurer), 290 Brookvalley Rd., Towaco. N.J. 07082

Nicolae Dima
Ad Hoc Committee Coordinator, Washington D.C.
Septembrie, 1995

DEMONSTRAȚIE CONTRA LUI ILIESCU LA NEW YORK

Uniunea Română pentru Credință și Libertate, Asociația Foștilor Deținuți Politici, secția New York a Filialei Geneva și Alianța Civică, au organizat o demonstrrție de protest împotriva Președintelui Ion Iliescu.

Motivația acestei demonstrații a fost situația tot mai tragică a României, încălcările drepturilor umane, refuzul de a restitui bunurile confiscate de regimul comunist, refuzul de a răspunde protestului făcut de Sindicatul Liber al Televiziunii și Radioului pentru a permite o informație liberă și corectă a populației și, nu în ultimul rând, apartenența lui Iliescu la KGB.

Președintele Iliescu a venit la New York, împreună cu alți 200 șefi de stat pentru a participa la aniversarea de 50 de ani dela înființarea ONU-ului. Printre aceștia, pe lângă Iliescu, a fost și Fidel Castro, care, ciudat, a fost huduit de Cubanezii din New York pe aceleași străzi ca și Iliescu, cele două misiuni - cubaneză și românească - fiind vecine.

Demonstrația a avut loc la întretăierea lui 3-rd Avenue cu 38th street, în cursul zilelor de Sâmbătă și Duminică, 21 și 22 Octombrie.

Sâmbătă a fost o ploaie torențială care a durat mai multe ore. Cei mai îndârjiți dintre demonstranți au rămas sub ploaie, până la ora 5 pm, când Iliescu a venit la misiunea română, însoțit de un mare număr de securiști și s'a strecurat în grabă în clădire în strigătele de protest și lozincilor strigate de demonstranți: *"Iliescu Kagebist"*, *"Nu mai vrem nici un pic, președinte bolșevic"* etc.

Securiștii din misiune fotografiau de zor pe demonstranții dela ferestrele clădirii. Așa se întâmpla și pe vremea lui Ceaușescu. Poate că aceiași indivizi de pe vremea lui Ceaușescu făceau și acum fotografiile. Unii indivizi, care făceau pe beții, au încercat să tulbure demonstrația. Poliția newyorkeză a intervenit, obligând pe tulburători să-și vadă de drum. Încă odată, Iliescu folosește exact aceleași metode de pe vremea lui Ceaușescu.

A doua zi, la 3 pm. un număr mult mai mare de demonstranți s'au adunat în același loc, strigând lozinci anticomuniste și desfășurând steaguri românești și americane, precum și lozinci scrise și distribuind trecătorilor afișe în română și engleză, în care explicau cine suntem și de ce demonstrăm. Vecini cu noi, demonstaru Cubanezii și adeseori ei strigau cu noi lozinci anti-Iliescu, iar noi strigam cu ei împotriva lui Castro.

Demonstrația a durat până la ora 6,30, spre disperarea celor din misiune. Menționăm ca cei mai activi dintre demonstranți pe Liviu Butura, Paul, Gr. Caraza cu soția, Cosma și mulți alții. Dintre preoți, au fost Părintele Calciu, care a și lansat apelul la demonstrație și Părintele Viorel Dumitrescu.

Iliescu a afla că nu toți Românii din exil pot fi cumpărați.

Corespondent

ALEXANDRU OANĂ

Decembrie 1922 - Iunie 1995

SĂ NU-L UITĂM

O cruce în plus
Pe deal mai sus
Ce se înalță
În nepătruns;
E crucea lui Alex
Ea ne spune că s'a dus...
În Eterna Fericire

Văzduhul l-a cutreerat
Soarele l-a'mbrățișat
Norii negri i-a'nfruntat,
Dâre de fum a lansat
În elan de tinerețe.
Vise n'a abandonat
Ajuns la bătrânețe.

A rămas Valeria, soția lui dragă, cu cei trei feciori: Mihai, Richard și Dany să-i continue visele.

În tinerețe se pregătea pentru profesia de pilotaj în Armata Română, trecând prin viață cu privirile mereu spre cer, căutând parcă eterna fericire.

Întregirea familiei pentru el era o datorie sfântă. A strâns în jurul lui tot ce a putut aduce din țara îndepărtată România: nepoți, nepoate, cumnați și cumnate pe care i-a iubit ca și pe copiii lui.

Viața fraților din țara subjugată îl frământa pe Alex și cum nimic nu putea face, s'a atașat tradițiilor românești de pe lângă Biserica *Buna Vestire* din Montreal, al cărei stâlp de bază era, fără să neglijeze alte organizații cu caracter românesc al căror membru activ era, ca: *Societatea Constantin Brâncoveanu*, de pe lângă *Uniune și Ligă*, *Asociația Română din Canada*, *Consiliul Național Român din Canada*, etc.

Prezent cu vorba și cu fapta, Alex lasă un gol în mijlocul comunității românești din Montreal, un gol pe care familia Oană nu ne va lăsa să-l simțim, aducându-l mereu în mijlocul nostru întru pomenire.

Alex! nu te vom uita.

Vetuța POP

CHICAGO

- ACTIVITATE CULTURALĂ -

Cercul cultural *"Mihai Eminescu"* din Chicago, a comemorat în ziua de Duminică 13 August 1995, ora 5,30 p.m., în sala Bisericii *"Nașterea Domnului"*, 77 de ani dela moartea poetului George Coșbuc (8 Septembrie 1866 - 9 Mai 1918). Programul a cuprins următoarele puncte: *Cuvânt de deschidere despre poetul George Coșbuc*, de Ing. John Pop, Director cultural și artistic al Cercului cultural *"Mihai Eminescu"*, Poemul *"Poetul"* de George Coșbuc, a fost recitat de Cornelia Tipescu, Poemul *"Moartea lui Fulger"* de George Coșbuc, prezentare de Jean Bukiu, Secretarul Cercului cultural, Poemele *"Rugăciunea din urmă"* și *"Mama"* de George Coșbuc, au fost recitate de Lucia Pop, *"George Coșbuc, poet al neamului"* lucrare prezentată de Eugen Bârsan, Președintele de onoare al Cercului cultural. Poemele *"Pe lângă boi"* și *"Numai Una"*, au fost interpretate vocal de Preotul Protopop Simion Pavel, de Preotul Vasile Susan, de Preotul Gheroghe Nemeș (din Oradea, România) și de preotul Mihai Cerchizan (din San Paul, Minesotta), Poemul *"Cântece"* de George Coșbuc a fost recitat de micuța Nicol Pavel. Poemele *"Noapte de vară"* și *"La oglindă"* de George Coșbuc, au fost recitate de Domnica Rădulescu (Prof. univ. dr. la Washington and Lee University, Virginia). Poemul *"În miez verii"* de George Coșbuc, a fost recitat de Elena Lazăr. *"George Coșbuc în literatura română"* conferință prezentată de prof. dr. Gheorghe Rădulescu, Președintele Cercului cultural. Conferința a cuprins momente din viața poetului, analiză critică, privind creația poetică și o prezentare amplă asupra traducerilor de George Coșbuc din Dante, Homer, Virgiliu și alții, Poemul *"Decebal către popor"* de George Coșbuc, a fost recitat de Jean Bukiu.

În încheiere, s'a recitat poemul *"Doina"* de George Coșbuc, recitat de Cornelia Tipescu. Seara culturală s'a bucurat de un strălucit și meritat succes.

CRONICAR

OMAGIU

LUI PETRE VĂLIMĂREANU

Când tata mi-a spus, în ultimile lui zile *"du-te la Freiburg să-l vezi pe Petrică"*, nu a fost pentru mine nimic sfânt decât îndeplinirea ultimei lui dorințe. Așa am și făcut.

Era primăvară, eram la Köln și a venit el să mă vadă.

Ne-am întâlnit pe treptele bisericii.

El era înalt ca tata eu eram timidă și emoționată, cu sufletul încărcat de nesiguranța drumului pe care am pornit-o în Occident în toamna vieții.

A fost una dintre minunile trăite cu ochii deschiși, întâlnirea cu *"marele Român ce a însemnat pentru mine unchiul Petrică"*.

Paștele petrecut împreună la Freiburg, cu glastre pline de liliac în toată casa, îl port în suflet.

Dela el am aflat lucruri despre mișcarea legionară. Lucruri pe care istoria învățată la școală le prezintă eronat.

Dela el am aflat ce înseamnă să trăiești o viață pentru o idee.

Puține vieți au fost încărcate de demnitatea de a fi om și înainte de toate Român, cum a fost toată viața lui.

Profitorii, cei care nu încetează să se vaite de ce li s'a întâmplat, lacomii cărorara nu le mai ajung bunurile pământului, rămân niște ființe trecătoare în mizeria lor, pe când el s'a desprins din începuturi și s'a înălțat între sfinți.

Poate în noua generație de Români să se nască oameni ca el. Numai aceștia vor duce la salvarea neamului.

Sarmiza Vălimăreanu
N.Y. USA

ÎN MEMORIA MAMEI MELE IOANA STĂNOI

Cu inima zdrobită de durere, anunț că mama mea a încetat din viață la numai 64 de ani, când în sfârșit, începuse să se bucure de fericirea copiilor ei, Mariana și Fănel.

S'a născut în Comuna Vișina Veche, județul Olt, unde, la 22 de ani, se căsătorește din dragoste și respect cu tatăl meu, Constantin Stănoi.

A trăit fericită, a muncit mult și a oferit celor din jur respect, considerație, mângâiere sufletească și foarte mult ajutor. Cu fiecare clipă care trece, plină de amărăciune, îmi dau seama că eu

nu mai am mamă. Și mă doare, mă doare acest cumplit adevăr. O mai am doar în filme, fotografii și în memorie. Da, în fiecare clipă este în memoria mea. Cancerul, este necrutător. Mi-a dovedit-o în 6 Octombrie 1995, când mama mea a încetat să mai fie printre noi.

Dumnezeu s'o odihnească în pace, iar noi copiii: Mariana și Fănel, soțul Constantin, ginerele Zaharia, noră Fory și nepoții William, Mihaela și Edward, o vom păstra vie în amintire ca pe o mamă blândă, iubitoare, respectuoasă și credincioasă Domnului Iisus Hristos.

DIN VIAŢA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE ŞI PĂŢITE

George DONEV

VENI, VIDI ŞI S'A DUS

Vizita D-lui Iliescu în Statele Unite se poate scrie cu cerneală roşie: a fost falimentară.

După apostrofarea primită dela deputatul David Funderburk, fost Ambasador american la Bucureşti, după protestul Românilor din exil etc., adăugăm şi primul paragraf din editorialul ziarului *"New York Times"*, 2 Oct. a.c.

"Vai de ziaristul român care publică că un poliţist este corupt. În baza unui amendament adăugat la legea crimelor, ziaristul poate fi condamnat la 7 ani închisoare pentrucă a insultat o persoană publică, chiar dacă cele ce scrie sunt adevărate".

Subliniem: Dl. Alfred Moses, Ambasadorul american din Bucureşti, deşi se afla în Statele Unite, nu l-a întâlnit, la fel ca şi un grup de senatori care au fost *"ocupaţi"*, iar la recepţia dela Ambasadă, unii invitaţi au fost şi ei absenţi. Recunoaştem că Dl. Iliescu a făcut eforturi să fie amabil: a vorbit, a zâmbit şi s'a învârtit printre oaspeţi dar cei mulţi, dintre cei puţinii mulţi, a fost suita preşedinţială încărcată în avion odată cu domnul preşedinte.

Din cauza *"marelui succes"* Dl. Iliescu se întoarce cu zâmbăreaţa la ceafă.

•••

"PRIN RÂS CÂŞTIGĂ MORAVURILE"

Ansamblul de satiră şi umor *"Divertis"* ne-a arătat cum se amuză fraţii din ţară. Spectacolul se identifică dela început când ni se spune: Ceauşescu era cizma şi Dl. Iliescu este şiretul.

Umorul şi satira sunt cele mai bune arme contra dictatorilor.

Spectacolul s'a derulat repede, fluid, şi ne-a lăsat duşi de glume timp de trei ore, dar ne-a lipsit ceva.

Ne-a lipsit o frântură din trecut, o încercare de a ne altoi de vechile rădăcini de care ne-am rupt. Gluma e primul pas în drumul către vechea Vatră.

Asta aşteptăm, dela artişti, până nu uităm că suntem Români.

•••

UN LOZ CU TREI CÂŞTIGĂTORI

Statele Unite au organizat o loterie pentru acceptarea a 55.000 de imigranţi din diferite ţări. României i s'au oferit 3.800 de locuri. Câştigătorul a primit viza de intrare şi dreptul de muncă. Norocosul poate să-şi aducă soţia (soţul) şi copiii până la 18 ani. Dacă au mai mult de $1.000 trebue să le arăte origina.

Ne-am întâlnit c'o norocoasă, Adriana Comşa, ce-a venit cu soţul Radu, tineri educaţi, şi-au găsit imediat de lucru şi n'au uitat de credinţa lor ortodoxă. Avem trei norocoşi: cei doi imigranţi şi Statele Unite care se îmbogăţeşte cu oameni educaţi, harnici, ce nu întind mâna ca să-i ajute guvernul; dar avem şi un păgubaş, Neamul care s'a răsfirat ca să scape de urgie.

•••

JUMA - JUMA

Despre legea *"Caselor naţionalizate"* Senatorul Cornel V. Tudor, directorul ziarului *"Politica"*, săptămânal al *Partidului România Mare*, scrie în nr.1741, 7.7.95:

"În ciuda aceleiaşi opoziţii politice duşmănoase, necinstite şi inadaptabile social, forţele naţionale au votat, Miercuri, legea caselor naţioanlizate, aşa cum a cerut-o poporul român! Alianţa iubitorilor de dreptate şi de ţară funcţionează perfect. Felicitări". După Dl. C.V. Tudor, a-ţi confisca averea cu forţa e drept şi cinstit, dar a da înapoi ce-ai furat e *"necinstit"*.

"Curierul Românesc", (nr.6, Iunie 1995), publicaţie tovărăşească *"Pentru Românii de pretutindeni"* vorbind de aceeaşi lege, afirmă că-i făcută *"...nici în favoarea chiriaşilor, nici în favoarea proprietarilor"*. Adică, cel care a înşfăcat averea are aceleaşi drepturi ca şi adevăratul proprietar.

Explicaţia ne-o dă Bulă:

Jumătate din proprietăţile naţionalizate au fost pierdute de proprietari şi celaltă jumătate de proprietăţi naţionalizate au fost câştigate de chiriaşi.

•••

SEMNE DELA DUMNEZEU

Frate şi soră, ambii păşiţi în anii patriarhali, care nu s'au îmbrăţişat de-o jumătate de veac.

Sora, de 89 de ani, pensionară era din Bucureşti, iar fratele, 82 de ani, luptător pentru Credinţă şi Neam, îşi ducea pribegia şi restul zilelor în Florida.

Şi fratele şi sora erau bolnavi; dar fratele se gândea mai întâi la sora lui, iar sora se gândea mai întâi la fratele ei.

Dacă mor, a rugat sora pe un nepot, să nu-i spui fratelui din Florida c'am murit, ştiu că-i bolnav şi nu vreau să-l mai întristez.

Acelaşi gând şi dincoace de ocean, când fratele i-a spus părintelui Dumitru Sasu, dela biserica Ortodoxă Română Sfânta Treime din Miramar, dacă mor nu te grăbi să-i comunici sorei mele din ţară, ştiu că-i bolnavă şi nu vreau s'o mai întristez.

Dar Dumnezeu le-a făcut o *"surpriză"* la o distanţă de viaţă de mai puţin de două ore, fratele şi sora s'au îmbrăţişat în împărăţia crerească.

Fratele, despre care scriem şi pe care l-am cunoscut din ţară, a fost Stelian Stănicel, înmormântat la Vatră, iar sora lui, fostă profesoară de limba franceză, se numea Elena Stănicel. (N'a fost niciodată căsătorită, N.R.)

Tot ce-a strâns Stănicel în viaţa lui le-a lăsat fundaţiei *Heritage* dela Vatra Românească din Grasse Lake, acolo unde se adună contribuţia imigrantului român la realizările Statelor Unite.

SESIUNEA ŞTIINŢIFICĂ DE TOAMNĂ A INSTITUTULUI ROMÂN DIN FREIBURG

Pavel CHIHAIA

Ca şi în anii precedenţi, Institutul şi Biblioteca română din Freiburg-im-Briesgau (Germania), însemnată vatră de cultură din afara hotarelor ţării, a avut şi în toamna aceasta, între 6 şi 8 Octombrie, o sesiune ştiinţifică, precedată de o consfătuire administrativă. Oaspeţii au fost întâmpinaţi de Doamnele Irina Nasta şi Rodica Moşinski, care, împreună cu directorul Iancu Bidian, menţin, cu aleasă generozitate, în activitate, acest centru cultural.

Adunarea generală pentru intervalul 1 Octombrie 1994 - 1 Octombrie 1995 a fost deschisă de preşedintele comitetului de conducere, istoricul Matei Cazacu, după care, Iancu Bidian a menţionat veniturile modeste obţinute pentru supravieţuirea Institutului, arătând totodată amplul program de activitate, colaborările cu mediile universitare, precum şi iniţierea unor noi teme de cercetare.

Prima parte a Sesiunii ştiinţifice din 7 Octombrie a fost consacrată emisiunilor radiofonice româneşti din lumea liberă.

Luând primul cuvântul, istoricul Mihai Sturdza a arătat, în comunicarea sa *"Sursele «Europei Libere»"*, că postul de radio *"Europa Liberă"* - o instituţie multinaţională, condusă de o administraţie americană - a fost cel mai cunoscut instrument de luptă împotriva comunismului. Sursele acestui post de radio erau de diverse categorii, dintre care mai importante au fost următoarele: 1) O centrală de recepţie şi sistematizare permanentă a unui volum de ştiri şi telegrame de presă, care cu greu şi-ar fi putut găsi o comparaţie în mass-media şi instituţiile de profil. 2) Punerea la dispoziţia redactorilor a unor copii după cele mai importante şi relevante articole din presa engleză, franceză şi germană. 3) O bibliotecă ţinută la curent cu cele mai bune lucrări de referinţă. 4) Urmărirea continuă a publicaţiilor şi posturilor de radio din ţară. 5) Dialogul cu vizitatorii din ţară.

Institutul de cercetări al *"Europei Libere"* a publicat în permanenţă importante analize, referate şi studii social-politice şi economice. Prin dizolvarea Institutului de cercetări şi mutarea postului de radio la Praga s'au produs pierderi din această arhivă excepţională, ceea ce va îngreuna considerabil orice efort de reconstituire a istoriei exilului românesc.

În continuare, ultimul director al *"Europei Libere"*, Nicolae Stroescu-Stânişoară, a vorbit despre *"Codul profesional al "Europei Libere" în contextul Departamentului românesc"*. Conferenţiarul nu s'a limitat la prezentarea părţii formale şi tehnice a acestui sistem normativ, cu substrat etico-politic, care este Codul profesional al *"Europei Libere"*, ci a căutat să redea o imagine a aplicării sale concrete, în raport cu structurile de conducere, strategie şi activitate jurnalistică şi de vehiculare a ideilor şi valorilor de către acest post de radio. Materialele adresate, în primul rând, ascultătorilor din ţară, corespundeau din plin celor mai înalte exigenţe ale Codului profesional din punctul de vedere al competenţei, preciziei şi spiritului calm şi suveran, în ciuda conţinutului foarte critic. După cum a arătat Nicolae Stroescu-Stânişoară, *"Europa Liberă"* a parcurs o lungă perioadă în care s'a înţeles pe sine ca un înlocuitor al presei vorbite, libere, încă imposibilă în ţările către care emitea, pentru ca odată cu prăbuşirea cortinei de fier, să atingă etapa în care să poată deveni un post de radio alternativ şi, treptat, partener potenţial sau real al presei eliberate în ţările de origine, în lupta şi greul proces al tranziţiei.

Evocând activitatea postului de radio *"Deutsche Welle"* în limba română, în comunicarea *"Dela conformism la obiectivitate"*, istoricul George Carpat Focke a retrasat în linii generale evoluţia emisiunilor în limba română ale postului de radio german pentru străinătate, dela înfiinţarea redacţiei în 1963, până în prezent, pornind dela contradicţia între obiectivism, ca expresie publicistică a conformismului şi obiectivitate. Arătând că evenimentele politice şi sociale din România şi interesele specifice ale ascultătorilor români nu au alcătuit iniţial o preocupare constantă a emisiunilor în limba română, conferenţiarul a relevat că două au fost obstacolele principale de care s'au lovit eforturile de a spori credibilitatea, audibilitatea şi autoritatea morală a programului: structura internă rigidă - în condiţiile unei largi autonomii externe - şi interpretarea restrictivă a misiunii acordate de legislator postului de radio *"Deutsche Welle"*, a aşa numitului ***Auftrag*** (Mandat).

În anii războiului rece şi apoi ai *"destinderii"* a avut loc un proces de profesionalizare a activităţii redacţiei, în urma căruia emisiunile în limba română au dobândit un prestigiu crescând, reuşind să joace rolul binecunoscut şi deloc neglijabil în opera de informare judicioasă a publicului din Europa de Est şi de amplificare a protestului antitotalitar. Structurile rigide au fost fie neutralizate, fie liberalizate treptat, până când autonomia externă s'a putut reflecta simetric în actuala autonomie internă. Practica ziarsitică pertinentă a dovedit apoi că misiunea statutară a postului de radio *"Deutsche Welle"* nu este câtuşi de puţin incompatibilă cu interesul pentru starea de spirit şi doleanţele ascultătorilor din România, că, dimpotrivă, prezentarea realităţii germane implică acea autoritate pe care o poate conferi doar competenţa în analiza realităţilor româneşti.

Tot în legătură cu activitatea emisiunilor radiofonice româneşti din lumea liberă, istoricul Matei Cazacu a arătat, în expunerea sa *"18 ani de colaborare la diferite posturi de radio străine în limba română"*, măsurile represive ale organelor de ordine comunistă împotriva celor care ascultau în ţară *"Europa Liberă"* şi eforuturile Securităţii de a reduce la tăcere acest post de radio. Matei Cazacu a evocat cenaclul dela o cafenea din Paris, unde Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Alain Paruiţ, Sanda Stolojan, continuau într'un fel tradiţia *"Sburătorului"* lui E. Lovinescu, subliniind că, dela autorii *"Povestei vorbei"* a desprins *"limba corectă, clară şi expresia concisă"*. Angajat la C.N.R.S., continuându-şi activitatea de istoric al evului mediu, Matei Cazacu a colaborat şi la posturile de radio *"Radio Paris"*, *"Europa Liberă"* şi *"B.B.C."*, accentul căzând pe lupta împotriva comunismului în România, U.R.S.S., Polonia, combătând în primul rând, regimul dela Bucureşti.

Relatând despre persecuţiile suportate de familia sa, Matei Cazacu a arătat că este bucuros de a fi colaborat la emisiunile româneşti din lumea liberă, acestea fiind *"o adevărată şcoală de gândire şi informaţie, o oază de libertate în vremurile celei mai negre dictaturi"*.

În partea a doua a Sesiunii Ştiinţifice, directorul Institutului Iancu Bidian, evocând pe Aureliu Răuţă, una din personalităţile cele mai importante ale exilului românesc, de a cărui generozitate s'a bucurat şi Institutul din Freiburg, a arătat că acesta a întrunit calităţile unui cărturar de seamă cu o adâncă omenie, înţelegând năzuinţele celor din jur, încurajând pe cei ce credeau în dreptatea cauzei româneşti.

Ca prieten şi martor mereu prezent al înfăptuirilor lui Aureliu Răuţă, profesorul Radu Enescu a evocat, la rândul său, spiritul de dăruire şi patriotismul care l-a animat toată viaţa pe cel care i-a fost atât de apropiat, amintindu-şi de modul în care a iniţiat şi a susţinut o serie de acţiuni legate nu numai de destinul său personal ci şi de acela al comunităţii româneşti. Activităţi care nu s'ar fi putut realiza fără avântul şi optimismul său, care l-au caracterizat şi l-au susţinut până în ultima clipă.

În continuarea prezentării personalităţii lui Aureliu Răuţă *"luminoasă conştiinţă a exilului românesc"*, Pavel Chihaia a vorbit despre lupta acestuia pentru prestigiul ţării şi impunerea valorilor româneşti, realizând el însuşi lucrări de o aleasă ţinută. Decenii întregi a combătut aserţiunile unor intelectuali prosovietici din România, denunţând opiniei publice occidentale deformările şi clişeele partinice ale acestora. A întemeiat în 1949 Asociaţia Hispano-Română din Salamanca, în a cărei editură a tipărit şi lucrarea proprie, de mare utilitate pentru lumea hispanică, ***Gramatica Rumana***, precum şi un dicţionar spaniol-român, iar în editura Fundaţiei Culturale Române din Madrid, de asemenea o realizare a sa, a editat traducerea în germană şi italiană a poeziilor lui Eminescu, precum şi o serie de cărţi ale unor scriitori din exil. Pavel Chihaia a subliniat faptul că Aureliu Răuţă nu a participat niciodată la conflictele interne care, uneori, au dezbinat exilul, ci, dimpotrivă, a încercat mereu să adune laolaltă pe cei care au luptat împotriva comunismului. Simpozionul de înaltă ţinută, din 1994, dela Paris *"Exilul românesc: identitate şi conştiinţă istorică"* - în care s'au evocat trăsăturile exilului românesc şi, totodată, s'au consolidat relaţiile adversarilor neocomunismului din ţară şi din afara hotarelor ei, declarându-se legitimă reinstaurarea monarhiei - a fost o ultima nobilă realizare a lui Aureliu Răuţă.

Vorbind despre Emil Cioran, în comunicarea *"Bewusstsein als Verhängnis"* (Conştiinţa ca fatalitate), Richard Reschika a insistat asupra gândirii paradoxale a lui Cioran, în apropiere de o teologie negativă care se auto-refuza fără a se putea anihila şi sub semnul unei lucidităţi care se transfigurează în joc poetic. După Richard Reschika nu se poate nega tentativa unui hybris politic în *"Schimbarea la faţă a României"*, dar el consideră că şi totalul eşec al acestei cochetării cu istoria nu a făcut decât să întărească sentimentul neantului care, împreună cu exerciţiul refuzării oricărui ţel al gândirii, a creat un mod de inocenţă premistică. Tardiv descoperită în Germania, opera lui Emil Cioran capătă în consideraţia criticii postmoderne, referitor la crezul progresului şi a utopiei, o nouă apreciere.

În continuarea evocării personalităţii lui Emil Cioran, Nicolae Florescu, prim-redactor la *"Jurnalul literar"* din Bucureşti, a atras atenţia asupra lipsei de sens a oricărei tentative de exegeză politică asupra itinerarului poematic şi existenţialist cioranian. Cu atât mai hilare - a arătat Nicolae Florescu - se dovedesc a fi incriminările unei pretinse angajări la dreapta politică, drept componenţă sau sens al unei anumite etape dintr'o operă care, fără întrerupere şi fără excepţie, ni se oferă ca expresie a bravării istoriei, a provocării ei deliberate, a variaţiunilor simţirii lui Emil Cioran de-a lungul istoriei trăite, care nu este niciodată acceptată.

În încheierea simpozionului, Dr. Mihai Neagu, vorbind despre *"Dr. Petre Vălimăreanu şi revista sa "Vatra"*, a analizat programul şi strategiile acestei reviste a exilului (apărută vreme de 44 de ani, între 1951 şi 1995), şi a evidenţiat contribuţia lui Petre Vălimăreanu, care şi-a propus menţinerea conţiinţei naţionale a Românilor din ţară şi din exil, precum şi a celor din Basarabia, Bucovina, Ungaria şi Iugoslavia (Valea Timocului).

SĂRBĂTOAREA PÂINII DIN NOUA RECOLTĂ DE GRÂU ÎN ŢARA ZĂRANDULUI

——Nicolae BRĂDEANU——

Partea sudică a Munţilor Codrului, cunoscută sub denumirea de Codru-Moma, aşezaţi la Nord de Crişul Alb, mărginesc împreună cu Munţii Zărandului, aşezaţi la Sud de Crişul Alb, un ţinut denumit Ţara Zărandului.

După părerea majorităţii turiştilor, ruta cea mai atrăgătoare în acest ţinut, este aceea care merge peste Şiria la Ineu şi de aici în lungul Crişului Alb urcă până la Ţebea. Această zonă împreună cu drumurile şi satele laterale care merg din Bocsig spre Beliu, Haşmaş, Clit, Boftei etc., formează o entitate geografică, istorică şi etnografică, care corespunde celor mai ridicate pretenţii turistice. Cele două câmpii ale Ţării Zărandului se întind pe văile Mureşului şi Crişului Alb, cu producţie de cereale cunoscută în ţară şi străinătate prin comercianţii străini care veneau în această zonă între cele două războaie mondiale. Din câmpie, pe o pantă lină se ajunge pe coama dealurilor dintre Ghioroc şi Bocsig, având impresia că nu s'a urcat deloc, deşi diferenţa de nivel este mare. Aici, pe aceste dealuri, se întinde Podgoria Aradului, aceste locuri fiind cunoscute sub denumirea de Vechea Ţară a Zărandului. După mulţi specialişti în cunoaşterea vinurilor, se susţine că aici se produce cel mai bun vin Riesling din România. Există pivniţe mari de vin săpate în piatra dealurilor, cele mai vestite găsindu-se la Miniş, care excelează prin vinul roşu. Vinul roşu de Miniş, se povesteşte şi astăzi, că era unul din vinurile preferate de împăratul Franz Iosef dela Viena, care a şi înfiinţat în acest loc în secolul trecut o şcoală pentru viticultură, existentă şi azi.

Pământul ţinutului Zărand poartă în el vestigii ale istoriei noastre încă de pe vremea Dacilor şi Romanilor, care sunt bine cunoscute. Se mai povesteşte şi astăzi despre trecerea lui Mihai Viteazu prin acest ţinut spre Praga, pentru a se întâlni cu Împăratul Rudolf, se cântă încă balade despre Horia, Cloşca şi Crişan şi Doina Iancului, fiindcă din acest ţinut atâţia ţărani i-au urmat pe aceşti conducători la luptă pentru dreptate, libertate şi pentru afirmarea identităţii noastre naţionale în Ardeal.

Acest colţ de ţară cu peisaje naturale atât de frumoase, în care s'au păstrat nefalsificate datini şi obiceiuri seculare, este ţinutul pe care-l traversează Crişul Alb după ce a spălat şi a lăsat în urma sa vinele de aur din munţi şi care trezeşte emoţii în fiecare locuitor al său la amintirea celui mai mic eveniment, legat de trecutul nostru de luptă. Aceste emoţii au pus sufletele oamenilor în vibraţie şi au dat naştere la atâtea cântece frumoase, cântate de ţărani, cât şi la cântece mai pretenţioase, aşa cum sunt scrise sau adunate dela popor de Ion Vidu amintind doar *"Răsunet din Crişana"*, sau compuse de Emil Monţia. Cântecele acestuia din urmă pot fi comparate în orice împrejurări cu liedurile cunoscute din Apus, aşa cum este de exemplu *"La fântâna cu găleată"*. Frumuseţea acestui pământ şi dărnicia rodului său, a inspirat şi celor care-l muncesc, dragoste şi respect pentru el, sentimente pe care ei le exprimă sub diferite forme. Cea mai simplă dintre acestea este împodobirea caselor cu crengi de tei înaintea şi în timpul Rusaliilor. În Duminica Rusaliilor, bisericile sunt de asemenea împodobite cu crengi de tei, mai ales când este înflorit şi se aduce iarba verde care se presară în altar şi în faţa acestuia. În multe sate toată vatra bisericii se presară cu iarba proaspătă pentru a cinsti pământul pentru rodul pe care-l aduce.

Emoţionantă şi înălţătoare este însă manifestarea de dragoste şi respect ce se aduce pământului pentru rodul său, cât şi moşilor şi strămoşilor pentru strădania pe care au depus-o pentru a păstra şi munci pământul, prin desfăşurarea *"Praznicului de Pită Nouă"*. Sărbătorirea are loc în Duminica dinaintea Sfintei Maria Mari, deci înainte de 15 August. Conform datinei, în cele mai multe comune şi sate aşezate la poalele codrului, pâinea nouă făcută din recolta de grâu a anului în curs de sărbătorire, se mănâncă la 29 Iunie, de ziua Sf. Apostoli Petru şi Pavel. Dacă grâul nu este complet copt la această dată, el se coseşte în cantitate mică de câtiva gospodari care îl lasă pe brazde să se mai usuce, apoi îl treeră şi macină, împrumutând şi pe alţi locuitori din comună cu făină, pentru a putea păstra datina. Praznicul de Pită Nouă are loc mai târziu după ce grâul de pe ogoare a ajuns în podurile caselor sau în hambarele oamenilor. Sărbătorirea nu se face în fiecare sat, ci într'o comună mai mare, de care sunt legate mai multe sate. O atenţie deosebită se dă acestei festivităţi în comuna Beliu din judeţul Arad, care înainte de 1948 fusese un centru de plasă de care aparţineau 32 de sate. Comuna este situată la cca. 10 Km. distanţă de Munţii Codrului, care pierd treptat din înălţime dinspre Est spre Vest, până se transformă în dealuri cu frumoase păduri de fag şi stejar, apoi în câmpie. Câmpia însoţeşte Crişul Alb până în Ungaria şi continuă apoi în această ţară.

Comuna dispunând de frumoase terenuri de păşunat, s'a dezvoltat în bune condiţii creşterea animalelor şi a păsărilor, existând un imaş special pentru gâşte. Între cele două războaie mondiale, vitele şi păsările din această zonă erau renumite în toată Europa. Foarte mulţi negustori de vite şi de păsări mai ales din Italia, cât şi o firmă de export pentru carnea de pasăre din Salonta, veneau în fiecare Miercuri la Beliu, când este zi de piaţă, pentru achiziţionarea produselor ţărăneşti care proveneau din mai mult de 40 de localităţi. Mulţi dintre ţăranii care-şi aduceau vitele la piaţă, le aduceau ca şi pentru o expoziţie, fiind mândri de frumuseţea lor, chiar dacă nu le vindeau. Astăzi situaţia este mult mai modestă, dar printr'o impulsionare corectă din partea autorităţilor de stat, se poate reveni la ceea ce a fost.

Praznicul de Pită Nouă, sărbătoreşte de fapt nu numai pământul şi pâinea, ci şi munca de un an de orice fel ar fi fost ea: pe ogoare, la războaiele de ţesut, la cusut etc., a celor de azi şi de ieri (părinţi, moşi şi strămoşi), care se odihnesc în pământul din vatra satului. După părerea ţăranilor, cei ce muncesc azi asigură ţării pâinea cea de toate zilele, iar cei de ieri sunt sărbătoriţi pentrucă au agonisit şi apărat acest pământ, l-au lucrat şi au învăţat pe cei de azi cum să-l lucreze. Când simţeau că se apropie sfârşitul vieţii lor, părinţii în etate îşi chemau la căpătâiul lor copiii, fii şi fiice, pentru ca în prezenţa a 2-3 oameni consideraţi în sat printre cei mai cinstiţi, să le exprime modul cum ar dori ei să fie împărţite bunurile ce vor rămâne după moartea lor, îndreptând cu acest prilej orice situaţii care ar putea duce la bănuieli de părtinire nejustificată. Cu această ocazie se dădea copiilor binecuvântarea părintească, pentru ca să poată stăpâni sănătoşi ceea ce le va rămâne, cerând pentru ei şi binecuvântarea lui Dumnezeu, care să le ajute ca prin muncă cinstită să poată realiza mai mult decât ei. Din aceste motive, se pare că la ţară există o mai apropiată legătură sufletească între cei vii şi cei morţi.

Începutul acestei sărbători se pierde în negura secolelor, ea s'a ţinut în fiecare an până în 1913, iar în 1914 intervenind Primul Război Mondial în viaţa oamenilor, care a durat până în 1918, sărbătoarea nu s'a mai putut ţine mult timp, nici după încetarea războiului. În acest război au pierit 5 generaţii de feciori, a căror lipsă s'a simţit şi mai mult nu a mai fost cine să execute programul cerut de datină. Din 1974 *"Praznicul de Pită Nouă"* se desfăşoară din nou pe o scenă în aer liber construită în acest scop în Pădurea Dumbrava Beliului. Astăzi, de asemenea, nu sunt feciori la sate, fiindcă au plecat aproape toţi la oraşe din cauza colectivizării agriculturii în timpul regimului comunist. Locul feciorilor îl deţin în prezent *"feciorașii"* cum li se spune la ţară adolescenţilor. Sărbătorirea pâinii noi are şi un cadru oficial, cel puţin la început, când primarul comunei se adresează tuturor celor veniţi la această sărbătoare şi la care sunt invitate şi persoane care deţin funcţii de conducere în administraţia judeţului. Oamenii de prin satele din jur, vin ca la o adevărată serbare câmpenească.

Toţi oaspeţii sunt primiţi în centrul comunei, de unde un grup de căluşari călări îi conduc la locul unde se desfăşoară serbarea. Sunetul buciumelor anunţă sosirea oaspeţilor şi începutul serbării. O persoană bună cunoscătoare a datinelor numită *"localnic"* deschide serbarea şi dă cuvântul primarului comunei care prezintă o mică dare de seamă asupra realizărilor mai importante obţinute prin munca gospodăriilor ţărăneşti. Cu excepţia acestei dări de seamă, tot ce se va vorbi în continuare la această serbare de către crainic, vătaf sau localnic, se va spune în poezie şi adecvat scopului serbării. După o nouă buciumare, localnicul rosteşte mesajul evocator al praznicului. Ultima parte a acestui mesaj spune:

"Slăviţi fie strămoşii şi praznicul măreţ / Sfântă datină străbună, isvoreşti din moşi strămoşi / Tu ai răzbătut prin veacuri până'n anii glorioşi / Azi codrenii te reînvie, dându-ţi elan tineresc / Să trăieşti în veci deacuma pe pământul românesc". Se aude un solo bucium, între timp intră formaţiile artistice pe scenă pe sub un portal împodobit cu crengi verzi, având în fruntea lor două fete şi un flăcău. Una din fete are în mână o cunună din spice de grâu, iar cealaltă un colac mare şi frumos. În mijlocul fetelor stă flăcăul cu un troc de grâu, aruncând boabe peste cei din jur. În acest timp fetele cântă un cântec dedicat cununei de grâu, muncii şi ţării. Iată ultima strofă:

"Cunună de grâu curat / Cu dragoste secerat / Dă-mi tu soare şi tu lună / fir de aur pentru strună / Să cânt chipul ţării mele / Cea mai mândră dintre stele".

La muzica unui taraf, feciorii prezintă apoi un dans cu strigături. După aceea un şirag de fete, execută dansuri specifice diferitelor sate, ca de exemplu *"Lilioara Bochienească"* (din satul Bochia), trecând apoi la *"Dansul Colacului"*. După aceste dansuri, vătaful serbării se adresează celor prezenţi printr'o poezie care conţine şi umor, în care cere ca după datina străbună, cei ce vor cânta şi dansa la praznic trebue neapărat să aibă cu ce să se laude:

"Tare de virtute să fie / Şi neîntrecut la strânsul rodului, din glie". Ca răspuns la cele auzite dela crainic, fetele execută două dansuri tradiţionale pentru această serbare şi anume *"Feleaga"* (ştergarul) şi *"Ruguţu"*. Prin strgăturile dela ultimul dans, ele provoacă intrarea căluşarilor, care execută trei dansuri: *"Sârba"*, *"Bătrânescu"* şi *"Bătuta"*. Îmbrăcămintea lor este cea specifică comunei Beliu sau satelor din jur. Ei poartă cămaşă albă lungă cusută cu modele naţionale, brâu şi tricolor în diagonală. Pe cap căciulă oricât de cald ar fi, pantaloni albi, încălţaţi obligatoriu cu opinci, iar la picioare au legaţi zurgălăi. În comună, în zilele de sărbătoare se poartă ca încălţăminte cizme, însă acestea nu sunt potrivite pentru dansul căluşarilor. Un bătrân învăţător din Beliu, spunea cu mulţi ani în urmă, că nici o încălţăminte *"nu ascultă de picior, cum ascultă opinca"*. Cu ea se pot executa cele mai fine şi complicate mişcări ale piciorului, aşa ca şi cu pantoful de balerină. Este cea mai comodă încălţăminte, trăgându-se din încălţămintea romană. Într'adevăr, sprinteneala, ritmul şi măestria cu care sunt executate cele 12 până la 18 figuri din dansul căluşarilor, impresionează profund spectatorii. La un spectacol artistic organizat la Oradea în 1938, la care au participat mai mulţi vizitatori străini, dansul căluşarilor a stârnit vii aplauze la scenă deschisă. Dansul este condus de un vătaf, care la Romani se numea Vates. El este un om mai vârstnic, având etatea cuprinsă între 45 şi 60 de ani, ales dintre dansatorii renumiţi în tinereţea lor, executând prima dată singur fiecare figură de dans, apoi încă odată de toată echipa de feciori. Ritmul, sincronizarea perfectă a mişcărilor la toată echipa de dans în funcţie de melodia executată de muzică, care este când mai legănată când mai accelerată, clinchetul de zurgălăi legaţi la picioarele dansatorilor, dau o senzaţie de satisfacţie şi de admiraţie pentru talentul zămislit în om de a putea crea lucruri frumoase. Cât priveşte originea dansului căluşarilor, după consultarea literaturii de specialitate şi ţinând seamă de anumite obiceiuri legate de acest dans în Ţara Zărandului, rezultă că el este de origină latină. La această concluzie s'a ajuns datorită faptului că există un Vates (vătaf), ceea ce la jocurile greceşti nu era, iar pe de altă parte, dansul nu se execută în costumul tradiţional al locului, din Beliu bunăoară, ci într'un costum zis naţional. Faptul că la Romani acest dans ritual se executa în timpul idelor lui Aprilie sau Mai în cinstea zeului Marte şi a eroului Hercule, nu şi în timpul verii, trezeşte părerea că influenţa greacă s'a manifestat şi aici, ca şi în multe alte acţiuni ale Romanilor. La Grecii antici, exista un dans magic al preoţilor călători agyrtan care era dedicat cultului fertilităţii zeiţei Demeter, ceea ce mai târziu s'a întâlnit şi la Romani. Fertilităţii pământului îi este dedicată în cea mai mare parte şi serbarea dela *"Praznicul de Pită Nouă"*.

După dansul căluşarilor, crainicul face aprecieri asupra modului cum s'a muncit, a calităţii cerealelor (toate prezentate într'o lungă poezie) apoi soliştii şi solistele cântă melodii populare de prin partea locului, la care se adaugă 2-3 rapsozi care prezintă balade, între care şi *"Mioriţa"* după variante care circulă în satele din jur.

După mai multe cântece, executate de solişti la diferite instrumente, crainicul serbării îndeamnă taraful să cânte pentru oaspeţi, iată o parte din acest îndemn:

"Trage hididiş (violonist) *pe strune / Până-i pită toate's bune / Zi-i pe strunele amândouă / Că-i praznic de pită nouă"*. Crainicul îndeamnă apoi la cântec pe toţi soliştii, grupul de dansatori şi formaţiile artistice, spunând: *"Hai să cinstim bucuroşi / Ţara şi-ai noştri strămoşi"*. Cu toţii cântă apoi cântece populare, în care sunt amestecate şi sentimente naţionale. Înainte de a trece la petrecerea propriu zisă, crainicul mulţumeşte printr'o lungă poezie, tuturor celor ce au venit să cinstească *"Praznicul de Pită Nouă"*. Taraful cântă cântece de joc şi se dansează până târziu în noapte. Formaţiile artistice prezintă pe scena din pădure programe pentru cei ce nu dansează.

Aceste serbări organizate în cinstea pânii noi, respectiv a recoltei, îşi au desigur originea în acele *"rugăciuni"* publice, pe care Romanii le organizau în cinstea unor victorii în războaie sau succese în anumite acţiuni. Astfel, în anul 203 s'au organizat 3 zile de serbări pentru alungarea lui Hannibal din Italia, 3 zile în 200 pentru victoria asupra Galilor, 2 zile în anul 184 pentru victoria din Spania etc. Aceste serbări s'au pus apoi în legătură cu muncile de sezon ale agriculturii şi grijile creşterii animalelor. Ele s'au înmulţit în calendar şi s'au laicizat. (Raymond Bloch, Jean Cousin, *"Roma şi destinul ei"* edit. Meridiane, Bucureşti 1985.) Prin laicizare dela pacea zeilor (Pax deorum), s'a ajuns la pacea între oameni (Pax hominum). Praznicul de pită nouă este prin descendenţa lui, o dovadă a continuităţii poporului nostru pe aceste meleaguri.

Continuare în numărul viitor

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

O CACEALMA PATRIOTICĂ

Dl. Preşedinte Iliescu a folosit vizita din Statele Unite ca să-şi facă propagandă pentru alegerile din 1996.

Reamintim că în 1992, Dl. Iliescu a spus că nu-şi vinde ţara capitaliştilor, dar azi bate la uşa lor ca să capete ajutor; şi tot Dl. Iliescu a spus, prin glasul minerilor, că n'are nevoie de intelectuali: *"Noi muncim, noi nu gândim"*. Zis şi făcut: dl. preşedinte s'a înconjurat de oameni ce nu gândesc dar care, în loc să muncească, jefuiesc ţara.

Şi acum despre ultima cacialma:

Întrebat de ziaristul Ben Barber dela *"Washington Times"* despre ce-a discutat cu omologul Clinton, Dl. Iliescu a subliniat că s'a reamintit şi pactul Ribbentrop-Molotov: *"Toate aceste teritorii trebue returnate României."* O declaraţie pe care o aplaudăm; dar patriotismul preşedintelui s'a oprit pe malul Potomacului. Ambasadorul Traian Chebeleu a dezminţit cele scrise în *"Washington Times"*, afirmând că Dl. Iliescu *"nu a pledat pentru retrocedarea teritoriilor româneşti şi nu a făcut astfel de declaraţii ziaristului american"*.

Dar ziaristul a înregistrat conversaţia pe bandă magnetică şi unde, în noua lui limbă engleză plus surâsul, a spus clar:

"We consider that condemning the pact Ribbentrop-Molotov, all these territories, occupied by the Soviet Union should be returned to Romania".

Dl. Iliescu nu e prost, el a văzut că ziaristul a imprimat convorbirea, deci minciuna că n'a spus ceea ce a spus îşi are rost. Vin alegerile şi Dl. Iliescu e patriot şi luptă pentru reîntregirea Neamului, dar se *"teme"* de vecinul dela Răsărit.

De *"teama"* vecinului, Dl. Iliescu s'a dus de bună voie să înveţe la Universitatea din Moscova, de *"teama"* vecinului a fost agent KGB şi tot de *"teamă"*, după revoluţie, s'a dus la Kremlin ca să-şi asigure stăpânii că România n'are nici o pretenţie teritorială.

I-o fi Domnului Iliescu temă de vecinul dela Răsărit, ori e dragostea curată faţă de ideile staliniste de care nu se poate scutura?

CU ZILELE NUMĂRATE

Dintre cei mai informaţi de ce se'ntâmplă în ţară este directorul SRI, Dl. Virgil Măgureanu care ascultă convorbirile telefonice, desface scrisorile etc. E om activ, simţind pulsul şi vede cum prestigiul regimului scade la bursa internaţională. Dl. V.M. o ia înainte ca să scape de răspunderea că nu şi-a făcut datoria.

În raportul prezentat *"Comisiei parlamentare de control al activităţii SRI"* directorul SRI-ului dezvăluie lucruri ce ar trebui să răstoarne din fotolii multe excelenţe.

În raportul secret - care a început să fie cunoscut - SRI a atras atenţia unor miniştri de ce se întâmplă în departamentul lor. Au fost subliniate nereguli, se dă exemplu scandalul *"Petromin-Foruri Maritim"* care a cauzat pagube flotei româneşti etc. În raport se precizează că multe *"activităţi"* (cu eufemism ca să nu spună furt) au fost aduse la cunoştinţa autorităţilor de resort, dar aceştia, în loc să coopereze cu SRI, s'au arătat *"neinteresaţi"*.

Comisia a decis să audieze pe reprezentanţii ministerelor ce n'au dat curs informaţiilor oferite de SRI.

Probabil în celelalte rapoarte, vom vedea dacă s'a realizat ceva... în raportul SRI-ului pe anul viitor.

•••

UN RĂZBOI CU MULŢI PĂGUBAŞI

D-nii Văcăroiu şi Ljubel Trpeski, premierii României şi Macedoniei, s'au întâlnit la o conferinţă în Varşovia, unde au declarat că războiul din Iugoslavia le-a cauzat pagube financiare. România a pierdut $8 bilioane, iar Macedonia $5 bilioane din cauza sistării legăturilor economice.

•••

ÎNAPOI ACASĂ

Alţi 55 de Români aflaţi ilegal în Franţa au fost expediaţi via TAROM, la Bucureşti. Actualmente, în Franţa sunt 4 milioane de străini dintre care un milion s'a infiltrat ilegal.

•••

ŞOFERII ŞI APA CALDĂ

Dl. Constantin Niculescu, Secretar general al Clubului Automobiliştilor, a format *"Partidul Automobiliştilor"*. În România sunt peste 2 milioane de şoferi. Dl. C.N. a subliniat puterea lor, dând ca exemplu Portugalia unde, prin votul lor, au răsturnat guvernul.

Deşi nu s'au organizat încă într'un partid, la Piteşti s'a format *"Asociaţia luptătorilor pentru apă caldă"* care cer: apa caldă menajeră să curgă non-stop, să fie iarna căldură suficientă în calorifere şi oraşul Piteşti să fie mai curat.

Se pare că membrii viitorului *"Partid pentru Apă Caldă, Căldură şi Curăţenie"* va fi cel mai popular partid din România.

•••

MĂRIREA PEDEPSELOR

Parlamentul a votat mărirea pedepselor dela minimum doi ani la 15 ani puşcărie pentru furt, tâlhărie şi piraterie. Ultimele statistici: în 1989 au fost 545 de cazuri de tâlhărie, în 1990 am avut 1.840 de cazuri; în 1991 au fost 2.518 cazuri, iar în primul semestru al anului 1995 am avut 1.692 de cazuri.

•••

ILIESCU PRIMEŞTE SUPORT MORAL !

Actualul preşedinte şi viitor candidat şi-a asigurat, pe lângă suportul foştilor tovarăşi, şi suportul CMR-ului (Congresul Minorităţii Romilor). Regele Cioabă intenţionează să-l înnobileze pe Dl. Iliescu, oferindu-i titlul de *"Mare Bulibaşă"*.

•••

"MUGURII" D-LUI MĂGUREANU

SRI vrea să-şi împrospăteze cadrele deschizând o campanie de recrutare. Un caz concret: au încercat să-l capteze pe ziaristul Viorel Ilisoi dela revista *"Timpul"*. N'au reuşit, preşedintele PAC Iaşi, Dl. Liviu Antonesei, directorul revistei a declarat:

Doi agenţi dela SRI *"L-au chinuit vreo două luni"*.

•••

DUBLA PERSONALITATE PREŞEDINŢIALĂ

Dl. Iliescu s'a prezentat la Washington c'o nouă carte de vizită: democrat din tinereţe, disident care a rupt-o cu Ceauşescu din 1971 etc.

Realitate: Dl. Iliescu este fiu de comunist, ce şi-a petrecut tinereţea ca agent KGB la Universitatea din Moscova, iar dovada că a rupt-o cu Ceauşescu în 1971, e că Ceauşescu l-a numit în 1974 ca membru supleant al Comitetului Politic Executiv al CC al PCR.

•••

"BANI" EUROPENI

În luna Decembrie, la Madrid, Comunitatea Europeană va discuta introducerea unei monezi comune pentru ţările europene. În viitor, datoriile externe şi orice tranzacţie, vor trebui încheiate în baza noilor *"bani europeni"*.

O problemă e cum se va numi noua monedă: Franc, Liră, Marcă, Dolar european sau altfel?

•••

PREŢUL GRÂULUI

Un ţăran, care a cheltuit cca. 450.000 lei ca să cultive un hectar de grâu când îl vinde, capătă 420.000 lei.

•••

CORUPŢIA LA APOGEU

Senatorul PDSR, Romul Vanica, vorbind de îngrăşatul Buget al Parlamentului a mai adăugat: Corupţia ne aduce o pagubă de $2 miliarde anual.

•••

ŢIGANII AU CUVÂNTUL

Într'o scrisoare deschisă adresată D-lui Văcăroiu, M.S. Cioabă regele Ţiganilor, cere o audienţă în care să se discute:

A. Restituirea aurului confiscat în anii de dictatură.

B. *"Romii"* au o slabă reprezentare *"în organismele puterii"*.

C. Regele Cioabă se opune măsurilor punitive din Codul Penal pentru eradicarea cerşetorilor.

Dacă guvernul nu va da curs cererii, atunci se va organiza o manifestaţie cu mii şi mii de ţigani în faţa Palatului Victoria.

Nu contestăm că ce s'a luat cu forţa trebue restituit şi nu avem nimic contra dacă ţiganii ajung în Parlament cot la cot cu foştii tovarăşi Vadim, Păunescu etc.

Dar ce-l îngrijorează pe regele Cioabă e legea care pedepseşte cerşetorii: asta înseamnă că mulţi ţigani vor rămâne şomeri.

•••

PRIN ARME LA... UNIRE

Ungurii şi Românii se iau la ceartă pe chestia minorităţilor dar Bucureşti şi Budapesta pregătesc să creeze în comun o industrie de armament. Guvernele din Vest doresc o pace stabilă între aceste ţări pentru a putea fi admise în NATO.

•••

DIN GROAPĂ ÎN GROAPĂ

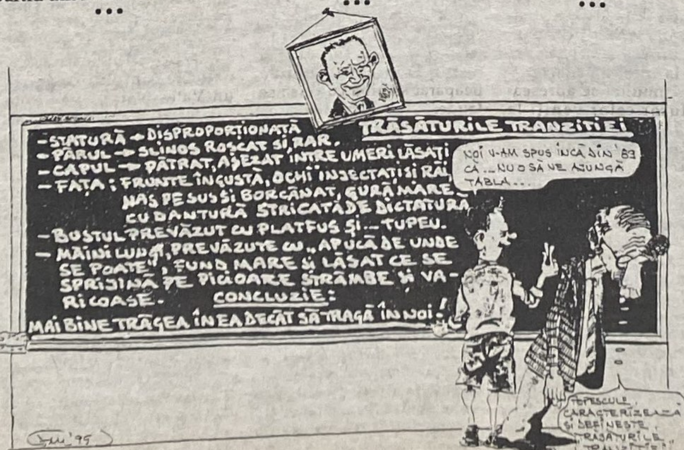
Un nou record: În trei zile de weekend (29 Septembrie - 1 Octombrie) s'au produs 130 accidente de maşină, ce s'au soldat cu 41 de morţi şi 101 răniţi. Cauza: drumurile pline cu găuri în care-ţi înneci automobilul.

•••

DOAR RELATIV...

Fundaţia *"Freedom House"* a retrogradat România din categoria ţărilor cu presă liberă în cea cu presă *"relativ liberă"*.

•••

Desen de L. M. Drăghici

"Ellnet Romania" este primul serviciu comercial ce va uni, în viitor, 27 de ţări ce-şi vor putea transmite ştiri necenzurate.

•••

Avem 15 culte recunoscute de stat, plus 325 de asociaţii şi fundaţii religioase. 172 din ele se află sub conducerea cultelor legale, restul sunt independente...

•••

Din cauza furturilor comise de ţigani, unele şcoli din Ploieşti sunt păzite de echipele de jandarmi şi poliţişti.

•••

În Capitală se vor deschide 52 de locuri, amenajate modern, pentru parcarea a 2.000 de maşini. Costul: 800 lei ora.

•••

Statele Unite vor acorda un împrumut de $128.000 cu scopul de a studia modernizarea punctelor de frontieră care din cauza întârzierilor, şicaniilor etc. nemulţumesc vizitatorii.

•••

În anul acesta, peste 9.000 de Români au fost prinşi încercând să intre ilegal în Germania.

•••

Megapatriotul Funar al Clujului a tipărit tricolorul pe biletele de transport în comun.

•••

Comisia senatorială pentru anchetarea evenimentelor din Decembrie 1989, iarăşi şi-a amânat raportul până la sfârşitul lui 1995.

•••

Statuile lui Iuliu Maniu, Nicolae Bălcescu şi Împăratului Traian vor împodobi Capitala.

•••

Pedeapsa minimă pentru furt calificat e dela 2 la 15 ani închisoare.

•••

Dl. Iliescu şi-a luat în cârcă 33 de ziarişti care au descris cum zâmbetul preşedinţial a cucerit America şi l-a fermecat pe Clinton, care a lungit audienţa cu 300 de secunde.

•••

Senatul şi-a votat bugetul reţinându-şi partea leului: 24 miliarde lei.

•••

Alexandr Zudalski, diplomat rus şi fiul său au fost prinşi furând nişte maşini de lux. Au fost arestaţi şi eliberaţi.

•••

S'a cerut suspendarea votului electronic din Parlament, deoarece sistemul s'a dovedit prea inteligent: votează cu Dl. Văcăroiu.

•••

Ion-CARITAS-Stoica rămâne condamnat: Curtea de apel i-a dat 2 ani de închisoare şi o amendă de 31.294.900 lei.

•••

Dl. Iliescu a *"imortalizat"* în trei volume, *"Momente de Istorie"*, evenimentele din ţară începând cu Decembrie 1989 şi până în pragul alegerilor din 1990.

•••

Tribunalul militar a prelungit concediul de boală al fostului Ministru de Interne Tudor Postelnicu. El rămâne liber ca să se plimbe la braţ cu celălalt grav bolnav: Nicu Ceauşescu.

•••

Am început să exportăm apă minerală dela izvoarele din jurul regiunii Harghita.

•••

SRI, pentru a face faţă supra activităţii, a achiziţionat clădirea Institutului de Matematică.

•••

Cei zece membri ce formează *"Iniţiativa Europeană Centrală"* au agreat să accepte în 1996 alte cinci ţări: Albania, Bielorusia, Bulgaria, România şi Ucraina.

•••

În primele nouă luni ale anului s'au descoperit 388 cazuri noi de SIDA, dintre care 315 sunt copii sub 12 ani.

•••

România, Slovenia şi Albania au semnat la Sinaia un tratat de cooperare în ce privesc zborurile avioanelor civile şi militare.

•••

Statutul de Naţiune Favorizată aduce anual României un venit de $300 milioane.

•••

Studiourile americane economisesc 30% când îşi produc filmele în România sau alte ţări din Europa de Est.

•••

Numai 8% din populaţie citeşte ziarele, restul informaţiilor sunt luate din emisiunile *"oficiale"* dela televiziune şi radio.

•••

Un pachet de ţigări costă 3.000-5.000 lei.

•••

Dela 1 Octombrie salariile şi pensiile s'au mărit cu 5%; dar s'au scumpit alimentele, iar un bilet de metrou va costa 250 lei.

•••

Valoarea oficială a dolarului merge încet, dar sigur, către 2.200 lei.

•••

Într'o singură săptămână, s'au sinucis în Bucureşti, aruncându-se dela etaj, 21 de persoane. Cauzele principale - gelozia şi mizeria.

DIN CELE TREI COLŢURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de Dan PĂSTOREL

A 50-A ANIVERSARE A NAŢIUNILOR UNITE

Peste 140 de lideri ai ţărilor membre s'au adunat la sediul ONU dela New York, pentru a celebra 50 de ani dela înfiinţarea Naţiunilor Unite. La 24 Octombrie 1945 acest for a luat fiinţă odată cu ratificarea cartei, care urma să stea la baza politicii sale. Atunci cincizeci şi una de naţiuni au semnat această cartă, astăzi 185 de state sunt membre ale Naţiunilor Unite. România şi celelalte state est-europene (fost comuniste) au fost primite în organizaţie în 1955.

ONU a fost desemnată să fie succesoarea fostei Ligi a Naţiunilor. Chiar din 1945, Congresul american a invitat ONU să-şi stabilească sediul permanent în Statele Unite. Actuala construcţie, din New York, a cărei siluetă a devenit celebră a fost dată în folosinţă în 1952.

Bouthros Ghali

Organizaţia Naţiunilor Unite este formată din şase organisme principale. 1. Adunarea Generală: formată din reprezentanţii tuturor naţiunilor membre. Ea discută şi face recomandări în diverse probleme, conform cartei şi se întruneşte în sesiune ordinară odată pe an, Septembrie-Decembrie. Adunarea se poate întruni în sesiuni speciale cerute de majoritatea membrilor sau chiar în sesiuni de urgenţă (în 24 ore) cerute de nouă membri ai Consiliului de Securitate, în cazul când o decizie a Consiliului a fost blocată de un veto. 2. Consiliul de Securitate: format din cincisprezece membri. Dintre aceştia cinci sunt permanenţi (USA, Rusia, M. Britanie, Franţa, China) şi au drept de veto. Ceilalţi zece sunt aleşi pentru doi ani de Adunarea Generală. Consiliul este singurul organism care poate impune forţa, dela sancţiuni economice la măsuri militare. 3. Consiliul Economic şi Social: format din 54 membri aleşi pe termen de cinci ani. Lucrează cu agenţiile ONU pentru îmbunătăţirea drepturilor omului, standardului de viaţă şi educaţiei. 4. Curtea Internaţională de Justiţie: formată din 15 judecători aleşi pe termen de nouă ani. Ea decide în litigiile dintre naţiuni. 5. Consiliul de Tutelă: organizat ca să ajute teritoriile care nu au încă un sistem de guvernare. 6. Secretariatul: compus din Secretarul General şi din funcţionarii de care are nevoie. Este organul administrativ al ONU. Secretarul General este numit de Adunarea Generală în urma recomandării făcută de Consiliul de Securitate. El poate aduce în faţa Consiliului de Securitate orice caz care după opinia sa ameninţă pacea şi securitatea internaţională.

În cele câteva minute care li s'au acordat, liderii statelor membre şi-au spus părerea asupra problemelor actuale, care frământă omenirea, ca şi felul cum văd viitorul organizaţiei. A fost un amestec de decepţii şi speranţe. S'a cerut formarea unui Consiliu de Securitate mai democratic şi au fost criticaţi cei care nu plătesc contribuţiile anuale necesare supravieţuirii organizaţiei. Unii vorbitori au găsit oportunitatea de a atrage atenţia asupra propriilor lor probleme. Fidel Castro s'a plâns din nou de embargoul american, care durează de 40 de ani.

În ceea ce priveşte liderii marilor puteri, aceştia au abordat în general probleme diferite. Preşedintele Clinton s'a axat pe lupta împotriva criminalităţii, terorismului şi a comerţului cu droguri, iar Boris Elţin a găsit ocazia să-şi reverse din nou năduful asupra himerei sale, NATO.

Conflictele armate numeroase din diverse ţări, cu nevoia de a trimite forţe de pace ONU ca şi ajutoare umanitare pentru masele imense de refugiaţi, au secătuit fondurile organizaţiei care, din punct de vedere financiar, a intrat într'o criză aproape falimentară. Astfel, dacă între 1945-1989 au fost cheltuite 3,6 miliarde dolari pentru forţele de pace, între 1990-1995 suma a ajuns la 12,1 miliarde. Numai menţinerea forţelor în Bosnia a costat 5 milioane zilnic. Singurul continent care nu a avut nevoie de trupe ONU a fost Australia (şi Antactica!)

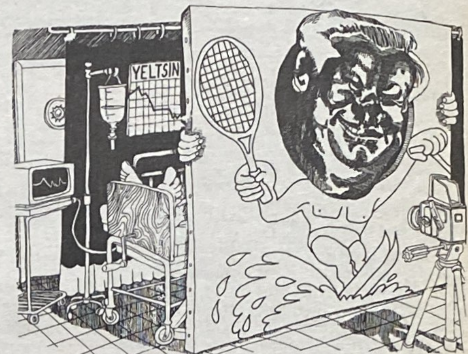
Problema bugetului ONU este cu atât mai acută, cu cât o serie de membre au rămas restanţiere, în ce priveşte contribuţia lor anuală. Datoria cea mai mare o au Statele Unite, 1,5 miliarde dolari. Congresul american a refuzat să plătească această sumă până ce ONU nu-şi reformează metodele de lucru. Statele Unite contribuie cu o treime din bugetul organizaţiei iar Congresul vrea să scadă contribuţia la numai 25%.

Majoritatea liderilor au cerut o reformă a Naţiunilor Unite, dar nimic nu a fost stabilit în acest sens. În declaraţia finală se reafirmă principiile pentru care a fost creată organizaţia, dar liderii nu au adoptat chemarea Secretarului General Boutros Ghali, pentru o întrunire specială a Adunării Generale, care să dezbată o nouă structură a Naţiunilor Unite.

Majoritatea membrilor consideră că e nevoie de modificarea structurii Consiliului de Securitate. Ţările industrializate ar dori ca Germania şi Japonia, ca mari puteri economice, să facă parte din membrii permanenţi. Mişcarea ţărilor nealiniate ar dori să fie adăugate India şi Brazilia, iar vetoul din Consiliul de Securitate să fie restrâns sau chiar eliminat.

Premierul britanic John Major consideră că ONU s'a extins prea mult, are priorităţi greşite, o sumă de agenţii şi are neapărată nevoie de modificarea mecanismului de menţinere a păcii şi prevenire a conflictelor.

SĂNĂTATEA LUI ELŢIN PUNE ÎN DISCUŢIE VIITORUL POLITIC

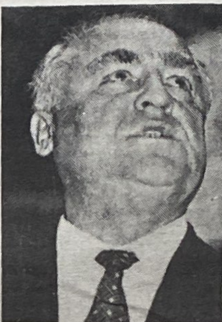

La numai după două zile dela întoarcerea sa dela New York, Boris Elţin a fost internat în spital, pentru o nouă criză cardiacă. Este a doua oară în decurs de trei luni, când preşedintele este internat în urma unor simptome de ischemie cardiacă. Şedinţa care trebuia să aibă loc cu preşedinţii Serbiei, Croaţiei şi Bosniei, înainte ca aceştia să plece în USA pentru convorbiri de pace, a fost anulată, iar călătoria preşedintelui în China, fixată în Noembrie, a fost amânată.

Starea sănătăţii lui Elţin pune în discuţie nu numai viitorul politic al Rusiei dar va avea repercursiuni şi asupra relaţiilor acesteia cu puterile occidentale. Dacă Elţin va fi pus în stare de incapacitate de muncă din cauza sănătăţii, sau va deceda, conform Constituţiei Rusiei, Primul-ministru Viktor Cernomârdin va deveni Preşedinte ad-interim şi va trebui să ţină alegeri prezidenţiale în decurs de trei luni.

După cum se ştie, viitoarele alegeri prezidenţiale au fost fixate pentru Iunie 1996, dar alegerile parlamentare vor avea loc anul acesta, la 17 Decembrie. Felul cum vor fi reprezentate partidele lor, va fi un indiciu pentru şansele unor candidaţi prezidenţiali ca Viktor Cernomârdin, Aleksandr Lebed sau economistul liberal Grigori Iablinski. În actuala situaţie, candidatura lui Elţin devine nesigură, iar popularitatea sa este în continuă scădere. Acelaşi lucru se poate spune şi de partidul lui Cernomârdin, *Patria Noastră este Rusia* care, în sondajele de opinie, este plasat pe locul cinci, cu mult în urma partidului comunist.

De notat că Elţin a iniţiat ca Cernomârdin să-şi creeze partidul său, care să fie motorul principal al Kremlinului în vederea viitoarelor alegeri din Decembrie. În ultima vreme însă, pentru a da satisfacţie partidelor din opoziţie, el a început să-l critice pe Cernomârdin, pentru efectele nedorite ale reformelor sale economice, declarând că va sprijini nu numai partidul primului-ministru, dar şi alte partide, cu excepţia comuniştilor şi ultranaţionaliştilor. Dar ameninţarea de a-l demite pe Kozârev, este şi ea o concesie făcută acestora din urmă, care îl acuză pe Ministrul de Externe că este aservit politicii occidentale.

Viktor Cernomârdin

În actuala situaţie de încordare între Elţin şi Cernomârdin, în care nu este încă sigură succesiunea prezidenţială, sunt speculaţii că Elţin şi cercul intern din Kremlin vor căuta să amâne alegerile din Iunie 1996, în cazul când la alegerile parlamentare din Decembrie partidele extremiste vor obţine un succes, ameninţând să obţină puterea.

PERSPECTIVE DE PACE NESIGURE ŞI CONFUZE

Deşi încetarea focului este în general respectată, perspectivele de pace sunt încă nesigure în războiul din fosta Iugoslavie. Noile convorbiri de pace încep pe data de 1 Noembrie la baza aeriană Wright-Patterson de lângă Dayton (Ohio) şi sunt mediate de Statele Unite şi Uniunea Europeană. Dar încă înainte de începerea negocierilor toate cele trei părţi par să-şi fi înăsprit poziţiile. Astfel Sârbii au tendinţa ca să nu mai fie de acord cu ideea unui stat bosniac unificat. Preşedintele Tudjman al Croaţiei a ameninţat că dacă Slovenia de Est (ocupată de Sârbi în 1991) nu va fi retrocedată prin negocieri, ea va fi eliberată cu forţa. Preşedintele Izetbegovici, la rândul său, a spus că pacea nu va veni niciodată dacă vor fi menţinuţi ca lideri ai Sârbilor bosniaci, Karadjici şi Gen. Mladici, pe care i-a calificat drept criminali (de altfel ca şi tribunalul dela Haga).

Izetbegovici *Tudjman* *Miloşevici*

În legătură cu aceste acuzaţii, cercetările făcute prin fotografii aeriene şi prin satelit, coroborate cu martori oculari scăpaţi din masacru, arată că după asaltul din Iulie asupra zonei protejate de ONU dela Srebenica, au fost împuşcaţi câteva mii de refugiaţi musulmani. Fotografiile arată mai multe zone de gropi comune. Martorii oculari declară că Gen. Mladici a supraveghiat personal masacrul, care este considerat un rezultat al impotenţei politicii apusene în Balcani. Zona era sub protecţia militarilor olandezi din trupele ONU. Gen. Javier, comandantul ONU din Bosnia, a refuzat să dea curs apelului de ajutor al comandantului olandez, care a cerut atacuri aeriene pentru a putea apăra oraşul. După ocuparea acestuia, refugiaţii s'au deplasat spre centrul Bosniei, dar organele care se ocupau cu problema refugiaţilor au semnalat că peste 5.000 din aceştia lipsesc. Tragicul mister era să fie descoperit ulterior. Masacrul a fost confirmat şi de martori oculari sârbi. O repetare a acestor acte criminale a avut loc chiar în Octombrie când, în regiunea Bania Luka, câteva mii de civili capturaţi de Sârbi au dispărut, pentru a se afla că au fost masacraţi de paramilitarii lui Arkan, invitaţi în Bosnia de Karadjici.

Încă domneşte confuzia asupra măsurilor care se vor lua în viitor după semnarea unui acord de pace. Se prevede trimiterea în Bosnia a unei forţe NATO de 60.000 de oameni, din care 20.000 Americani, pentru impunerea păcii. Deşi administraţia a subliniat că trupele nu vor fi trimise decât dacă se va semna un tratat de pace, Congresul se împotriveşte participării americane, mai ales dacă nu se prevede cât timp vor staţiona aceste forţe în Bosnia. De reamintit că administraţia americană doreşte să întărească forţele bosniace, ca acestea să fie capabile să se apere singure. Se consideră că stabilirea unui echilibru de forţe în Bosnia ar garanta o retragere fără pericole a forţei de impunere a păcii, după o durată de un an. Franţa şi M. Britanie se opun acestui proiect. Nu este clar până în prezent cine va antrena trupele bosniace, unde se va face aceasta, cât va costa operaţiunea şi cine o va plăti. Musulmanii bosniaci au nevoie oricum de arme antitanc, artilerie de câmp şi antiaeriană.

Nu s'a aranjat definitiv nici cum vor fi integrate forţele ruse care nu acceptă să fie sub comanda NATO.

Convorbirile de pace dela Dayton sunt considerate de mulţi, inclusiv Preşedintele Clinton, ca ultima şansă de a ajunge la un acord de pace în războiul din fosta Iugoslavie. Se contează mult pe aportul Preşedintelui Miloşevici, care vrea să scape de embargoul economic ce îi ruinează ţara. Culmea ironiei este că Miloşevici, care a visat Serbia Mare, este cel ce a incitat la război aţâţând minorităţile sârbe din Croaţia şi Bosnia şi promiţându-le ajutor.

Este prima oară dela începutul acestul război (1991) când cei trei preşedinţi se întâlnesc la o masă de negocieri. Poziţia cea mai dificilă o are Izetbegovici, ce are diferende şi cu aliaţii croaţi cu care a avut ciocniri armate până acum un an. Situaţia poate fi rezumată de declaraţia făcută de preşedintele Bosniei mai de mult, care a spus că a alege între Miloşevici şi Tudjman e ca şi cum ai alege între leucemie şi o tumoră cerebrală.

CRONICA INTERNAŢIONALĂ

LA NUNTA DE AUR

—Vasile VRÂNCEANU—

În ultima săptămână a lunii Octombrie 1995 - anul multor aniversări, unele merituoase altele neruşinate - ONU a sărbătorit a cincizecea aniversare.

145 de conducători de state membre s'au întrunit în cea mai largă adunare la acest nivel, din istoria omenirii. La marea sărbătoare au lipsit cei ce puseseră bazele organizaţiei, la sfârşitul celui mai teribil, celui mai absurd război din câte au fost de când lumea pe acest pământ. Neîndurătoarea dar şi înţeleapta lege a firii i-a chemat pe membrii fondatori în parcul de veşnică odihnă şi linişte, şi toţi s'au dus acolo, unul după altul, rând pe rând.

Cu câteva luni mai înainte de înfiinţare, murise F.D. Roosevelt. Dacă n'a avut parte de bucuria victoriei, a fost scutit şi de amărăciunea de a vedea ce ouă a clocit în politica sa faţă de Europa.

Au lipsit dela obşteasca adunare câţiva şefi de state, printre care: Helmut Kohl, cancelarul Germaniei, Ed. Shevarnadze preşedintele Georgiei, Hosni Mubarak al Egiptului, Oscar Scalfaro al Italiei, Qadafi al Libiei, Saddam Hussein al Irakului. Suveranul Pontif, Papa Ioan Paul al II-lea a trimis un reprezentant. El vizitase Statele Unite cu câteva zile mai înainte şi în adunări spectaculoase, impresionante, a recomandat întoarcerea la valorile spirituale, la morala de bază a vieţii, a lumii. Au fost prezenţi în schimb Fidel Castro şi Yasser Arafat.

Pentru securitatea înalţilor oaspeţi - în afara gărzilor din suitele personale - s'au concentrat două mii de agenţi federali, poliţia oraşului, pedestră şi călare, câini poliţişti. S'a patrulat cu elicoptere, s'a supravegheat zona şi de pe acoperişuri. Şalupele au patrulat pe East River, pe malul căruia se află palatul de oţel şi sticlă, sediul ONU.

Înfiinţată la 24 Octombrie 1945, când Charta semnată la San Francisco, în Iunie, a devenit Charta ONU, constituţia organizaţiei, membrii fondatori erau în număr de 51, iar bugetul anual alocat era de 147 milioane dolari.

După 50 de ani organizaţia a crescut, are acum 185 de ţări membre cu un buget anual de 1.300 milioane dolari, dispunând de un aparat de 53.589 salariaţi.

Concepută pentru a construi o lume mai bună, liberă de calamităţile războiului, fondatorii ONU-lui au fost convinşi că au rezolvat problemele acute şi cronice provocate de imperialismele agresive, de lăcomia, ignoranţa, şiretenia şi prostia omenească, această mare prostie omenească, infinită ca spaţiul cosmic.

După 50 de ani de existenţă şi activitate însă, după ce a crescut de 3,6 ori mai mare ca în 1945, după ce cheltuieşte anual de 9 ori mai mult ca la început, urmaşii, actualii membri şi conducerea ONU, sunt confruntaţi de aceleaşi dezastruoase probleme, unele chiar mai grave.

După ce şi-a extins filialele, oficiile, misiunile, agenţiile, după ce s'a implicat în diverse conflicte locale, impunând încetarea ostilităţilor, după ce a aplicat sancţiuni, embargouri de arme (unele nu prea respectate), după ce a trimis în diferite zone de conflict, aşa numitele *"Peacekeeping Missions"*, unele prelungite pe o durată de 48 de ani (în Orientul Apropiat, în India, în Pakistan) ONU este supusă unui concert de critici şi propuneri de restructurare, pentrucă nu mai corespunde în situaţia actuală a lumii.

S'au lichidat imperii, s'au ridicat noi ţări cu pondere în economia mondială.

Ca organizare, Organizaţia Naţiunilor Unite este compusă din:

1. *ADUNAREA GENERALĂ* a ţărilor membre, fiecare cu drept de un vot (URSS avea 3 voturi: Rusia, Ucraina şi Bielorusia).

2. *CONSILIUL DE SECURITATE*, este Centrul strategic al ONU-lui. Aici se iau hotărîrile privind securitatea internaţională, sancţiunile, trimiterea misiunilor *"Peacekeeping"*. Consiliul are 15 membri, din care 5 membri permanenţi cu drept de *"Veto"*: SUA, Anglia, Franţa, Rusia şi China. Ceilalţi 10 membri sunt aleşi prin rotaţie din restul de 180 de membri ai organizaţiei. În lunga perioadă a războiului rece, fosta URSS a făcut abuz de dreptul de *"Veto"* blocând propuneri şi acţiuni importante şi utile, pentrucă nu conveneau comuniştilor.

3. *SECRETARIATUL GENERAL*, care coordonează şi administrează întreaga activitate a ONU.

În conflictele majore care au confruntat starea de pace în lume, ONU a fost adeseori insuficientă. În 1950 a fost doar umbrela sub care armata americană a respins agresiunea Coreei de Nord împotriva Coreei de Sud, nu s'a amestecat însă în conflictul SUA - URSS, provocat de instalarea unor rachete nucleare sovietice, în Cuba. Această problemă a fost rezolvată de John F. Kennedy şi Nichita Hruşciov, prin contacte directe.

În Noembrie 1975, Adunarea Generală a votat o rezoluţie de echivalare a sionismului cu rasismul, dar în Decembrie 1991 anulează rezoluţia din 1975, creind dubiul că ori sionismul este rasism şi nu anulezi în 1991 decizia din 1975, ori sionismul nu este rasism şi atunci ce rost avea decizia votată în 1975. Cât reiese de aici că a fost greşeală, confuzie, pocăinţă, ignoranţă şi cât adevăr şi manipulaţie din culise, cine ar putea să spună? Oricum, seriozitatea şi competenţa Adunării Generale a ONU, apare destul de şifonată în această chestiune.

În Martie 1992, ONU a trimis în fosta Iugoslavie o largă misiune de *"Peacekeeping"* care asistă neputincioasă cum de 3 ani şi jumătate, numai pace n'a fost în Bosnia, pentrucă Sârbii, Croaţii şi Bosniecii musulmani se ucid între ei, mai abitir ca în război, pentrucă în război nu se ucid civili, femei şi copii. Dacă acum s'au oprit luptele, măcelul şi distrugerile, este pentrucă au intervenit forţele militare NATO şi un diplomat american, subsecretarul de Stat, Richard Holbroke, a convins părţile să se potolească.

ONU se confruntă cu probleme majore şi critici severe, competente, autorizate, care denunţă risipa, ineficienţa, incompetenţa şi corupţia.

Conducătorii statelor adunaţi pentru marea sărbătoare au de rezolvat problema acută, urgentă a reorganizării instituţiei cu autoritatea compromisă şi în pragul falimentului. Paralizată în lunga perioadă a războiului rece de dreptul de *"Veto"*, deciziile ONU sunt determinate şi în prezent de acest drept din Consiliul de Securitate. Se cere şi reformarea acestui Consiliu, numărul membrilor să fie extins la 25 şi să se majoreze numărul membrilor permanenţi cu drept de *"Veto"* prin includerea la acest drept a Germaniei şi Japoniei, pe care le susţine şi SUA. Însuşi Secretarul General Boutros Ghali declară că schimbarea este necesară.

Adunarea Generală a fost concepută pentru a discuta problemele internaţionale dar şi pentru a corecta şi îmbunătăţi Charta ONU, dar comitetele adunării generale au devenit cuiburi de aranjamente şi intrigi politice.

Reformele se impun pentru a rezolva marile probleme ce stau în faţa omenirii cum sunt: vicierea mediului, creşterea îngrijorătoare a populaţiei, drepturile omului, proliferarea armelor nucleare, epidemiile şi foametea.

Problema cheie pentru restructurarea ONU, este o chestiune de personal, declară John Washburn, diplomat american şi consilier al Secretariatului General în ultimii cinci ani, problemă anticipată cu mai bine de cincizeci de ani de către Corneliu Codreanu care spunea că nu de programe se duce lipsă ci de omul devotat care să le aplice.

Marea Sărbătoare a început cu banchete, oferite de primarul New Yorkului la Centrul Mondial Financiar şi de Preşedintele Clinton la Biblioteca Publică din New York.

Fidel Castro n'a fost invitat nici de primar nici de Preşedinte şi s'a dus în Bronx, la o Biserică abisiniană să facă propagandă comunistă. Ca un *"Trade Mark"* al New Yorkului, n'au lipsit nici demonstraţiile ostile ale unor emigraţii. Fidel Castro le-a avut pe amândouă: una ostilă, acuzatoare la care a participat chiar fiica lui, spre amărăciunea tatălui şi alta de simpatie, din partea unor organizaţii comuniste. Iliescu şi-a avut şi el porţia lui prin manifestaţia ostilă din faţa Consulatului General Român dela New York şi culmea ruşinii Yasser Arafat a fost dat afară din sala de festivităţi de primarul New Yorkului, Giuliani.

După parada vestimentară, candelabre aprinse şi cupe de şampanie, s'au ţinut discursuri în şedinţe festive. Timpul acordat fiecărui vorbitor - şef de stat - a fost limitat la cinci minute. Primul la cuvânt a fost Preşedintele Clinton, căruia i s'a acordat, anticipat prin convenţie, un timp prelungit, pentru a spune lucruri prea cunoscute şi care interesau mai puţin pe auditori.

Rusul Boris Elţin, cu faţă buhavă, de om bolnav, a reluat vechea placă sovietică, din care cea mai importantă chestiune, este opunerea Rusiei la extinderea NATO-ului în ţările din Estul Europei, socotită o barieră în unificarea Europei. Cât despre Cecenia, nu a suflat nici o vorbă. Îi doare însă pierderea Serbiei din poziţia cheie din Balcani.

Fidel Castro, ca şi în trecut, a folosit tribuna ONU, pentru a vorbi contra imperialismului şi în special împotriva dreptului de *"Veto"* al marilor puteri. Tonul său nu a avut însă aroganţa de altădată şi înfrângerea comunismului de care nu va scăpa nici el, l-a marcat destul de puternic. Cu toată pledoaria sa pentru libertate, n'a explicat de ce nu face alegeri libere în Cuba.

Au mai vorbit şi alţii destui de mulţi, că de aceea era sărbătoarea Naţiunilor, fiind aplaudaţi din politeţe de ceilalţi, care la rândul lor aşteptau aplauze după vorbire. Şi fiindcă suntem la capitolul aplauze, Castro a primit mai multe decât Clinton. Îşi antrenează palmele, delegaţii la ONU!

Cel mai concis, cel mai cuprinzător discurs a fost al Primului Ministru al Norvegiei, D-na GRO HARLEM BRUNDTLANDT, care a atacat toate chesiunile de rezolvat: problema financiară, reforma Consiliului de Securitate, creşterea populaţiei de pe glob, sărăcia, degradarea educaţiei, a mediului, suprapunerea mandatelor etc. Cere aplicarea în viaţă a deciziilor luate la Rio de Janeiro, Cairo, Copenhaga şi Peking. Coordonarea activităţii de asistenţă umanitară: epidemii, foamete, prevenirea conflictului între naţiuni, clădirea unei lumi civilizate, bazată pe legi şi contracte.

Doamna Brundtlandt, figurează pe lista preferinţelor pentru postul de viitor Secretar General al ONU. Dacă ar obţine numirea, va fi o altă *"Doamnă de oţel"* ca Margareth Thatcher.

Ultimele cuvinte ale marelui J.W. Goethe înainte de a-şi da duhul, au fost: *"Lumină, multă Lumină"*.

În Octombrie 1995 la New York, consensul general a fost: *"Dreptate, mai multă dreptate"*.

După o veche şi generală tradiţie, la împlinirea a 50 de ani de căsnicie, cei care au trăit împreună o jumătate de veac îşi serbează *"Nunta de Aur"*.

La 24 Octombrie 1995, sub lumina candelabrelor, în splendoarea fastului şi a cupelor de şampanie, Organizaţia Naţiunilor Unite a serbat *"Nunta de Aur"*. Va sărbători şi *"Nunta de Diamant"*? Spre binele omenirii să sperăm că o va face în alte condiţii şi sub zodia unor înalte, dorite realizări şi succese.

EFEMERIDE

ÎNCEPUT DE CAMPANIE ELECTORALĂ

Agitaţiile potentaţilor dela Bucureşti nu sunt, în ultimă instanţă, decât voalata campanie electorală pornită destul de timpuriu pentru alegerile din anul viitor.

În concepţia comunistă nu există cedarea puterii de bună voie. Şefii comunişti nu pleacă decât morţi dela putere sau înlocuiţi brutal, de multe ori înlocuirea fiind urmată şi de nişte procese abil ticluite, care îl duc pe cel mazilit în faţa plutonului de execuţie.

Este ridicol să creadă cineva că Iliescu ar putea ceda fotoliul prezidential. Şi nu Iliescu în sine, ci întregul sistem legat prin fire văzute şi nevăzute, care s'ar prăbuşi odată cu ruperea contactului cu Cotrocenii.

Cele două vizite ale lui Iliescu în America i-au întărit influenţa în ţară - nu în mijlocul elitiştilor din Bucureşti şi alte câteva centre - ci în mijlocul imensei mase de alegători dela ţară şi muncitorilor dela oraş.

Televiziunea, radioul, presa guvernamentală, primarii, secretarii, şefi şi şefuleţi de toate categoriile, burează în continuu capul bieţilor oameni, cu marile succese obţinute de vizitele lui Iliescu, pentrucă altă posibilitate de informare, nu ajunge la ei.

Presă de opoziţie adevărată nu prea există în România. Atacurile împotriva *"puterii"* duse zilnic de multe ziare, dezvăluie o mulţime de carenţe, ilegalităţi, abuzuri şi în special numărul neînchipuit de mare de acte de corupţie, dar... atât! Le citesc şi cei care sunt vizaţi şi continuă cu învârtelile mai abitir ca înainte.

Un program de alternativă la guvernare, nu este răspândit de nimeni. Partidele din Opoziţie nu au ziarele lor, iar publicaţiile pe care le editează apar în număr redus şi nu au un sistem propriu de difuzare. Duc lipsă de fonduri şi nu au nici un program mobilizator.

Ar fi uşor de blamat Opoziţia pentru asta, dar cu critica, oricât de obiectivă, nu se rezolvă nimic. Abia acum, în marea confruntare pe teren, chiar după şase ani dela Revoluţie, se vede imensul gol provocat de genocidul comunist asupra societăţii româneşti. Asasinarea în închisori a tuturor personalităţilor politice şi a tineretului care urma să-i înlocuiască, apare acum în toată hidoşenia.

După lunga noapte a peste cincizeci de ani de dictatură, alte forme şi formule politice, sociale şi economice se cer pentru rezolvarea crizei din România. Experienţele partidului unic, a dictaturilor, a republicii: populară, socialistă şi prezidenţială, a confiscării bunurilor şi a colectivizării agricole, a teroarei şi a bunului plac şi a întregului cortegiu cu care au operat dictaturile: regală, militară şi proletară, trebuiau să rodească din această crudă experienţă, un sistem nou. Acest sistem nu putea merge decât pe baza elementelor permanente de armonie din societatea omenească: Dumnezeu, Neamul, Familia şi individul.

Ce noutate a apărut în România după 1989? Lăsând la o parte homunculii de provenienţă comunistă FDSN, FSN, PSM, PRM şi altele dirijate de putere, din cele 62 de partide care au candidat la alegerile din 1992, unele erau de-a dreptul ridicole: Partidul Liber Schimbist, Partidul Laburist Român, Partidul Umanist Român, Partida Romilor etc. Să-i lăsăm pe aceştia şi să ne oprim puţin la *"Partidul Alianţei Civice"*.

Dl. Nicolae Manolescu, prin structura şi pregătirea pe care o are, este de presupus că dânsul cunoaşte psihologia Românului neaoş, care formează marea masă de alegători, drept care partidul său trebue să se adreseze acestei mase cu un program care să-i satisfacă cerinţele. PAC-ul este preocupat însă de *"integrarea europeană"* ca mai toate partidele din Convenţia Democratică. S'au întrebat oare dacă Europa ne vrea? Iar dacă totuşi ne doreşte, pentru care motive? Că slavă Domnului, în criza care domină lumea şi de care nu este scutită nici Comunitatea Europeană, numai de acte de filantropie nu-i arde. Să presupunem totuşi că fără această integrare nu se poate trăi. Şi ce face Dl. Manolescu?

Îl trimite în propagandă pe celebrul de acum, Gabriel Andreescu la sate, să cuvânteze ţăranilor: *"Las'o bade Ioane pe ţaţa Leana şi de-acum iubeşte-te cu Nea Stan, că altfel nu intrăm în Europa"*? Şi tot aşa de dragul Strasbourgului, s'o ia pe cărările de munte până la bacii dela stână şi să le spună să nu mai tocmească păstori la oi decât juni cărora le mijeşte mustaţa, numai după ce au trecut cu spatele prin partea din faţă a baciului.

Păi să nu asmută baciul, câinii după el să-i jumulească obrazul din pantaloni şi să strige după el: *"Huo mă"*!

Campania electorală pentru alegerile din anul viitor a început, dar bătălia se dă în ţară cu alde manoleştii şi şi andreeştii sau cu z-ornea-elile unor elitişti, se pierde mai mult decât cu manipulările neo-comuniste iliesciene.

Convenţia Democratică trebue să tragă de pe acum semnalul de alarmă.

Zahu PANĂ

CRONICA VREMII

ALEGERILE DIN AMERICA - 1996

Ion BOIERU

Au început deja, deşi suntem cu un an înainte de votarea generală, din luna Noembrie 1996. Forţele politice angajate in bătălia electorală sunt în mare tensiune, căci preţul cel mare este căutat nu numai în câştigarea preşidenţiei, dar şi în câştigarea majorităţilor, în Congres (in ambele Camere). Bătălia electorală a luat o definitivă coloratură ideologică. Republicanii, reprezintă linia conservatoare, deşi cu destule nuanţe, în contextul conservatismului, în timp ce democraţii se menţin încă pe linia unui liberalism cu înclinări stângiste, şi cu o mare îngrijorare că unitatea lor este destul de fragilă. Curentul conservator a crescut vertiginos în viaţa societăţii americane, iar liberalismul stângist al democraţilor a pierdut teren şi încă nu s'a găsit o punte de legătură trainică între partidul democrat şi Casa Albă, unde preşedintele este destul de izolat în complexul politic de azi. Echipa de consilieri ai Preşedintelui Clinton nu a reuşit încă să găsească adevărata cauză a înfrângerii democraţilor din toamna anului 1994, când republicanii au devenit majoritari în Congres şi au reuşit să îndeplinească o bună parte din promisiunile făcute, prin Contractul cu America.

La ora actuală, ca un fapt foarte ciudat, Preşedintele Clinton este prins de câteva luni într'o intensă campanie electorală, în adevăratul sens al cuvântului, pentru a pregăti terenul în vederea finalului de vot. Pe de altă parte, tot un lucru foarte ciudat, republicanii au din rândul lor, un număr impresionant de candidaţi la postul de preşedinte (vreo zece personalităţi), ceea ce poate să slăbească integritatea partinică a lor, şi să reducă şansele de reuşită în alegeri. Asta, mai cu seamă, în cazul în care democraţii se vor prezenta cu un pluton unitar, format din Preşedintele Clinton şi partidul în sine. Din rândurile democraţilor nu există până la ora actuală, nici un alt candidat, afară de preşedinte. Asta nu înseamnă că există o unitate perfectă a partidului, şi surprize vor putea apare, în viitor.

În acest complex de situaţii, au apărut personalităţi politice, care pot denatura structura actuală a celor două partide politice. Este vorba de multimilionarul Ross Perot şi generalul Colin Powell. Ambii, aceştia, sunt în poziţia de a produce restructurări de partid şi să dea o nouă configuraţie a forţelor politice din America.

În privinţa lui Perot, îngrijorările pentru o încurcătură a iţelor politice nu sunt prea mari, decât o reducere nu prea importantă, a procentajelor, în fapt nu se ştie cărei formaţii politice i se va întâmpla acest lucru. Nu se ştie ce partid va fi dezertat pentru Perot.

Un punct mai serios îl reprezintă gen. Colin Powell, care înclină spre o canditatură către republicani. În rândurile republicanilor, însă, există serioase reticenţe şi rezistenţe faţă de candidatura lui Powell în numele partidului republican, pe teme de ordin ideologic. Unii dintre republicani apără autenticitatea conservatoare a partidului şi nu le convine candidatura lui Powell, care nu are credenţiale conservatoare prea subliniate. În fond, el nu este un om politic, decât din întâmplare, în conjunctura politică a Americii. Deci, temeiul său ideologic este compus dintr'un amestec de conservatorism, liberalism şi un centrism moderat. Nici nu se poate şti cu siguranţă, dacă în intimitatea lui este îndemnat să candideze, sau este atras şi împins de forţe politice, în afară de propria lui voinţă şi ambiţie politică.

Ceea ce este mai grav, sunt luptele intestine din rândurile partidului republican. Aceştia au nevoie de o unitate perfectă, dacă vor ca să câştige alegerile, pentru continuarea programului de înnoire a vieţii americane, afişat şi proclamat prin Contractul cu America. Ambiţiile candidaţilor republicani sunt foarte puternice, aşa cum sunt şi personalităţile implicate în procesul politic de preponderenţă ideologică.

Situaţia în sânul partidului democrat nu este nici ea prea bună. Acolo există o demoralizare şi o agitaţie permanentă, din cauza statutului pe care-l au democraţii în Congres, unde sunt minoritari, după circa 40 de ani de putere majoritară şi în felul acesta au devenit oarecum aroganţi. Este greu pentru democraţi să se mulţumească cu puţinul pe care-l au acum. Înspăimântarea este şi mai mare, la gândul că vor putea pierde şi alegerile viitoare, deci îşi vor lua adio, pentru o vreme mai lungă, de pe eşichierul politic al vieţii americane. Se adaugă în plus elementul diversionist pe care-l aduce Preşedintele Clinton, care nu mai este expresia şi purtătorul de cuvânt al liderilor democraţi din Congres. El ar putea să ajungă la o anumită conciliere, mai ales, în chestiunea bugetului, cu grupa dominantă a republicanilor din Congres, ceea ce le va da acestor republicani o poziţie superioară, imbatabilă pe terenul electoral. Dar, se poate menţiona faptul că, la ora actuală, nu se află nici o personalitate democrată, remarcabilă, care să asigure o direcţie fermă a partidului democrat. În realitate, partidul democrat nu are o direcţie clară de orientare şi nu are elementele creatoare care să-l scoată la suprafaţă, pe o linie de plutire salvatoare.

Starea generală este foarte confuză şi este imposibil să se facă pronosticuri, căci factori necunoscuţi azi, pot să apară în orice moment şi să se schimbe configuraţia generală a raporturilor de forţe. Pentru o clarificare a acestor raporturi de forţe, campania electorală, care se desfăşoară acum, este destul de intensă pentru a aduce la suprafaţă elemente noi şi impunătoare care să dea grupurilor implicate în jocul politic, un avantaj deosebit.

La republicani, deocamdată, senatorul Dole este în fruntea sondajelor de presă, ca unul care are mai mult suport, faţă de colegii lui de candidatură. Dela democraţi, singurul care a ieşit pe arenă este Preşedintele Clinton, care, după anumite calcule de sondaj ar depăşi pe Dole, în procente electorale. Dar, acestea nu au un caracter definitiv, căci ne găsim doar într'o fază oarecum iniţială şi nu s'au stratificat destul de bine grupurile care vor da bătălia în faza finală.

Pentru moment se pot face câteva comentarii, pe marginea situaţiei actuale, fără să se ajungă la precizări, pentru rezultatele finale. Ceea ce se poate sublinia cu pregnanţă este faptul că curentul general, dominant în sânul populaţiei, este un curent conservator. Acest lucru a fost evidenţiat la alegerile bi-anuale, din 1994, când republicanii conservatori au câştigat majorităţi zdrobitoare în Congres, şi au dereglat complet structura puterii democrate. Cu Contractul cu America, noii congresmeni şi senatori republicani, conservatori, au reuşit să voteze câteva piese legislative de mare şi semnificativă importanţă, pentru viaţa socială. Acestea, dacă se vor menţine, adică dacă vor rezista presiunii democratice, care s'a opus şi se opune în continuare, vor schimba multe din formele de viaţă americană. Un alt aspect foarte important îl constitue faptul că, deşi democraţii au atacat violent noile acte legislative ale republicanilor conservatori, cu caracter revoluţionar, populaţia nu s'a raliat forţelor democrate şi nu s'au produs reacţiuni vizibile, ostile, din partea electoratului american. Se poate spune că această situaţie este dominată de tendinţa populaţiei, de a vedea schimbări radicale, prin mijlocirea republicanilor, care au fost de mult dorite şi aşteptate de populaţie, dar democraţii, dintr'un motiv sau altul au amânat mereu adoptarea lor.

Credem că numai în lunile viitoare se vor desemna forţele politice, cu un contur mai bine precizat şi se va crea adevăratul cadru, în cuprinsul căruia se vor putea face oarecari pronosticuri, mai aproape de realitatea adevărată a situaţiei. Până atunci, asistăm la dezbateri din ce în ce mai atrăgătoare şi substanţiale, care vor defini poziţiile ideologice. Până atunci, nimic spectacular sau dramatic. Rămâne, totuşi, dorinţa generală ca schimbările care vor interveni să aducă îmbunătăţiri generale vieţii americane, şi prin asta lumii întregi, care îşi pune mari speranţe în America.

NOTE ŞI COMENTARII

CEAUŞESCU A FOST ASASINAT ÎN 23 DECEMBRIE 1989

Sub acest titlu, pentru prima dată, ziarul *"Timişoara"* (Nr.152) readuce în discuţie publică, moartea tiranului într'un lung articol semnat de ziaristul Liviu Vălenaş, din care o să reproducem mai la vale câteva fragmente. Pe prima pagină, deasupra titlului, citim: *"Ceauşescu a fost asasinat în 23 Decembrie 1989."* Ca titlu; iar în continuare, se scriu următoarele: *"Înainte de a fi târîţi în faţa plutonului de execuţie cei doi au fost împuşcaţi în ceafă de Gelu Voican-Voiculescu"*.

Sunt mai apoi examinate mai multe alternative.

"Prima variantă de lichidare fizică era foarte simplă. Ofiţerii de Securitate care păzeau intrările în clădirea Comitetului Central în 22 Decembrie 1989, trebuiau să deschidă larg porţile şi să permită ocuparea completă a clădirii de către revoluţionari. Se bănuia şi se spera că Ceauşescu va fi linşat de populaţie, iar moartea lui în aceste condiţii ar fi spălat atât KGB-ul cât şi complotiştii din solda Moscovei"...

Interesante ni se par, cele ce urmează, că anume *Ion Iliescu era ţinut în permanenţă la curent cu desfăşurarea operaţiunii.*

Despre *"jupân Iliescu"*, ni se spune mai departe că: *"Aflat tot timpul în Bucureşti, Ion Iliescu a dat personal ordinul de execuţie a lui Ceauşescu. Ca atare nu trebue să mire pe nimeni jalnica mascaradă numită "proces", în care s'au implicat direct şi personal personalităţi importante aflate acum la putere în România, printre care şi Virgil Măgureanu, directorul SRI. De remarcat că ordinul de executare a soţilor Ceauşescu a fost dat cu 24 de ore înainte de "proces" de către Ion Iliescu, care nu a făcut altceva decât să execute un alt ordin primit dela Moscova".*

Iată deci legăturile lui Iliescu cu Serviciile Secrete ruse KGB. Dovadă în plus pentru noi că Iliescu a fost şi a rămas agent al KGB-ului şi că Tana Ardeleanu a spus adevărul în articolul *"Iliescu-KGB"*.

Se spune mai departe în articolul citat că: *"Autorii loviturii de stat aveau însă mari temeri dacă vor găsi sau nu soldaţi dispuşi să tragă în soţii Ceauşescu. Dar nu s'a mai ajuns la plutonul de execuţie, căci după ce cei doi dictatori au fost legaţi la mâini cu sfoară de împachetat (?), moment în care filmarea video se întrerupe (cel puţin aceasta a fost explicaţia oficială), Gelu Voican-Voiculescu a sărit dela masa "completului" de judecată şi i-a ajuns pe soţii Ceauşescu în faţa sentinţei unităţii militare, unde avusese loc "procesul". Gelu Voican-Voiculescu a început să-i insulte pe cei doi, să-i înjure de mamă, să-i tragă de păr, spunându-le în final "că ar merita amândoi să le tragă un glonte în ceafă." Nicolae şi Elena Ceauşescu nu au răspuns, fapt ce l-a scos complet din sărite pe Voican-Voiculescu. Acesta, într'un moment de totală furie (sau de totală nebunie, după cum afirmă unii martori oculari), a scos fulgerător revolverul său şi i-a împuşcat în ceafă, după un tipic caracteristic NKVD-KGB-ului.*

Nicolae a murit pe loc, Elena a mai trăit câteva minute".

După cinci ani şi mai bine, li se dezvăluie Românilor cum a murit *"cel mai iubit fiu al poporului"* vorba lui Marin Preda.

Cum acuzele aduse lui Iliescu şi Voiculescu sunt grave, am urmărit presa să vedem dacă i s'a replicat ziaristului Vălenaş sau a fost târît în faţa justiţiei. Dar n'am găsit nimic. Iliescu rămâne învinuit că i-a condamnat la moarte, înainte ca sentinţa să fie dată, iar Voican-Voiculescu rămâne condamnat de opinia publică de a fi comis o crimă.

Suntem de acord că odiosul cuplu al Ceauşeştilor trebuia pedepsit exemplar pentru răul şi ruşinea adusă Neamului. Nu suntem de acord că ei trebuiau asasinaţi de un individ care-şi pierde raţiunea, recte Gelu Voican-Voiculescu, la ordinul KGB-istului Ion Iliescu, care a minţit şi minte şi astăzi poporul.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651